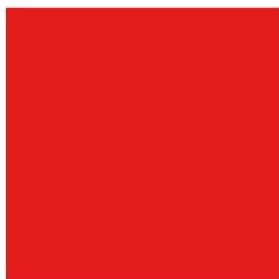
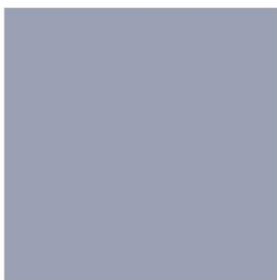

STRATEGIA ROZWOJU

STRATEGIA ROZWOJU GMINY STARE KUROWO NA LATA 2022- 2030

Opracowanie:

Spis treści

I Wprowadzenie	4
Podstawa prawna	5
Komplementarność z innymi dokumentami planistycznymi	6
Metodyka opracowania strategii	10
II Obszary Strategicznej Interwencji	11
III Diagnoza strategiczna Gminy Stare Kurowo	18
Wnioski z diagnozy	18
Wnioski z badań społecznych	23
Analiza SWOT	26
IV Założenia rozwojowe	29
Misja i wizja rozwoju	29
Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym	30
Schemat ilustrujący założenia planistyczne	33
Kierunki działań podejmowane dla osiągnięcia celów strategicznych	34
Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy	39
Rezultaty planowanych działań	42
V System wdrażania	44
Realizacja, monitoring, ewaluacja i aktualizacja strategii	44
Finansowanie strategii	47
Ewaluacja ex-ante	48
Załącznik nr 1 Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej	50
Ogólna charakterystyka gminy	50
Demografia	58
Edukacja i kultura	65
Przedsiębiorczość i rynek pracy	68
Finanse samorządowe	73
Infrastruktura i ochrona środowiska	75
Załącznik nr 2 Gmina oczami mieszkańców	78
Załącznik nr 3 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie	90
Załącznik nr 4 Mapy ryzyka i zagrożenia powodziowego	102
Spis tabel i wykresów	103

I Wprowadzenie

Strategia Rozwoju Gminy Stare Kurowo na lata 2022-2030 to jeden z kluczowych dokumentów, który określa kierunki rozwoju gminy na najbliższe lata. Tego rodzaju opracowanie ma za zadanie diagnozować najważniejsze uwarunkowania, wyzwania, problemy, ale także potrzeby i potencjały gminy. Stanowi ono jedno z narzędzi umożliwiających pozyskiwanie w kolejnych latach przez gminę środków zewnętrznych, w szczególności z funduszy Unii Europejskiej oraz pozwala na monitorowanie poziomu rozwoju gminy. Dodatkowo, opracowanie tego typu dokumentu ma stanowić wsparcie dla władz w zarządzaniu strategicznym. Ustalenia przedstawione w niniejszej strategii wyznaczają politykę rozwoju gminy w trzech wymiarach: gospodarczym, społecznym i przestrzennym. Realizacja zaplanowanych działań ma zapewnić harmonijny rozwój gminy Stare Kurowo, który będzie sprzyjać podniesieniu jakości życia jej mieszkańców.

Dokument został opracowany na podstawie znowelizowanych przepisów prawa, które redefiniują strategię rozwoju gminy i wskazują jej obligatoryjne elementy, w szczególności przepisy ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559) i ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057).

Strategię Rozwoju Gminy Stare Kurowo na lata 2022-2030 opracowano w formule partycypacyjno-eksperckiej. Proces ten daje możliwość zaangażowania mieszkańców oraz innych grup interesariuszy, którzy zainteresowani są rozwojem gminy. W dokumencie zwrócono uwagę na potrzeby szerokiej grupy interesariuszy, czerpiąc przede wszystkim z opinii mieszkańców. Powstanie dokumentu jest efektem badań przeprowadzonych z mieszkańcami, analizy danych zastanych, diagnozy oraz prac warsztatowych i eksperckich.

Przedmiotowe opracowanie składa się z trzech głównych elementów: części diagnostycznej, części planistycznej oraz systemu wdrażania. W części diagnostycznej przedstawiono dane statystyczne w ujęciu statycznym i dynamicznym oraz krótko scharakteryzowano gminę Stare Kurowo. Uzupełnieniem tej części jest przedstawienie wyników badania ankietowego, które przeprowadzone zostało wśród mieszkańców. Zgromadzone w ten sposób informacje oraz opinie stanowiły podstawę do stworzenia koncepcji strategicznej. Drugim, najistotniejszym elementem, jest część planistyczna, która stanowi rdzeń dokumentu i identyfikuje kluczowe cele i plany na poziomie strategicznym oraz operacyjnym. Opracowanie wieńczy system wdrażania, w którym określone zostały mechanizmy związane z realizacją strategii na kolejnych etapach.

Podstawa prawna

Podstawą prawną, definiującą kształt i strukturę Strategii Rozwoju Gminy Stare Kurowo na lata 2022-2030, jest ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559), która wskazuje, że strategia rozwoju gminy zawiera wnioski z diagnozy oraz określa w szczególności:

1. cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym;
2. kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych;
3. oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki ich osiągnięcia;
4. model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy;
5. ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie;
6. obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 547), wraz z zakresem planowanych działań;
7. obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań;
8. system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych;
9. ramy finansowe i źródła finansowania.

Nowelizacja przepisów wprowadziła zmiany na najniższym poziomie zarządzania strategicznego. Przede wszystkim silny akcent kładzie się na integrację wymiarów: społecznego, gospodarczego i przestrzennego w strategii rozwoju gminy. Pojawienie się komponentu przestrzennego stanowi swoiste novum na gruncie dotychczasowych przepisów prawa. Celem zmian ma być większa spójność, efektywność strategii i programów, ale również uporządkowanie systemu planowania na różnych poziomach (krajowym, regionalnym i lokalnym). Strategia rozwoju gminy nadal pozostaje dokumentem nieobowiązkowym, ale silnie umocowanym w przepisach. Jednym z elementów wynikających ze zmian legislacyjnych jest wymóg podjęcia działań konsultacyjnych z interesariuszami zewnętrznymi w formie konsultacji horyzontalnych (m.in. sąsiednie gminy) i wertykalnych w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie, określonych w strategii rozwoju województwa przez zarząd województwa (Art. 6. ust. 3., ustawy o prowadzeniu polityki rozwoju).

Komplementarność z innymi dokumentami planistycznymi

Podstawy formułowania zapisów strategii określają w szczególności:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym
- ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko

Strategia rozwoju gminy ma charakter zintegrowany i jest spójna z innymi dokumentami planistycznymi. Prezentowany dokument wpisuje się w ustalenia nadrzędnych dokumentów planistycznych, szczególnie tych na poziomie krajowym i regionalnym. Dla Strategii Rozwoju Gminy Stare Kurowo na lata 2022-2030 kluczowe znaczenie odgrywa Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030. Istotne jest również odwołanie się do dokumentów lokalnych, które wpisują się w założenia planistyczne Strategii Rozwoju Gminy Stare Kurowo na lata 2022-2030 i są w jej ramach koordynowane.

Niniejszy dokument jest zgodny m.in. z następującymi dokumentami:

- Rządowym Funduszem - Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych
- Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030 – KSRR 2030, która jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa. Znajdują się w niej postanowienia SOR określone w filarze rozwój społecznie i terytorialnie zrównoważony.
- Strategią Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030
- Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego – perspektywa 2030
- Strategią Rozwoju Miast i Gmin Nadnoteckich do roku 2030
- Programem Rozwoju Powiatu Strzelecko - Drezdeneckiego na lata 2016 - 2023
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Stare Kurowo

Nowelizacja przepisów wzmocniła rolę i wpływ strategii województwa, dlatego też istotne w kontekście opracowywania niniejszego dokumentu jest przywołanie konkretnych zapisów Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030. Celem głównym zawartym w strategii wojewódzkiej jest Inteligentne gospodarowanie potencjałami regionu dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju, spójności społecznej i przestrzennej oraz wysokiej jakości życia mieszkańców. W Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030 wyróżniono cztery cele strategiczne, które przedstawiają kierunki zaplanowanych działań warunkujących możliwość osiągnięcia założonego celu głównego, w tym:

Cel pierwszy: Inteligentna, zielona gospodarka regionalna

W ramach pierwszego celu strategicznego wyróżniono siedem celów operacyjnych:

- 1.1 Wzmocnienie sektora B+R oraz mechanizmów transferu innowacji, szczególnie w obszarach regionalnych inteligentnych specjalizacji
- 1.2 Rozwój zielonej gospodarki, w tym energetyki przyjaznej środowisku
- 1.3 Wysoka jakość kształcenia oraz jego powiązanie z regionalnym rynkiem pracy
- 1.4 Wzmocnienie atrakcyjności inwestycyjnej i powiązań gospodarczych regionu
- 1.5 Rozwój konkurencyjnego sektora przedsiębiorstw i wsparcie reindustrializacji
- 1.6 Rozwój potencjału turystycznego
- 1.7 Konkurencyjne i ekologiczne rolnictwo oraz rozwój produktów regionalnych

Cel drugi: Region silny w wymiarze społecznym oraz bliski obywatelowi

W ramach drugiego celu strategicznego wyróżniono sześć celów operacyjnych:

- 2.1 Wzrost dostępności i efektywności kształcenia oraz wychowania przedszkolnego i opieki nad najmłodszymi dziećmi
- 2.2 Promocja włączenia społeczno-zawodowego oraz kompleksowe wsparcie seniorów
- 2.3 Wysoka jakość i dostępność usług medycznych oraz upowszechnianie profilaktyki zdrowotnej i zdrowego stylu życia
- 2.4 Zapewnienie bogatej oferty kulturalnej oraz ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego
- 2.5 Rozbudowa oraz modernizacja infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, a także upowszechnianie i promocja sportu
- 2.6 Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i poczucia tożsamości regionalnej

Cel trzeci: Integracja przestrzenna regionu

W ramach trzeciego celu strategicznego wyróżniono siedem celów operacyjnych:

- 3.1 Modernizacja oraz rozwój infrastruktury komunikacyjnej i transportu zbiorowego
- 3.2 Wzmocnienie dostępności infrastruktury teleinformatycznej
- 3.3 Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa energetycznego i publicznego
- 3.4 Ochrona środowiska przyrodniczego, w tym przeciwdziałanie negatywnym skutkom zmian klimatu
- 3.5 Rozwój funkcji metropolitalnych ośrodków wojewódzkich wraz z ich obszarami funkcjonalnymi
- 3.6 Wzmocnienie funkcji społeczno-gospodarczych miast średnich i lokalnych ośrodków miejskich
- 3.7 Zrównoważony rozwój obszarów wiejskich

Cel czwarty: Region atrakcyjny, efektywnie zarządzany i otwarty na współpracę

W ramach czwartego celu strategicznego wyróżniono pięć celów operacyjnych:

- 4.1 Efektywna współpraca międzyregionalna i transgraniczna
- 4.2 Atrakcyjny wizerunek i rozpoznawalna marka województwa
- 4.3 Wysoka sprawność działania administracji publicznej i instytucji regionalnych oraz współdziałanie na rzecz rozwoju regionu
- 4.4 Wzmocnienie roli i integracja systemów zarządzania strategicznego oraz planowania przestrzennego na poziomie regionalnym i lokalnym
- 4.5 Rozwój e-usług i kompetencji cyfrowych społeczeństwa

Dodatkowo, przedmiotowa strategia realizuje przepisy ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo Wodne (Dz.U. z 2021 r., poz. 2233,2368, z 2022 r. poz. 88, 258) w szczególności art. 326, wskazującego dokumenty, które powinno uwzględnić się w strategiach rozwoju gmin. Są to m.in. plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy, plany zarządzania ryzykiem powodziowym oraz plany przeciwdziałania skutkom suszy. Poniżej przedstawiono zapisy tych dokumentów w odniesieniu do granic administracyjnych gminy Stare Kurowo.

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry

Gmina Stare Kurowo znajduje się na obszarze dorzecza Odry, konkretniej w regionie wodnym Warty. W planie gospodarowania wodami, będącym jednym z podstawowych dokumentów planistycznych gospodarki wodnej, ustalane są cele środowiskowe dla poszczególnych części wód i obszarów chronionych. W sytuacji gdy jednolita część wód osiągnęła już pożądany stan, celem jest nie pogorszenie tego stanu. W tabeli 1. przedstawiono wykaz i charakterystykę jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) i podziemnych (JCWPD).

Tabela 1 Charakterystyka JCWP i JCWPD zlokalizowanych na terenie gminy

Numer JCWP	Nazwa JCWP	Typologia JCW/status	Stan ogólny	Stan/potencjał ekologiczny i chemiczny
PLRW600015188989	Otok (Kanał Otok)	Kanały i zbiorniki zaporowe/sztuczna część wód	Zły	Umiarkowany potencjał ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego
PLRW60001218897	Noteć od Rudawy do ujścia	Wielka rzeka nizinna/silnie zmieniona część wód	zły	słaby potencjał ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego
PLRW600012188931	Noteć od Drawy do Rudawy	Wielka rzeka nizinna/silnie zmieniona część wód	Zły	Słaby potencjał ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego
PLRW6000151889789	Stara Noteć	Potok lub strumień na obszarze będącym pod wpływem procesów torfotwórczych/silnie zmieniona część wód	Zły	Słaby potencjał ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego
Numer JCWPD	Stan ogólny/ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych		Ocena stanu chemicznego	Ocena stanu ilościowego
PLGW600025	Dobry/niezagrożona		Dobry	Dobry
PLGW600034	Dobry/niezagrożona		Dobry	Dobry

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem bazy danych PGWWP KZGW.

Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry

Głównym celem planu zarządzania ryzykiem powodziowym, jest zminimalizowanie możliwych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi a także środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej.

W dokumencie wyznaczono trzy cele główne:

1. Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego
2. Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego
3. Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym

Gmina jest szczególnie narażona na ryzyko wystąpienia powodzi w rejonie koryta rzeki Noteć, która przepływa w jej granicach, w południowej części.

Plan przeciwdziałania skutkom suszy

Jednym z głównych dokumentów planistycznych w gospodarowaniu wodami o zasięgu ogólnokrajowym jest Plan przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS). Gmina Stare Kurowo znajduje się na obszarze zaklasyfikowanym w klasach zagrożenia suszą rolniczą do klasy IV – ekstremalnie zagrożone, w klasach zagrożenia suszą hydrologiczną do klasy II – umiarkowane zagrożenie, a w przypadku zagrożenia suszą hydrogeologiczną do klasy I – słabo zagrożone. Według klas łącznego zagrożenia suszą teren gminy Stare Kurowo zakwalifikowany został jako silnie zagrożony.

Najważniejsze cele wymienione w dokumencie to:

- skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych na obszarach dorzeczy,
- zwiększanie retencji na obszarach dorzeczy,
- edukacja i zarządzanie ryzykiem suszy,
- formalizacja i zaplanowanie finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Strategia Rozwoju Gminy Stare Kurowo na lata 2022-2031 to dokument w pełni wpisujący się i realizujący obowiązujące przepisy prawa. Dokument gwarantuje realizację spójnej polityki z poziomem lokalnego w ramach zarządzania rozwojem. Prezentowane opracowanie zostało sporządzone zgodnie z wszystkimi przytoczonymi dokumentami strategicznymi oraz aktami prawnymi.

Metodyka opracowania strategii

Strategia Rozwoju Gminy Stare Kurowo na lata 2022-2030 opracowana została zgodnie z harmonogramem wynikających z przyjętych założeń metodologicznych. Pierwsza faza prac diagnostycznych polegała na analizie informacji zawartych w źródłach zastanych tzw. wtórnych (badania desk research). Przeanalizowane zostały ogólnodostępne raporty, a także dokumenty planistyczne i diagnostyczne w wymiarze lokalnym oraz regionalnym. Analizie poddano również dane statystyczne, które prowadzi Główny Urząd Statystyczny, Urząd Gminy, Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Powiatowy Urząd Pracy. Po wyselekcjonowaniu istotnych z punktu widzenia strategii oraz rzetelnych informacji, dokonana została ich wielowymiarowa ilościowa i jakościowa analiza.

Na potrzeby opracowania diagnozy Gminy Stare Kurowo przeprowadzono wśród jej mieszkańców badanie ankietowe. Celem badania było poznanie opinii mieszkańców w sprawach dotyczących obecnej sytuacji społeczno-gospodarczej gminy. Umożliwiło to rozpoznanie rzeczywistych potrzeb społeczno-gospodarczych oraz określenie kierunku rozwoju Gminy Stare Kurowo na najbliższe lata.

W ramach opracowania dokumentu przeprowadzono warsztaty strategiczne moderowane przez ekspertów oraz spotkania o charakterze konsultacyjnym z przedstawicielami władz samorządowych. Celem warsztatów było dokładne poznanie potrzeb, oczekiwań i możliwości mogących przyczynić się do rozwoju lokalnego oraz określenie priorytetów w poszczególnych zakresach działań (hierarchia potrzeb i celów).

Ostateczny kształt i zakres założeń rozwoju strategicznego został ustalony równoległe do realizowanego procesu diagnostycznego. Zgodnie z najlepszymi praktykami w dziedzinie planowania strategicznego oraz przepisami ustawy o samorządzie gminnym wyodrębniono trzy obszary planowania zbieżne z wymiarami: społecznym, gospodarczym i przestrzennym.

W trakcie opracowywania Strategii Rozwoju Gminy Stare Kurowo na lata 2022-2030 przeprowadzono również analizę SWOT, w celu usystematyzowania danych zgromadzonych w trakcie badań typu desk research, a także podczas badań sondażowych i wizyt studyjnych. W ramach poszczególnych elementów analizy wyodrębniono: mocne strony (pozytywne czynniki wewnętrzne), słabe strony (negatywne czynniki wewnętrzne), szanse (pozytywne czynniki zewnętrzne) i zagrożenia (negatywne czynniki zewnętrzne). Zastosowanie zaprezentowanych powyżej metod planowania strategicznego pozwoliło na uzyskanie wysokiego poziomu szczegółowości opracowania, przy zachowaniu dbałości o główne kierunki rozwojowe. W odniesieniu do misji i wizji zdefiniowano cele strategiczne, które wyznaczają precyzyjne obszary dla formułowania planów operacyjnych i wskazania działań, które mają być implementowane w ramach planu strategicznego. Podstawową treścią strategii jako programu rozwoju, jest uszczegółowienie celów strategicznych na poziomie operacyjnym (określenie kierunków działań i zakresu interwencji).

II Obszary Strategicznej Interwencji

Rozdział odnosi się do przepisu wskazującego, że strategia rozwoju gminy określa w szczególności „obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 547), wraz z zakresem planowanych działań (Art. 10e. ust. 3 pkt. 6) ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2022 r. poz. 559).

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 identyfikuje wyzwania rozwojowe kraju w ujęciu regionalnym, określając cele polityki regionalnej oraz zasady i działania, jakie dla ich osiągnięcia powinien podjąć m.in. samorząd terytorialny i inne podmioty uczestniczące w realizacji tej polityki oraz określa system realizacji i ramy finansowe. Zgodnie z zapisami KSRR 2030, szczególny nacisk kładziony jest na: konsekwentne i długofalowe wsparcie słabszych obszarów, rozwój przedsiębiorczości i innowacyjności na bazie istniejących atutów oraz aktywność i współpracę.

Na podstawie analiz, badań i ewaluacji sytuacji społeczno-gospodarczej kraju, określono wyzwania dla polityki regionalnej do 2030 roku, a są to:

- adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczanie zagrożeń dla środowiska,
- przeciwdziałanie negatywnym skutkom procesów demograficznych,
- rozwój i wsparcie kapitału ludzkiego i społecznego,
- wzrost produktywności i innowacyjności regionalnych gospodarek,
- rozwój infrastruktury podnoszącej konkurencyjność, atrakcyjność inwestycyjną i warunki życia w regionach,
- zwiększenie efektywności zarządzania rozwojem (w tym finansowania działań rozwojowych) oraz współpracy między samorządami terytorialnymi i między sektorami,
- przeciwdziałanie nierównościom terytorialnym i przestrzennej koncentracji problemów rozwojowych oraz niwelowanie sytuacji kryzysowych na obszarach zdegradowanych.

Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030, przyjęta uchwałą Sejmiku Województwa Lubuskiego Nr XXVIII/397/21 w dniu 15 lutego 2021 roku, uwzględnia obszary strategicznej interwencji państwa, które określone zostały w krajowych dokumentach strategicznych – Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju oraz w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030. Obszary Strategicznej Interwencji (OSI) są to obszary, do których w szczególnym stopniu należy kierować interwencję publiczną. Dotyczy to zarówno obszarów charakteryzujących się największym potencjałem rozwojowym, które mają znaczący wpływ na wzrost konkurencyjności regionu, jak i obszarów o najtrudniejszej sytuacji społeczno-gospodarczej, które wymagają wsparcia, aby zapobiec ich dalszej marginalizacji. Przy określaniu OSI oraz zakresu kierowanej do nich interwencji należy wziąć pod uwagę występujące na ich terenie uwarunkowania oraz powiązania funkcjonalne. Wśród OSI na poziomie

krajowym wskazuje się miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze i obszary zagrożone trwałą marginalizacją. Gmina Stare Kurowo nie wpisuje się, w żaden typ OSI na poziomie krajowym.

Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030 określa obszary strategicznej interwencji zidentyfikowane na poziomie regionalnym. Wśród OSI regionalnych wymienia się:

- miejskie obszary funkcjonalne ośrodków wojewódzkich – Gorzowa Wielkopolskiego i Zielonej Góry,
- miejskie obszary funkcjonalne ośrodków subregionalnych i lokalnych,
- obszary wiejskie,
- obszary przygraniczne,
- instrumenty terytorialne dla OSI miejskich i wiejskich
- obszary zagrożone powodzią.

Poniżej przedstawiono OSI na poziomie regionalnym, w które wpisuje się gmina Stare Kurowo.

Obszary wiejskie

Obszary wiejskie w województwie lubuskim podzielić można według różnic w uwarunkowaniach rozwoju na: obszary wiejskie położone w MOF ośrodków wojewódzkich i subregionalnych, obszary wiejskie znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji społeczno-gospodarczej oraz obszary wiejskie o utrudnionych warunkach rozwojowych.

Kategoria OSI – obszary wiejskie obejmuje:

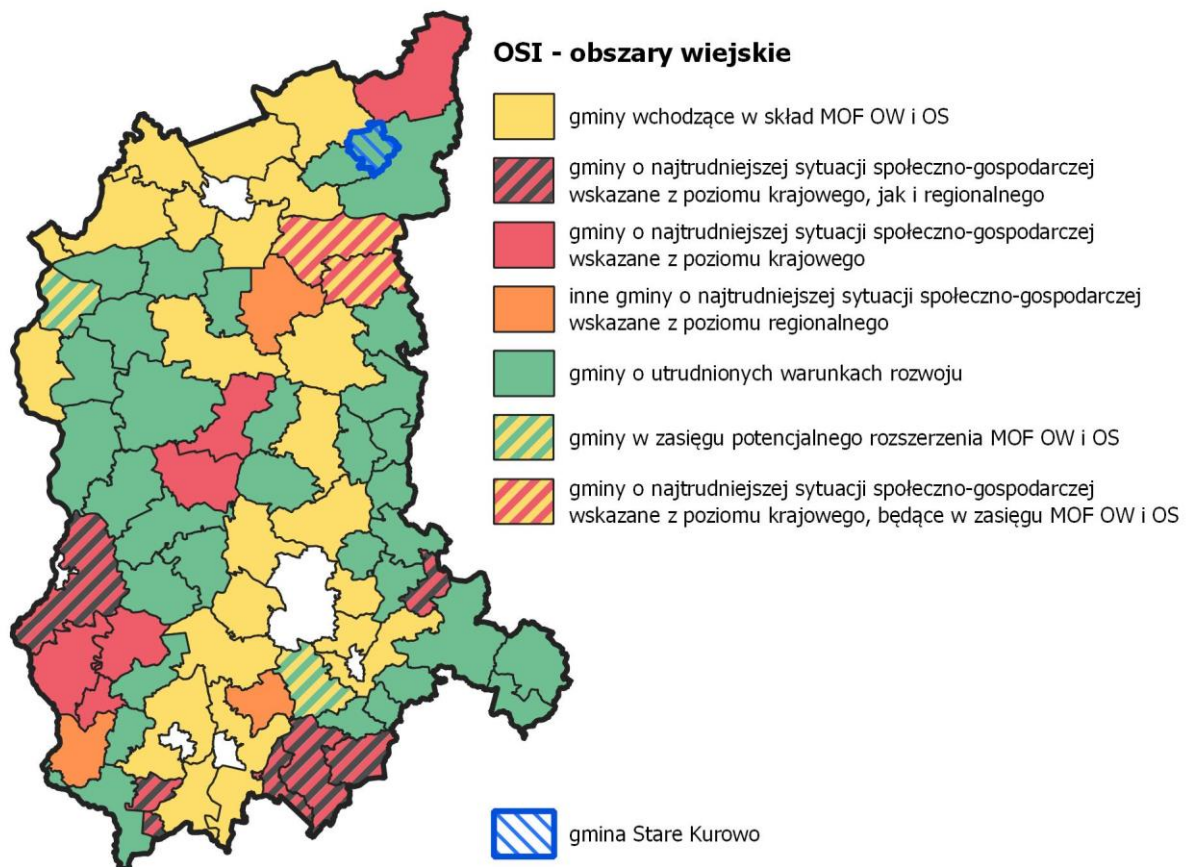
- obszary wiejskie znajdujące się w najtrudniejszej sytuacji społeczno-gospodarczej;
- obszary wiejskie o utrudnionych warunkach rozwojowych.

Stare Kurowo zostało zaklasyfikowane do gmin o utrudnionych warunkach rozwoju. Zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030, interwencja skierowana do obszarów wiejskich obejmować będzie w szczególności:

- poprawę dostępu do usług publicznych, w tym dostępności do świadczeń medycznych oraz profilaktyki zdrowotnej, edukacji, usług opiekuńczych oraz kultury i rekreacji, m.in. poprzez współpracę międzygminną, integrującą świadczenie usług i pozwalającą na podnoszenie ich jakości;
- uzupełnienie infrastruktury technicznej;
- zwiększanie dostępności komunikacyjnej;
- podnoszenie kwalifikacji zawodowych mieszkańców i wsparcie lokalnej przedsiębiorczości z wykorzystaniem technologii informacyjnych i komunikacyjnych umożliwiających zdalne nauczanie i świadczenie usług na odległość;
- rozwijanie oferty z obszaru turystyki i rekreacji;

- wykorzystanie atrakcyjnej przestrzeni województwa dla lokalizowania ośrodków opieki dla osób starszych z Polski i z zagranicy, przy zapewnianiu odpowiedniego standardu usług zdrowotnych i kulturalnych;
- wykorzystanie struktur sieciowych w pobudzaniu aktywności gospodarczej i społecznej (m.in. LGD, ODR, izby rolnicze);
- promocję instrumentów współpracy i partnerstwa – włączenie mieszkańców obszarów wiejskich w działania rozwojowe;
- odnowę wsi, wspieranie budowania tożsamości lokalnej i zachowanie wiejskiego dziedzictwa kulturowego i krajobrazu.

Rysunek 1 Obszary Strategicznej Interwencji - obszary wiejskie w województwie lubuskim, z uwzględnieniem położenia gminy Stare Kurowo

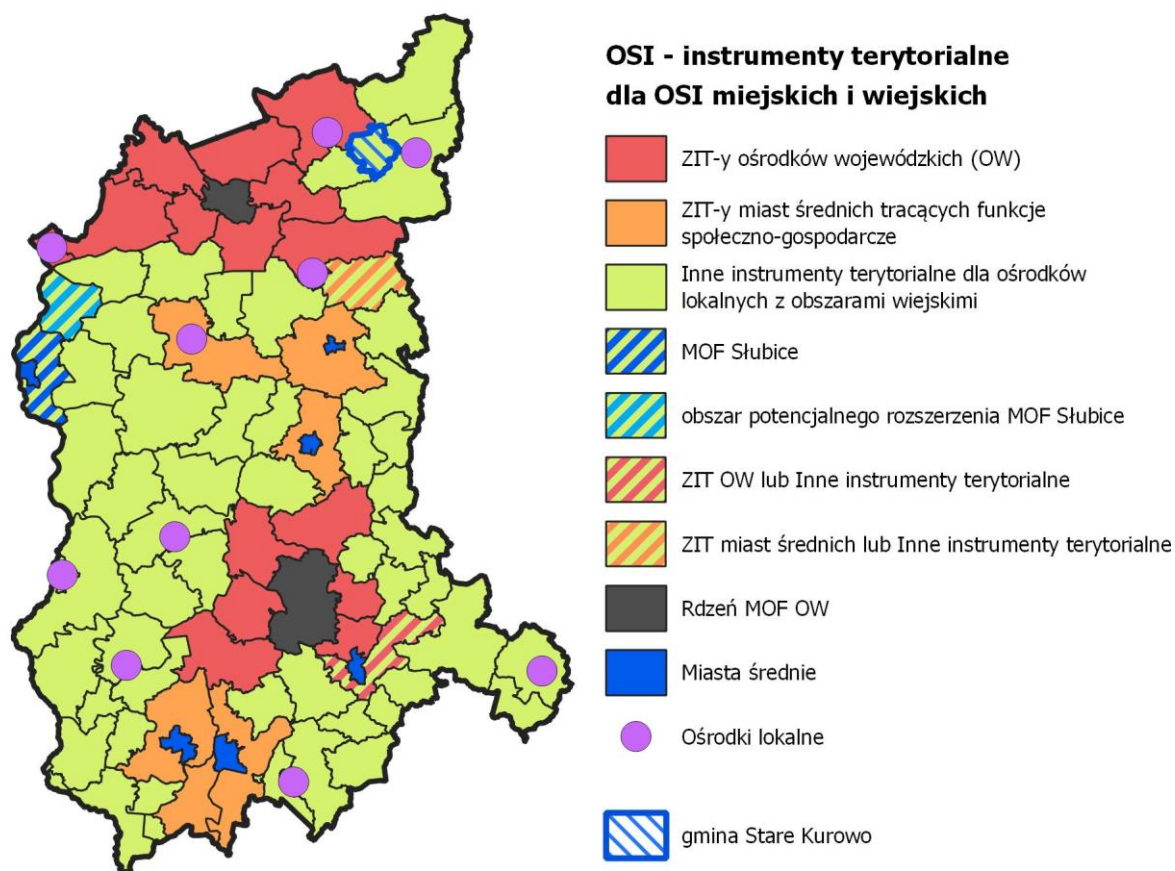
Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030.

Instrumenty terytorialne dla OSI miejskich i wiejskich

Ponieważ sytuacja lubuskich gmin jest bardzo zróżnicowana ze względu na ich profil społeczno-demograficzny i gospodarczy, identyfikowanie konkretnych obszarów strategicznej interwencji oraz działania do nich skierowane powinny odpowiadać na specyficzne problemy w poszczególnych gminach. Na poziomie SRWL ustalono, że wsparcia zapobiegającego dalszej marginalizacji wymagają te obszary wiejskie, dla których wskaźniki rozwoju przedsiębiorczości, dostępności do usług publicznych, jakości infrastruktury technicznej oraz dostępności komunikacyjnej osiągają niskie wartości. W badaniu Analiza sytuacji społeczno-ekonomicznej gmin województwa lubuskiego wraz z badaniem ich potrzeb rozwojowych, gmina Stare Kurowo znajduje się w drugiej kategorii – jest więc gminą o utrudnionych warunkach rozwojowych.

Według zapisów Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030, zwiększanie szans rozwojowych obszarów powiązanych funkcjonalnie powinno odbywać się w drodze zawiązywania partnerstw samorządowych, wynikających z doświadczeń w ramach instrumentu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) oraz Kontraktu Lubuskiego. Jako istotne i zasadne uznano inicjowanie współpracy pomiędzy samorządami, które w ramach współpracy dysponują większym potencjałem rozwojowym, a takiej formy współdziałania jeszcze nie podjęły. Obszar gminy Stare Kurowo zidentyfikowany został jako przeznaczony do objęcia tzw. innymi instrumentami terytorialnymi dla ośrodków lokalnych z obszarami wiejskimi (tzw. „małe ZIT-y”). Zgodnie z wykazem inicjatyw partnerstw gmin, obszar gminy Stare Kurowo należy do Partnerstwa „Północ Województwa Lubuskiego zawsze razem”. W skład Partnerstwa „Północ Województwa Lubuskiego zawsze razem” wchodzi: Gmina Dobiegniew, Gmina Drezdenko, Gmina Stare Kurowo, Gmina Zwierzyn, Powiat strzelecko-drezdenecki.

Rysunek 2 Zasięg wsparcia instrumentami terytorialnymi dla OSI miejskich i wiejskich, z uwzględnieniem położenia gminy Stare Kurowo

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030.

Obszary przygraniczne

Obszary przygraniczne posiadają możliwości rozwoju, które związane są z zacieśnieniem współpracy międzynarodowej, a tym samym wymiany handlowej, kontaktów politycznych, jak również realizacji projektów transgranicznych. Jednakże peryferyjne położenie, niska krajowa dostępność transportowa, a tym samym zwiększona skala migracji mieszkańców, stanowi barierę rozwojową. Kluczowe w przypadku obszarów przygranicznych jest wsparcie w procesie rozwoju i wzmacnianie integracji z obszarami aktywności gospodarczej poprzez zapewnienie powiązań funkcjonalnych. Ważny jest również wzrost konkurencyjności obszarów oraz podnoszenie poziomu atrakcyjności, poprzez inwestycje w infrastrukturę społeczną, edukacyjną i techniczną. Gmina Stare Kurowo zaklasyfikowana została ze względu na występowanie do II strefy, znajduje się w podregionie gorzowskim, który razem z podregionem zielonogórskim objęte są programem współpracy transgranicznej w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

Rysunek 3 Obszary przygraniczne w województwie lubuskim, z uwzględnieniem położenia gminy Stare Kurowo

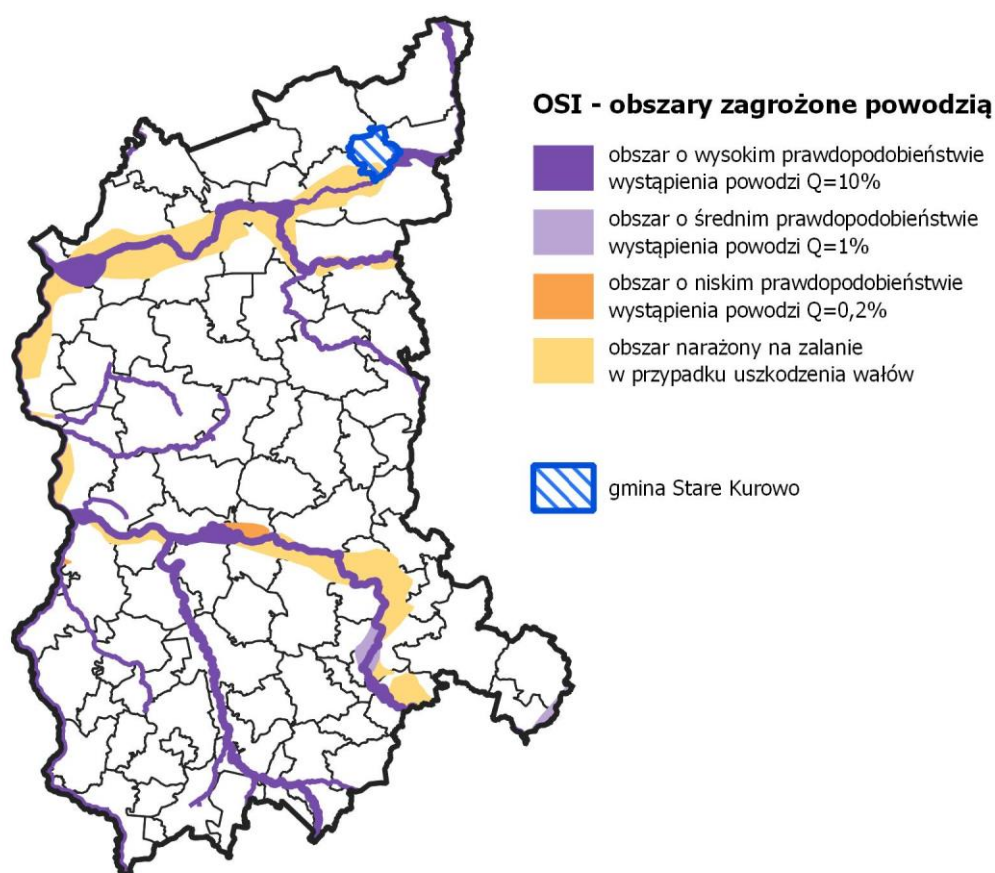

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030.

Obszary zagrożone powodzią

Zgodnie z zapisami Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030, w województwie lubuskim ryzyko zalań, podtopień i powodzi dotyczy przede wszystkim rzek: Bóbr z Kwisą, Odry, Warty, Noteci, oraz Nysy Łużyckiej z Lubszą. Stare Kurowo należy do grupy gmin, które objęte są obszarami szczególnego zagrożenia powodzią na terenie województwa lubuskiego, z uwagi na możliwe wylewy Noteci. Na terenie gminy stwierdzono występowanie obszarów o wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi. Inwestycje przeciwpowodziowe powinny obejmować budowę wałów przeciwpowodziowych, jazów, przepustów, wałów cofkowych czy zbiorników retencyjnych.

Rysunek 4 Obszary zagrożone powodzią w województwie lubuskim, z uwzględnieniem położenia gminy Stare Kurowo

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030.

Uwzględniając specyfikę gminy Stare Kurowo, wyniki diagnozy oraz badań społecznych oraz wyzwania i kluczowe kierunki interwencji obszaru Partnerstwa „Północ Województwa Lubuskiego zawsze razem” poniżej przedstawiono zakres planowanych w Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030 kierunków interwencji, dedykowanych dla OSI, w które wpisuje się gmina Stare Kurowo.

III Diagnoza strategiczna Gminy Stare Kurowo

Wnioski z diagnozy

Demografia

- W ostatniej dekadzie widoczne są niewielkie wahania w liczbie ludności gminy Stare Kurowo. W roku 2011 r. gminę zamieszkiwało 4215 osób i od tego roku widoczny jest systematyczny spadek liczby ludności (z wyjątkiem roku 2014), o około 4,3% w okresie 10 lat. W 2020 roku gminę zamieszkiwało 4034 mieszkańców. Prognozy dotyczące populacji gminy Stare Kurowo w kolejnych ośmiu latach (2023-2030) także wskazują na systematyczny spadek prognozowanej liczby ludności. W roku 2030 prognozowana liczba ludności gminy to 3878 osób, co stanowi spadek w stosunku do o 2020 roku o 8%.
- Analiza wskaźnika przyrostu naturalnego na 1000 ludności w latach 2016-2020 wskazuje na utrzymujący się ujemny trend. Wartość wskaźnika w roku 2016 wynosiła -1,94, a w 2020 roku -5,91 i sytuacja w gminie jest gorsza niż sytuacja dla powiatu strzelecko-drezdeneckiego, województwa lubuskiego, jak i całego kraju (z wyjątkiem lat 2018-2019). Wzrost liczby zgonów w 2020 roku, a tym samym wzrost wartości wskaźnika, może mieć związek z sytuacją epidemiczną i wystąpieniem pandemii COVID-19.
- Analiza ruchu wędrownego ludności wskazuje na ujemny trend, który widoczny jest przez cały analizowany okres 2016-2020. Najwyższą ujemną wartość salda migracji na 1000 mieszkańców gmina Stare Kurowo osiągnęła w 2017 r. (-6,1) kiedy to wymeldowań było o 25 więcej niż zameldowań. Wartość salda migracji na 1000 ludności w gminie Stare Kurowo w 2020 roku wynosiła -1,7. Zmniejszenie skali migracji miało prawdopodobnie związek z restrykcjami w zakresie przemieszczania się ludności, z uwagi na pandemię koronawirusa.
- W okresie 2011-2020 widoczny jest spadek udziału zarówno osób w wieku przedprodukcyjnym (o 2,1 pp.), jak i produkcyjnym (3,0 pp.). W 2020 roku udział ludności w wieku przedprodukcyjnym wynosił 18,8%, w wieku produkcyjnym 60,9% i w wieku poprodukcyjnym 20,3%. Wzrost odsetka osób w wieku poprodukcyjnym w 2020 roku w stosunku do 2011 roku wynosi 5,1 pp, co oznacza, że w gminie Stare Kurowo zachodzi proces starzenia się społeczności. W porównaniu do sytuacji w okolicznych gminach, udział ludności według ekonomicznych grup wieku w gminie Stare Kurowo nie przedstawia się korzystnie, ponieważ odsetek ludności w wieku produkcyjnym jest jednym z najniższych. Prognozy demograficzne dla regionu wskazują na utrzymujące się tendencje spadkowe w zakresie liczby ludności przy jednoczesnym wzroście odsetka osób w wieku poprodukcyjnym.

Edukacja

- W okresie 2016 – 2020 zwiększeniu uległa liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, wzrósł także odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym z nieco ponad 62% w 2016 roku do niemal 77% w roku 2020, co należy uznać za pozytywne zjawisko. W 2020 roku odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w gminie Stare Kurowo był niższy o ok. 8 pp. w stosunku do danych dla województwa lubuskiego.
- Gmina Stare Kurowo dysponuje 150 miejscami w placówkach dla dzieci w wieku od 3-5 lat. Liczba dzieci w wieku 3-5 lat przypadająca na jedną placówkę wychowania przedszkolnego zwiększyła się w latach 2016-2020 ponad dwukrotnie i wynosi 117 według danych na 2020 rok.
- Współczynnik skolaryzacji netto w gminie Stare Kurowo na przestrzeni lat 2016-2020 wykazywał tendencję rosnącą. W 2020 roku wskaźnik ten wynosi 92,90% i jest wyższy o 6,35 pp. w stosunku do roku 2016.
- W 2021 wyniki egzaminu ósmoklasisty dla gminy Stare Kurowo w zakresie matematyki (42,84%) nie odbiegają od wyników na poziomie powiatu (40,90%) i województwa (43,12%). Natomiast w przypadku wyników z języka polskiego i angielskiego różnice te są znaczące. Uczniowie w gminie Stare Kurowo osiągnęli zdecydowanie lepsze wyniki z egzaminu z języka polskiego (65,21%) zarówno w porównaniu do średniej dla powiatu (54,75%), jak i dla województwa lubuskiego (57,38%). Z kolei w przypadku języka angielskiego uczniowie gminy Stare Kurowo osiągnęli wynik zdecydowanie niższy (54,14%) niż średnia dla województwa (64,07%), jednocześnie o 5,8 pp. niższy niż średnia dla powiatu strzelecko-drezdeneckiego (59,95%).

Kultura

- Na przestrzeni lat 2016-2020 widoczny jest spadek liczby czytelników bibliotek publicznych w gminie Stare Kurowo (ze 101 czytelników na 1000 ludności w 2016 roku do 92 w 2020 roku), jak również spadek liczby wypożyczeń księgozbiorów na 1 czytelnika (z 26,4 wypożyczeń na czytelnika w 2016 roku do 20,3 w 2020 roku). W okresie 2016-2020 zmniejszyła się dostępność do księgozbioru wynikająca ze zmniejszenia księgozbioru na 1000 ludności o niemal 10 pp.
- Do 2019 roku liczba imprez organizowanych przez centra, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice w gminie Stare Kurowo systematycznie rosła, z 37 w 2016 r. do 58 w 2019 roku. Mniejsza liczba organizowanych imprez w 2020 roku (32) jest spowodowana pandemią COVID-19 i ograniczeniami, jakie zostały z tego powodu wprowadzone. Największy spadek odnotowano w kategorii koncerty (z 13 w 2019 roku do 2 w 2020 roku), a z wystaw oraz pokazów teatralnych zrezygnowano w ogóle. Koresponduje to ze spadkiem liczby uczestników takich imprez o około 80% (z 10 480 w 2019 roku do 1955 w 2020 roku).

Pomoc społeczna i ochrona zdrowia

- Znacząco zmniejszyła się w badanym okresie liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej z 1406 w 2016 roku, do 678 w 2020 roku. O niemal 45% zmniejszyła się również liczba gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej, co przekłada się także na istotny spadek liczby osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej z 579 w 2016 roku, do 275 w 2020 roku.
- Liczba rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci zmniejszyła się w analizowanym okresie z 165 w 2016 roku do 119 w 2020 roku. Zmniejszył się także odsetek dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny z ponad 44% w 2016 roku do niespełna 32% w 2020 roku.
- Na przestrzeni lat 2016-2020 widać znaczący wzrost udziału wydatków związanych z funkcjonowaniem ośrodków pomocy społecznej (z 7,58% w 2016 roku do 26,75% w 2020 roku) oraz usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych (z 1,35% w 2016 roku do 6,65% w 2020 roku), natomiast wyraźny spadek wydatków w zakresie zasiłków okresowych, celowych i pomocy w naturze oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z 31,28% w 2018 do 26,75% w 2020 roku.
- W latach 2016-2020 zmniejszyła się liczba udzielanych porad lekarskich z 14 563 w 2016 roku do 13 949 w 2020 roku.

Przedsiębiorczość i rynek pracy

- W latach 2011-2020 widoczny jest zarówno systematyczny wzrost liczby podmiotów wpisanych do rejestru REGON (z 271 w 2011 roku do 336 w 2022 roku), jak i osób prowadzących działalność gospodarczą (z 217 w 2011 roku do 276 w 2020 roku).
- Analiza liczby i rodzaju działalności gospodarczych prowadzonych na terenie gminy Stare Kurowo (według danych za 2020 rok) wskazuje na największą aktywność gospodarczą w zakresie robot budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych (17 podmiotów) i sprzedaży detalicznej części i akcesoriów do pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli (17 podmiotów).
- Na przestrzeni lat 2017-2020 widoczny jest spadek liczby podmiotów gospodarczych nowo zarejestrowanych o ponad 20 pp. Wynika on głównie ze spadku liczby nowo rejestrowanych podmiotów z grupy przemysł i budownictwo. Zwiększyła się jednocześnie liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności z 698 w 2017 roku do 833 w 2020 roku. W bilansie tym nowo zarejestrowanych podmiotów w 2020 roku było 62. W strukturze podmiotów od 2015 roku wyraźnie zaznacza się tendencja do przewagi w liczbie podmiotów

nowo zarejestrowanych nad wykreślanymi z rejestru REGON. W 2020 roku różnica wynosiła 15 podmiotów.

- W porównaniu do danych za 2011 rok, liczba osób pracujących zwiększyła się z 556 do 682 w 2020 roku. W latach 2017-2020 liczba osób pracujących w gminie Stare Kurowo nie uległa zmianie. Dysproporcja pomiędzy liczbą pracujących kobiet, a liczbą mężczyzn także utrzymuje się na podobnym poziomie. Kobiety stanowią obecnie tylko 36% pracujących.
- Liczba osób bezrobotnych zmniejszyła się z 374 w 2011 roku do 135 w 2020 roku. Ponad połowa bezrobotnych w gminie Stare Kurowo to osoby, które pozostają bez pracy dłużej niż 6 miesięcy, co jest niewątpliwie sytuacją bardzo niekorzystną. Prawie 1/5 osób bezrobotnych w 2020 roku to osoby po 55 roku życia, a więc takie, które znajdują się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy. Niekorzystnie wygląda także sytuacja osób do 34 roku życia, które stanowią 45% osób bezrobotnych w gminie Stare Kurowo.
- Poprawę sytuacji na rynku pracy w gminie Stare Kurowo widać w przypadku udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym. Wskaźnik ten w latach 2011-2020 zmniejszył się i w 2020 roku wyniósł 5,5%. Jest on niższy w porównaniu z wartością w powiecie strzelecko-drezdeneckim (6%) i wyższy niż w województwie lubuskim (3,9%).
- W analizowanym okresie zwiększyła się liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 1000 mieszkańców z 4,12 w 2016 roku do 4,46 w 2020 roku.

Finanse samorządowe

- W 2020 roku wydatki ogółem gminy Stare Kurowo wyniosły blisko 22 mln zł. W porównaniu do 2016 roku, wydatki gminy w 2020 roku zwiększyły się o nieco ponad 20%. Według działań Klasyfikacji Budżetowej, najwięcej wydatków przeznaczanych jest na rodzinę, a w drugiej kolejności na oświatę i wychowanie.
- W 2020 roku dochody własne gminy Stare Kurowo w 2020 roku wyniosły 7 489 256,01 zł. W porównaniu do 2016 roku, dochody gminy w 2020 roku zwiększyły się o ponad 35%. W przypadku dochodów własnych gminy w 2020 roku, głównym źródłem był podatek dochodowy od osób fizycznych (32,5%) oraz podatek od nieruchomości (24,6%), należy jednak podkreślić istotny udział środków na dofinansowanie własnych zadań pozyskanych z innych źródeł w kategorii środki inwestycyjne (22,7%).
- Relacja dochodów do wydatków gminy Stare Kurowo przedstawia się korzystnie, ponieważ w analizowanym okresie gmina tylko dwukrotnie – w latach 2016 oraz 2018 – odnotowała deficyt.

- W strukturze źródeł dochodu gminy Stare Kurowo w 2020 r. dominują dotacje, które stanowią 42%, następnie dochody własne 31%. Najmniejszą część w strukturze źródeł dochodów stanowią subwencje – 27%.
- W latach 2016-2020 widać tendencję do zmniejszenia udziału subwencji w strukturze dochodów gminy (spadek o 4% w 2020 roku w stosunku do 2016 roku) i wzrostu udziału dochodów własnych (o 2% w 2020 roku w stosunku do 2016 roku), jak i dotacji (wzrost o 2% w 2020 roku w stosunku do 2016 roku).
- Dochody na 1 mieszkańca w 2020 r. wynosiły dla gminy Stare Kurowo – 5 975,28 zł i były wyższe niż dla powiatu strzelecko-drezdeneckiego (5 866,56 zł). Dochody te wzrosły o 38% dla gminy Stare Kurowo w porównaniu do 2016 roku.

Ochrona środowiska

- Stare Kurowo to gmina, która w skali kraju zakwalifikowana została do gmin o ekstensywnym sposobie zagospodarowania, w której przeważają funkcje leśne i ochrony przyrody¹
- Na przestrzeni ostatnich sześciu lat odnotowano wzrost w zakresie rozbudowy infrastruktury wodociągowej (z 93,7% do 94,1% korzystających) oraz instalacji kanalizacyjnej (z 27,3% do 29,3% korzystających). Mimo rozbudowy i wzrostu udziału osób korzystających z kanalizacji, rozwój tej sieci jest jednym z priorytetów dla gminy. Najbardziej dynamiczny wzrost odnotowano w zakresie rozwoju instalacji gazowej (z 1,8% do 8,5% korzystających).
- Analiza udziału odpadów selektywnie zebranych z gospodarstw domowych w stosunku do ogółu odpadów wskazuje na stały i znaczący wzrost (z 13,1% w 2017 roku do 38,3% w 2020 roku).
- W przypadku obszarów chronionych gmina Stare Kurowo odznacza się wysokim udziałem takich obszarów w powierzchni ogółem (ponad 85%). W przypadku powiatu, powierzchnia tych obszarów jest niższa i wynosi niespełna 73%. Obszar gminy Stare Kurowo jest więc bardzo atrakcyjny pod względem środowiska przyrodniczego. Znajdują się tam ciekawe przyrodniczo obszary chronione, w tym: Dolina Warty i Dolnej Noteci, Lasy Puszczy nad Drawą, Uroczyska Puszczy Drawskiej, Puszcza Drawska, Dolina Dolnej Noteci.
- Wskaźnik lesistości dla gminy w 2020 r. wynosił 27,5% i był niższy niż średnia wojewódzka (49,3%) i średnia dla powiatu strzelecko-drezdeneckiego (50,2%).

¹ Raport diagnostyczny - Portret partnerstwa "Północ województwa lubuskiego zawsze razem"

Wnioski z badań społecznych

Cel i przebieg badania

Badanie ankietowe przeprowadzone wśród mieszkańców gminy Stare Kurowo miało na celu zidentyfikowanie kluczowych problemów i wyzwań, a także potrzeb lokalnej społeczności. Badanie realizowane było z wykorzystaniem ankiety internetowej. Uzyskanie opinii stanowią są istotne z punktu widzenia procesu planowania rozwoju gminy.

Cechy społeczno-demograficzne badanych

W badaniu wzięło udział 106 mieszkańców gminy Stare Kurowo, w tym 68% kobiet. Wśród respondentów najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 35-44 lat. Stosunkowo niski odsetek odpowiedzi uzyskano w kategorii osób poniżej 24 lat oraz od 55 do 64 roku życia – w obydwu kategoriach 7,5%. Blisko 59% respondentów zadeklarowało, że posiada wykształcenie wyższe, 34% że posiada wykształcenie średnie lub średnie branżowe, a tylko 7,5% zadeklarowało, że posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe lub zasadnicze branżowe. Wśród mieszkańców, którzy wzięli udział w badaniu, większość stanowią osoby pracujące (73,6%). Analizując wyniki badania przeprowadzonego wśród mieszkańców gminy Stare Kurowo należy wziąć pod uwagę to, że rozkład cech społeczno-demograficznych osób, które uczestniczyły w badaniu (płeć, wiek, poziom wykształcenia oraz status na rynku pracy), nie jest reprezentatywny dla populacji mieszkańców gminy Stare Kurowo.

Jakim miejscem do życia jest gmina Stare Kurowo?

Ocena gminy Stare Kurowo jako miejsca do życia jest zdecydowanie pozytywna - potwierdza to aż 83,1% respondentów. Niespełna 10% badanych uważa, że gmina Stare Kurowo nie jest dobrym miejscem do życia. Pozytywną ocenę gminy Stare Kurowo, jako miejsca dobrego do życia, potwierdzają odpowiedzi respondentów dotyczące planów dotyczących miejsca zamieszkania zamieszkiwania w perspektywie kolejnych 5 lat. Najczęściej wybieraną odpowiedzią była ta potwierdzająca chęć pozostania na terenie gminy (79,2%). W przypadku osób, które swoje miejsce zamieszkania widzą poza gminą Stare Kurowo przeważają odpowiedzi wskazujące na: inną miejscowość województwa lubuskiego, inną miejscowość w Polsce, i zagranicę, po 5,7% wskazań.

Mocne i słabe strony gminy Stare Kurowo

Wśród najważniejszych zalet, mocnych stron gminy Stare Kurowo badani wskazują: atrakcyjne położenie (34,8%), środowisko naturalne, krajobraz i tereny zielone (18,2%) i dostępność przedszkoli, żłobków i szkół (13,0%). Natomiast największe wady, słabe strony gminy Stare Kurowo, to zdaniem badanych: brak miejsc spotkań dla młodzieży (7,7%), niedostatki w zakresie jakości powietrza (6,2%), zaniedbana przestrzeń publiczna (6,2%), mała liczba ścieżek rowerowych (6,2%), oraz niezagospodarowanie przestrzeni pod atrakcje (6,2%). Mieszkańcy gminy Stare Kurowo doceniają przede wszystkim jej walory środowiskowe i krajobrazowe wynikające z atrakcyjnego położenia

geograficznego (zdecydowana większość terenów gminy objęta jest różnymi formami ochrony krajobrazu). Brak rozbudowanej infrastruktury pozwalającej korzystać z tych walorów przyrodniczych jest zdaniem mieszkańców najsłabszą stroną gminy.

Infrastruktura gminy Stare Kurowo

W ramach oceny infrastruktury gminy Stare Kurowo mieszkańcy mogli określić aktualny stan/dostępność wybranych jej elementów. Pozytywna ocena infrastruktury gminnej dotyczy: dostępności miejsc usługowych i handlu (ponad 90% wskazań pozytywnych), lokali gastronomicznych (niemal 90% wskazań pozytywnych), elementów infrastruktury gminnej związanych z realizacją funkcji opiekuńczych oraz obowiązku szkolnego (ponad 80% pozytywnych ocen) oraz jakości obsługi w jednostkach gminnych oraz otwartości władz na inicjatywy mieszkańców (80% pozytywnych ocen). Z kolei negatywna ocena infrastruktury gminnej dotyczy: liczby ścieżek rowerowych w gminie (ponad 80% ocen negatywnych), jakości dróg (ponad 64% ocen negatywnych), stanu technicznego chodników i dostępności transportu publicznego (niemal 57% ocen negatywnych), czy możliwości rozwoju zawodowego na terenie gminy (niemal 44% ocen negatywnych). Wśród problemów społecznych, które zaznaczają się w istotny sposób w gminie Stare Kurowo mieszkańcy wskazują: alkoholizm (19,1%), wandalizm i niszczenie mienia i zaśmiecanie okolicy (17,6%), starzenie się społeczności (blisko 17% wskazań). Warto podkreślić, że wskazania dotyczące kluczowych problemów społecznych nie przekraczają 20%, zatem tylko co piąty badany uznał, że alkoholizm czy wandalizm to istotne dla gminy Stare Kurowo problemy społeczne. Podobny odsetek wskazań dotyczył także starzenia się społeczeństwa, problem ten niewątpliwie związany jest z koniecznością formułowania długofalowych strategii uwzględniających negatywne trendy demograficzne. Stanowi więc on strategiczne wyzwanie nie tylko zdaniem ekspertów, ale także zdaniem mieszkańców gminy. Na uwagę zasługuje także znikoma liczba wskazań dotyczących problemów związanych z narkomanią i przestępczością. Wpływa to na wysoką ocenę bezpieczeństwa w gminie (niemal 74% wskazań pozytywnych).

Rynek pracy w gminie Stare Kurowo

W ocenie sytuacji na rynku pracy w gminie Stare Kurowo najlepiej wypada możliwość założenia własnej działalności gospodarczej (ponad 40% ocen pozytywnych). Tylko mniej niż co piąty badany ocenia tę możliwość źle lub bardzo źle. Ocena możliwości znalezienia zatrudnienia lub znalezienia pracowników oraz wysokość zarobków oceniane są zdecydowanie gorzej. Zdecydowanie najgorzej oceniane są możliwości przekwalifikowania się oraz szansa znalezienia „dobrej pracy”. Wśród respondentów dominują dwie strategie na wypadek utraty pracy: po pierwsze chęć zmiany zawodu i zdobycia nowych kwalifikacji (22,6%) lub deklaracja poszukiwania pracy, także tej nie związanej z posiadanymi kwalifikacjami lub poniżej posiadanych kwalifikacji (20,8%). Ponad 15% respondentów deklaruje, że w przypadku utraty pracy chciałoby założyć własną firmę.

Kierunki rozwoju gminy Stare Kurowo

Mieszkańcy gminy Stare Kurowo jako najbardziej pożądanego kierunku rozwoju gminy określają atrakcyjną ofertę spędzania czasu wolnego (24,6%). Silna gospodarka to korzystny kierunek zmian w gminie zdaniem 16,4% badanych a gmina sprawna i funkcjonalna znajduje uznanie w oczach niespełna 15% respondentów. Oczekiwania mieszkańców dotyczące przedsięwzięć realizowanych w gminie i jednocześnie przekładających się na lepsze życie w gminie korespondują ze zdiagnozowanymi wcześniej niedostatkami w funkcjonowaniu gminy. Badani mieszkańcy jako priorytet wskazują poprawę stanu infrastruktury drogowej (37,3% wskazań). Ponadto według ponad 15% badanych prowadzenie dialogu z mieszkańcami przyczyniłoby się do poprawy jakości życia w gminie.

Analiza SWOT

Narzędziem stosowanym w analizie strategicznej, jest zestawienie mocnych i słabych stron analizowanego podmiotu (w tym przypadku gminy) oraz określenie szans i zagrożeń rozwojowych.

Nazwa SWOT pochodzi z języka angielskiego i oznacza:

S	Strengths	silne strony	czynniki wewnętrzne
W	Weaknesses	słabości	czynniki wewnętrzne
O	Opportunities	możliwości	czynniki zewnętrzne
t	Threats	zagrożenia	czynniki zewnętrzne

Metodologia SWOT pozwala na zidentyfikowanie potencjałów i barier rozwojowych oraz uwzględnienie zewnętrznych szans i zagrożeń.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Wysoki poziom atrakcyjności turystycznej związany z położeniem, walorami środowiska przyrodniczego m.in. występowaniem lasów, rzek, jezior, krajobrazem i terenami zielonymi	Negatywne prognozy związane ze zmniejszeniem się liczby ludności w gminie w perspektywie 2030 r. do niecałych 4 tysięcy mieszkańców
Występowanie cennych przyrodniczo obszarów chronionych, ponad 80% w powierzchni gminy stanowią obszary pokryte formami przyrody	Ograniczona atrakcyjność osiedleńcza i utrzymujące się ujemne saldo migracji
Dobre połączenie z siecią dróg wojewódzkich i krajowych	Starzenie się społeczności lokalnej
Obecność stacji kolejowej i przebieg linii kolejowej 203 przez teren gminy zapewniającej skomunikowanie z Gorzowem Wielkopolskim	Niedostateczny poziom nauczania w zakresie kompetencji językowych
Upowszechnienie opieki przedszkolnej i dobra dostępność placówek wychowawczo-edukacyjnych	Niewykorzystany potencjał związany z transportem kolejowym

<p>Żywa kultura terenów wiejskich, kultywowanie zwyczajów, obrzędów</p>	<p>Brak terenów inwestycyjnych</p>
<p>Tradycje gospodarcze związane z rybołówstwem</p>	<p>Niska dostępność placówek służby zdrowia, słaba dostępność do specjalistycznych usług medycznych na terenie gminy</p>
<p>Bogata i urozmaicona oferta zajęciowa proponowana przez Gminny Ośrodek Kultury i Gminna Bibliotekę Publiczną</p>	<p>Ograniczenia w zagospodarowaniu gminy z uwagi na obecność obszarów chronionych i leśnych</p>
<p>Dostępność obiektów turystycznych i agroturystycznych</p>	<p>Niedostatecznie rozwinięta oferta turystyczna i infrastruktura</p>
<p>Niewielka skala zjawiska bezrobocia</p>	<p>Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura drogowa (drogi, parkingi) oraz niewystarczająca liczba ścieżek rowerowych, zły stan infrastruktury okołodrogowej</p>
<p>Wzrost odpadów selektywnie zebranych z gospodarstw domowych i rosnąca świadomość ekologiczna wśród mieszkańców</p>	<p>Słaba jakość powietrza, w szczególności w okresie zimowym, z uwagi na „niską emisję”</p>
	<p>Występowanie patologii społecznych m.in. nadużywania alkoholu</p>

SZANSE	ZAGROŻENIA
Zagospodarowanie i wykorzystanie potencjału turystycznego rzeki Noteci	Dynamicznie zmieniająca się sytuacja geopolityczna państw sąsiednich, mająca wpływ na sytuację w kraju
Wytyczenie nowych tras i szlaków turystycznych, budowa ścieżek rowerowych oraz rozwój zaplecza turystyki	Zwiększająca się inflacja oraz możliwość jej narastania w coraz szybszym tempie
Zacieśnienie współpracy w ramach Związku Miast i Gmin Nadnoteckich, LGD Brama Lubuska, RLGD Pojezierze Dobiegniewskie czy Partnerstwa „Północ Województwa Lubuskiego zawsze razem”	Niestabilna sytuacja i trudności w przewidzeniu skutków i konsekwencji pandemii COVID-19
Wzrost atrakcyjności i zwiększenie dostępności komunikacyjnej poprzez rozbudowę i remonty dróg gminnych	Możliwość wystąpienia ekstremalnych zjawisk pogodowych m.in. powodzi i konieczność ograniczenia negatywnych skutków środowiskowych, związanych z postępującym kryzysem klimatycznym
Wykorzystywanie środków pochodzących z UE w ramach nowej perspektywy finansowej na lata 2021-2027	Nierównowaga w obrocie gospodarczym z uwagi na rozwój szarej strefy
Zacieśnienie współpracy transgranicznej w ramach przynależności do Euroregionu Pro Europa Viadrina	

IV Założenia rozwojowe

Misja i wizja rozwoju

Misja wskazuje zamierzenia samorządu lokalnego i dążenia w perspektywie 2030 roku. Jest to cel nadrzędny, określający kierunek rozwoju gminy w oparciu o efektywne wykorzystanie posiadanych zasobów jak również stanowiący odpowiedź na zdiagnozowane deficyty i wyzwania.

Misja rozwoju

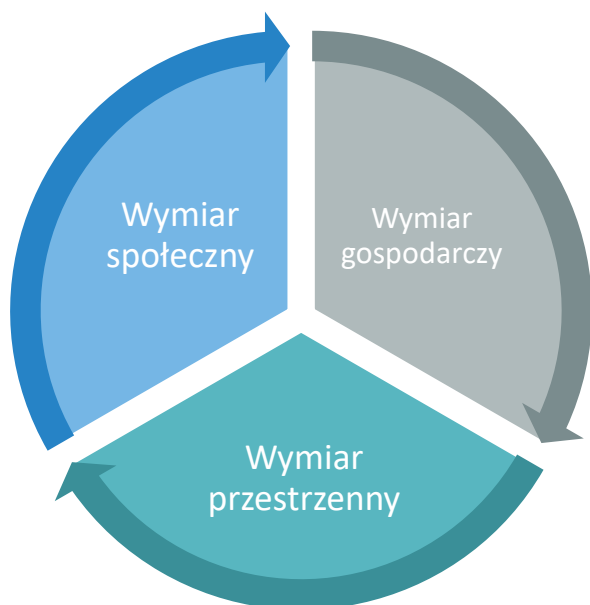
Misją rozwoju jest doskonalenie usług publicznych, podnoszenie jakości życia i zaspokajanie rosnących potrzeb społeczności lokalnej, stymulowanie rozwoju gospodarczego opartego na turystyce wraz ze wzmacnianiem przedsiębiorczości, jest również integracja i wsparcie rozwoju przestrzennego, które możliwe będzie dzięki systematycznej poprawie wewnętrznej i zewnętrznej dostępności transportowej, kompleksowemu podejściu do planowania przestrzennego oraz ochronie bioróżnorodności.

Wizja jest ściśle związana z misją, stanowi opis pożądanego stanu docelowego, wyobrażanie na temat tego jak wyglądać i funkcjonować będzie gmina Stare Kurowo w 2030 r. dzięki skutecznej interwencji i prowadzeniu zintegrowanych działań w trzech wymiarach. Odpowiada oczekiwaniom, potrzebom i aspiracjom samorządu gminy oraz mieszkańców, bazując na potencjałach i kładąc nacisk na wykorzystanie szans rozwojowych.

Wizja rozwoju

W 2030 r. gmina Stare Kurowo stanowi wzorzec rozwoju dla innych samorządów w powiecie strzelecko-drezdeneckim. Jest gminą atrakcyjną dla mieszkańców z zachowanym ładem przestrzennym i uporządkowaną infrastrukturą, dobrym poziomem skomunikowania z sąsiednimi gminami oraz miejscem z rozwiniętą ofertą kulturalno-rozrywkową i sportową oraz wysokim poziomem uczestnictwa w życiu społecznym. Stare Kurowo korzysta z zasobów i potencjałów lokalnych, wspierając rozwój turystyki oraz aktywnie chroniąc środowisko przyrodnicze.

Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym

Przeprowadzona diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej oraz płynące z niej wnioski, stanowią bazę do opracowania części strategicznej, która zawiera najważniejsze założenia polityki rozwoju lokalnego. Sformułowane w jej ramach cele strategiczne odwołują się do obligatoryjnych wymiarów – domen planowania strategicznego.

Na potrzeby opracowania przedmiotowej strategii zdefiniowano trzy cele strategiczne i przyporządkowano je do odpowiedniego wymiaru interwencji, co przedstawiono poniżej.

Wymiar społeczny	Wymiar gospodarczy	Wymiar przestrzenny
Cel strategiczny 1.	Cel strategiczny 2.	Cel strategiczny 3.
Poprawa jakości życia, wsparcie i zaspokajanie potrzeb mieszkańców	Dynamiczny rozwój gospodarczy w oparciu o posiadane zasoby i potencjał turystyczny	Podnoszenie standardów i modernizacja elementów infrastruktury technicznej wraz z racjonalnym kształtowaniem środowiska

Cele opisują pożądany kierunek zmian wynikający z planowanej interwencji. Realizują one zapisy wizji rozwoju, pokazują ogólny kierunek postępowania, to co chcemy osiągnąć w długookresowej perspektywie. Zdefiniowane cele odpowiadają na potrzeby rozwojowe i identyfikowane wyzwania, wskazując możliwe rozwiązania problemów, sposoby ograniczenia występujących barier rozwojowych, jak i wykorzystania zasobów i potencjalnych szans, pojawiających się w otoczeniu.

Cel strategiczny 1.**Poprawa jakości życia, wsparcie i zaspokajanie potrzeb mieszkańców**

Mieszkańcy gminy Stare Kurowo czują się związani z gminą i są zadowoleni z jej zamieszkiwania, jednakże gmina ta charakteryzuje się niską atrakcyjnością osiedleńczą, a prognozy dotyczące ruchu ludności wskazują na stopniowe wyludnianie się. Kluczowe jest zatem podnoszenie jakości życia mieszkańców i zaspokajanie ich potrzeb. Oferta i prowadzona w gminie polityka, powinna uwzględniać różne grupy mieszkańców i być dostosowana do rosnących oczekiwań, jak również zmieniających się uwarunkowań i obserwowanych zjawisk m.in. związanych ze starzeniem się społeczności lokalnej. Z punktu widzenia mieszkańców istotna jest rozbudowa infrastruktury społecznej. Budowa obiektów sportowych (hali sportowej) wraz z ich wyposażeniem oraz animowaniem zajęć skierowanych w stronę dzieci i młodzieży, jak i osób dorosłych pozwoli na integrację i aktywizację mieszkańców. W celu przyciągnięcia nowych mieszkańców oraz zapewnienia mieszkań osobom potrzebującym, a także osobom ze szczególnymi potrzebami, kluczowy jest rozwój polityki mieszkaniowej i zasobu komunalnego. W tym kontekście za zasadne uznaje się również stworzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i osób ze szczególnymi potrzebami, z naciskiem na środowisko seniorów. Kompleksowo prowadzona polityka związana z poprawą dostępu do usług publicznych, w tym dostępności do opieki medycznej oraz profilaktyki zdrowotnej, edukacji, usług opiekuńczych oraz kultury i rekreacji pozytywnie przełożony się na wzrost jakości życia wśród mieszkańców.

Cel strategiczny 2.**Dynamiczny rozwój gospodarczy w oparciu o posiadane zasoby i potencjał turystyczny**

Rozwój gospodarczy gminy może nastąpić poprzez rozwój turystyki z uwagi na obecność atrakcyjnych terenów do rekreacji, zlokalizowanych w północnej części gminy czy bogactwo środowiska przyrodniczego związanego z występowaniem Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Warty i Dolnej Noteci oraz Puszczy Drawskiej. Turystyka może stać się elementem istotnie dywersyfikującym strukturę gospodarki w gminie, jednakże wymaga od zapewnienia odpowiednich warunków oraz infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej, w szczególności bazy gastronomiczno-noclegowej. Ważne jest również wsparcie mieszkańców w celu stworzenia atrakcyjnej oferty i udostępnienia gospodarstw agroturystycznych. Istotna z punktu widzenia rozwoju turystyki jest także budowa i rozbudowa ścieżek rowerowych, wyznaczanie tras i szlaków rowerowych. Wpływ na wzmocnienie atrakcyjności turystycznej ma również połączenie szlakiem leśnym z kompleksem jezior zlokalizowanych na Pojezierzu Dobiegniewskim. Gmina Stare Kurowo jest miejscem do rozwoju turystyki aktywnej, agroturystyki, ze szczególnym wskazaniem na łowiectwo czy wędkarstwo. Z punktu widzenia rozwoju gospodarczego, oprócz turystyki, warto również prowadzić działania mające na celu wzmocnienie poziomu przedsiębiorczości wśród dorosłych mieszkańców i kształtowanie postawy przedsiębiorczej wśród młodzieży. Stare Kurowo z uwagi na położenie, walory naturalne i swój wiejski charakter jest miejscem spokojnym, bezpiecznym i dobrym do zamieszkania. Jednakże z punktu widzenia młodych, wykształconych mieszkańców konieczne jest upowszechnienie pracy zdalnej, będącej szansą na zatrzymanie młodych osób w gminie. Dostępne zasoby krajobrazowe i przestrzenne stanowią istotny potencjał rozwojowy i dają możliwość poszerzenia oferty gminy o świadczenie funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych, a tym samym wzrost gospodarczy.

Cel strategiczny 3.**Podnoszenie standardów i modernizacja elementów infrastruktury technicznej wraz z racjonalnym kształtowaniem środowiska**

Komponenty przestrzenne związane są zarówno z racjonalnym kształtowaniem, zagospodarowaniem i ochroną środowiska, jak również rozwojem infrastruktury technicznej. Priorytetem dla gminy Stare Kurowo jest przede wszystkim infrastruktura drogowa i okołodrogowa oraz kwestie transportowe. Dla mieszkańców istotny jest rozwój infrastruktury komunikacyjnej, poprzez zwieszenie dostępności do transportu publicznego w poszczególnych sołectwach. Warto

również wykorzystać możliwości związane z przebiegiem linii kolejowej i dworca² w Starym Kurowie, poprzez działania lobbingowe mające na celu zwiększenie liczby połączeń. Z uwagi na charakter i specyfikę gminy oraz atrakcyjne położenie, ważna jest rozbudowa systemu sieci ścieżek rowerowych i skomunikowanie z sąsiednimi miejscowościami, w celu przyciągnięcia turystów. Dodatkowo w kwestii infrastruktury ważny jest również rozwój sieci i systemu wodno-kanalizacyjnego. Ponad 80% powierzchni gminy stanowią obszary chronione, które implikują prowadzenie działań z zakresu ochrony środowiska i poprawy jego jakości. Prowadzona na tych obszarach polityka powinna być zrównoważona i godzić interesy ochrony przyrody z rozwojem gospodarczym na terenie gminy. Kwestie ochrony przyrody zyskują na znaczeniu z uwagi na postępujący kryzys klimatyczny. Oprócz prowadzenia działań informacyjnych z zakresu możliwych skutków tego zjawiska, jak również podnoszenia świadomości ekologicznej mieszkańców, ważna jest adaptacja do zmian klimatu. Rozwój niebiesko-zielonej infrastruktury, zwiększenie udziału OZE i jednocześnie zwiększenie efektywności energetycznej oraz ograniczenie niskiej emisji, poprzez wymianę indywidualnych źródeł ciepła w gospodarstwach domowych będzie miało pozytywny wpływ na wzrost jakości środowiska przyrodniczego. Z uwagi na położenie gminy i bliskość rzeki Noteci, ryzyko zagrożenia powodziowego rośnie, ważne jest zatem obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego oraz zapobieganie wystąpieniu i łagodzenie skutków ekstremalnych zjawisk powodziowych.

Należy mieć na uwadze, że rozwój przestrzenny gminy Stare Kurowo jest uwarunkowany występowaniem obszarów chronionych, stanowiących barierę w swobodnym zagospodarowaniu powierzchni gminy, jak również potencjałem w postaci atrakcyjnych do rekreacji terenów, zlokalizowanych w północnej części. Istotne znaczenie odgrywa również infrastruktura drogowa. Inwestycje w tym zakresie przyczynią się do wzmocnienia dostępności komunikacyjnej, co zwiększy zarówno atrakcyjność turystyczną, jak i osiedleńczą, może również korzystanie wpłynąć na wzrost inwestycji gospodarczych.

² Według klasyfikacji PKP ma kategorię dworca lokalnego – dworca o niewielkim potencjale rozwoju ruchu kolejowego, z którego korzystają osoby dojeżdżające systematycznie do większych miast. Zapewnia minimalny standard usług, zlokalizowany na peronie stacji.

Schemat ilustrujący założenia planistyczne

Wymiar społeczny	Wymiar gospodarczy	Wymiar przestrzenny
<p>Cel strategiczny 1. Poprawa jakości życia, wsparcie i zaspokajanie potrzeb mieszkańców</p>	<p>Cel strategiczny 2. Dynamiczny rozwój gospodarczy w oparciu o posiadane zasoby i potencjał turystyczny</p>	<p>Cel strategiczny 3. Podnoszenie standardów i modernizacja elementów infrastruktury technicznej wraz z racjonalnym kształtowaniem środowiska</p>
<p>Kierunek działania 1. Prowadzenie aktywnej polityki prorodzinnej i społecznej</p>	<p>Kierunek działania 6. Tworzenie warunków do rozwoju turystyki</p>	<p>Kierunek działania 9. Systematyczne podnoszenie standardów i rozbudowa infrastruktury technicznej</p>
<p>Kierunek działania 2. Kompleksowa polityka mieszkaniowa</p>	<p>Kierunek działania 7. Pobudzenie aktywności zawodowej na terenie gminy</p>	<p>Kierunek działania 10. Rozwój systemu transportu i infrastruktury drogowej</p>
<p>Kierunek działania 3. Rozwijanie oferty usług kulturalnych i czasu wolnego</p>	<p>Kierunek działania 8. Kształtowanie marki gminy wraz z promocją</p>	<p>Kierunek działania 11. Podniesienie poziomu ochrony przed skutkami zmian klimatu</p>
<p>Kierunek działania 4. Wzmacnianie bazy placówek opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych</p>		<p>Kierunek działania 12. Ochrona wartości przyrodniczych</p>
<p>Kierunek działania 5. Rewitalizacja społeczna</p>		<p>Kierunek działania 13. Wzmocnienie planowania przestrzennego wraz z tworzeniem wysokiej jakości przestrzeni publicznej</p>

Kierunki działań podejmowane dla osiągnięcia celów strategicznych

Kierunki działań wskazane w niniejszym dokumencie stanowią poziom operacyjny i określają narzędzia i sposoby realizacji celów strategicznych. Wskazują możliwe sposoby i rozwiązania mające na celu osiągnięcie zakładanych celów i rezultatów. W ramach każdego z kierunków działania ustalono priorytety i wyróżniono zadania i przedsięwzięcia, które stanowią ich uszczegółowienie i umożliwiają realizację założonych celów, a także stanowią podstawę do wdrażania strategii.

Wymiar społeczny	<p>Kierunek działania 1. Prowadzenie aktywnej polityki prorodzinnej i społecznej</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kompleksowy rozwój polityki młodzieżowej z uwzględnieniem potrzeb najmłodszych mieszkańców gminy • Prowadzenie działań na rzecz funkcjonowania w istniejących salach wiejskich placówek wsparcia dziennego • Prowadzenie działań skierowanych do seniorów, stworzenie kompleksowej polityki senioralnej • Prowadzenie efektywnej pracy socjalnej w obszarze wspierania rodzin, dzieci i młodzieży • Rozwijanie oferty instytucjonalnej – grupy wsparcia, animacja czasu wolnego seniorów, działania na rzecz aktywizacji środowiska seniorów • Realizacja projektów na rzecz zwiększenie poziomu dostępności do placówek podstawowej opieki medycznej i placówek specjalistycznych • Promocja działań profilaktycznych i zdrowego stylu życia • Dostosowanie budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami
Wymiar społeczny	<p>Kierunek działania 2. Kompleksowa polityka mieszkaniowa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa mieszkań chronionych i z najmem socjalnym • Rozwój budownictwa na wynajem • Poprawa stanu technicznego zasobu mieszkaniowego poprzez remonty i modernizacje obiektów • Wsparcie funkcjonowania Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej • Opracowanie odrębnego programu mieszkalnictwa będącego koncepcją rozwoju mieszkalnictwa na najbliższe lata
Wymiar społeczny	<p>Kierunek działania 3. Rozwijanie oferty usług kulturalnych i czasu wolnego</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa hali sportowo-widowiskowej w Starym Kurowie oraz infrastruktury towarzyszącej • Wykorzystanie potencjału placówek sportowych i stworzenie nowych klubów i sekcji sportowych • Modernizacja obiektów sportowych i zaplecza szatniowo-sanitarnego • Budowa, rozbudowa placów zabaw w każdej miejscowości w gminie • Upoposażanie i promocja sportu

	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie działań promocyjnych z zakresu kultury fizycznej • Zaadaptowanie miejsca w budynku użyteczności publicznej (biblioteki, szkoły) w celu utworzenie lokalnego kina • Wsparcie działalności Gminnej Biblioteki Publicznej i Gminnego Ośrodka Kultury w celu utrzymania bogatej oferty zajęciowej dla mieszkańców • Promocja oferty i doposażenie Gminnego Ośrodka Kultury, Gminnej Biblioteki Publicznej i Klubów Seniora • Organizacja wydarzeń promujących lokalne dziedzictwo kulturowe i przyrodnicze • Stworzenie miejsc spotkań i przestrzeni do spędzania czasu wolnego dla młodzieży i osób dorosłych • Animowanie aktywności społecznej w poszczególnych miejscowościach
Wymiar społeczny	<p>Kierunek działania 4. Wzmacnianie bazy placówek opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Upowszechnienie opieki żłobkowej i przedszkolnej • Zwiększenie dostępności oraz efektywności kształcenia oraz wychowania przedszkolnego i opieki nad najmłodszymi dziećmi w gminie • Podnoszenie standardów i jakości nauczania w placówkach edukacyjnych • Rozwijanie oferty edukacyjnej, poprzez organizację zajęć pozalekcyjnych m.in. językowych i tworzenie kół zainteresowań • Prowadzenie działań na rzecz wzmacnianie kluczowych kompetencji oraz kompetencji miękkich i językowych, wśród dzieci i młodzieży • Promowanie idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży • Budowa tożsamości lokalnej wśród najmłodszych mieszkańców • Kreowanie postawy przedsiębiorczej ze stopniowym wprowadzaniem młodzieży na rynek pracy • Promowanie szkół jako istotnych podmiotów aktywizujących najmłodszych mieszkańców • Organizacja szkoleń mających na celu wzmacnianie kompetencji kadr nauczycielskich, szczególnie w zakresie kompetencji cyfrowych • Remont, modernizacja oraz doposażanie placówek opiekuńczo-wychowawczych funkcjonujących na terenie gminy • Dostosowanie placówek opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych do potrzeb dzieci ze szczególnymi potrzebami
Wymiar społeczny	<p>Kierunek działania 5. Rewitalizacja społeczna</p> <ul style="list-style-type: none"> • Realizacja działań zgodnie z zapisami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stare Kurowo na lata 2014-2024 • Wzmacnianie funkcjonowania i wykorzystanie potencjału lokalnych społeczności i organizacji pozarządowych • Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i poczucia tożsamości regionalnej • Zintegrowanie społeczności lokalnej poprzez uczestnictwo w zebraniach dotyczących Funduszu Sołectkiego • Prowadzenie działań na rzecz pobudzenia i wzmacniania aktywności obywatelskiej oraz zwiększenia poziomu partycypacji mieszkańców w procesach rozwojowych • Prowadzenie działań na rzecz ograniczenia zjawiska wykluczenia społecznego • Stworzenie grup i placówek oraz ośrodków wsparcia dla osób zagrożonych marginalizacją społeczną

- Prowadzenie działań informacyjnych, edukacyjnych i szkoleniowych w zakresie uzależnień wśród rodziców, nauczycieli oraz młodzieży

Wymiar gospodarczy	<p>Kierunek działania 6. Tworzenie warunków do rozwoju turystyki</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwój infrastruktury turystycznej m.in. wytyczanie tras i szlaków turystycznych • Rozwój infrastruktury okołoturystycznej, w szczególności bazy gastronomicznej • Promocja i wsparcie organizacji imprez turystyczno-rekreacyjnych m.in. corocznego rajdu rowerowego • Stworzenie cyklicznego kalendarza imprez gminnych • Rozbudowa oferty rekreacji i wypoczynku bazując na potencjale związanym m.in. z obecnością jeziora Ciszewo • Zagospodarowanie miejsca rekreacyjnego – byłego kąpieliska przy ul. Leśnej • Wykorzystanie potencjału do rozwijania turystyki aktywnej • Prowadzenie działań lobbingowych na rzecz zagospodarowania i wykorzystania potencjału turystycznego rzeki Noteci • Współpraca w ramach Związku Miast i Gmin Nadnoteckich wraz z realizacją zapisów Strategii Rozwoju Związki Miast i Gmin Nadnoteckich do roku 2030
Wymiar gospodarczy	<p>Kierunek działania 7. Pobudzenie aktywności zawodowej na terenie gminy</p> <ul style="list-style-type: none"> • Promocja i upowszechnienie telepracy, pracy zdalnej • Działania na rzecz utworzenia w gminie terenów inwestycyjnych • Zapewnienie warunków do tworzenia nowych miejsc pracy i rozwoju przedsiębiorczości • Współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi w celu ograniczenia zjawiska bezrobocia • Prowadzenie działań z zakresu reintegracji zawodowej mieszkańców • Wsparcie osób bezrobotnych i poszukujących pracy • Wykorzystanie instrumentów ekonomii społecznej i solidarnej w procesie włączania osób wykluczonych na rynek pracy
Wymiar gospodarczy	<p>Kierunek działania 8. Kształtowanie marki gminy wraz z promocją</p> <ul style="list-style-type: none"> • Promocja gminy w ramach przynależności do Związku Miast i Gmin Nadnoteckich • Promocja i udostępnienie produktów lokalnych i tworzenie nowych produktów turystycznych we współpracy w ramach partnerstwa „Północ Województwa Lubuskiego zawsze razem” • Rozwój i promocja gminy Stare Kurowo w zakresie agroturystyki • Promocja instrumentów współpracy i partnerstwa oraz wykorzystania struktur sieciowych m.in. LGD Brama Lubuska, LGD Bliżej Natury czy RLGD "Pojezierze Dobiegniewskie" na rzecz wzrostu rozpoznawalności turystycznej gminy • Zacieśnianie współpracy z gminami sąsiednimi i zwiększanie rozpoznawalności turystycznej gminy jako miejsca rekreacji i wypoczynku

Wymiar przestrzenny

Kierunek działania 9.

Systematyczne podnoszenie standardów i rozbudowa infrastruktury technicznej

- Remont i modernizacja obiektów użyteczności publicznej, w tym remont budynków OSP
- Budowa remizy strażackiej OSP Łęgowo, pełniącej również funkcję sali wiejskiej
- Modernizacja i rozbudowa cmentarza komunalnego
- Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej
- Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków
- Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej
- Rozbudowa systemu związanego z retencjonowaniem wód opadowych
- Profesjonalizacja systemu gospodarowania odpadami komunalnymi
- Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych
- Współpraca w ramach działalności Celowego Związku Gmin SGO5

Wymiar przestrzenny

Kierunek działania 10.

Rozwój systemu transportu oraz infrastruktury drogowej i okołodrogowej

- Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej
- Poprawa jakości i standardu infrastruktury drogowej
- Współpraca z Zarządem Dróg Wojewódzkich w zakresie zwiększenia dostępności komunikacyjnej gminy
- Rozbudowa i modernizacja chodników
- Rozbudowa sieci ścieżek rowerowych na terenie gminy
- Realizacja i wdrażanie koncepcji ścieżek rowerowych
- Rozbudowa sieci transportu gminnego wraz z podnoszeniem standardów obsługi
- Prowadzenie działań na rzecz integracji przestrzennej i skomunikowania wszystkich miejscowości w gminie
- Poniesienie poziomu bezpieczeństwa, w otoczeniu głównych ciągów komunikacyjnych poprzez budowę progów zwalniających oraz rozbudowę oświetlenia ulicznego
- Prowadzenie działań lobbingsowych na rzecz rozwoju transportu kolejowego
- Wykorzystanie potencjału związanego z obecnością linii kolejowej
- Wdrażanie działań mających na celu zwiększenie dostępności transportowej w ujęciu zewnętrznym i wewnętrznym
- Modernizacja oświetlenia ulicznego wraz z wymianą na oświetlenie typu LED

Wymiar przestrzenny

Kierunek działania 11.

Podniesienie poziomu ochrony przed skutkami zmian klimatu

- Rozwój i wsparcie wdrażania inwestycji OZE na terenie gminy
- Wsparcie mieszkańców w zakresie wymiany indywidualnych źródeł ciepła i wdrażania instalacji OZE
- Dalszy rozwój sieci gazowej na terenie m. Stare Kurowo, Łącznica, Nowe Kurowo
- Termomodernizacja budynków gminnych m.in. sal wiejskich, szkoły, przedszkola
- Budowa i rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury
- Prowadzenie działań z zakresu adaptacji do zmian klimatu
- Skuteczne zarządzanie i gospodarowanie zasobami wodnymi w celu zapobiegania ograniczenia skutków wystąpienia powodzi i podtopień

- Kontynuowanie działań związanych z unieszkodliwianiem wyrobów azbestowych na terenie gminy
- Prowadzenie działań informacyjnych i edukacyjnych z zakresu kryzysu klimatycznego oraz jego skutków

Wymiar przestrzenny

Kierunek działania 12.
Ochrona wartości przyrodniczych

- Prowadzenie działań na rzecz poprawy jakości powietrza i ograniczenia niskiej emisji
- Ochrona walorów środowiska naturalnego
- Prowadzenie działań na rzecz przeciwdziałania degradacji środowiska przyrodniczego
- Udostępnianie terenów atrakcyjnych przyrodniczo
- Racjonalne zagospodarowanie i wykorzystanie zasobów przyrodniczych
- Rozwijanie i zagospodarowanie terenów zielonych na cele rekreacyjne
- Prowadzenie działań informacyjnych z zakresu edukacji ekologicznej i kształtowanie postaw proekologicznych wśród mieszkańców

Wymiar przestrzenny

Kierunek działania 13.
Wzmocnienie planowania przestrzennego wraz z tworzeniem wysokiej jakości przestrzeni publicznej

- Prowadzenie działań na rzecz uchwalania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
- Prowadzenie regularnych przeglądów i aktualizacji Studium Kierunków i Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Stare Kurowo
- Estetyzacja przestrzeni publicznych i utrzymanie porządku na terenie gminy
- Zwiększenie poziomu dostępności przestrzeni publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami wraz z likwidacją barier architektonicznych
- Kształtowanie ładu funkcjonalnego i przestrzennego
- Rewitalizacja i zagospodarowanie terenów zielonych i rekreacyjnych
- Racjonalne gospodarowanie przestrzenią i ograniczenie zagospodarowania terenów predysponowanych do rozwoju funkcji rolniczej
- Prowadzenie działań z zakresu ochrony materialnego dziedzictwa kultury
- Budowa obiektów małej architektury w przestrzeniach publicznych

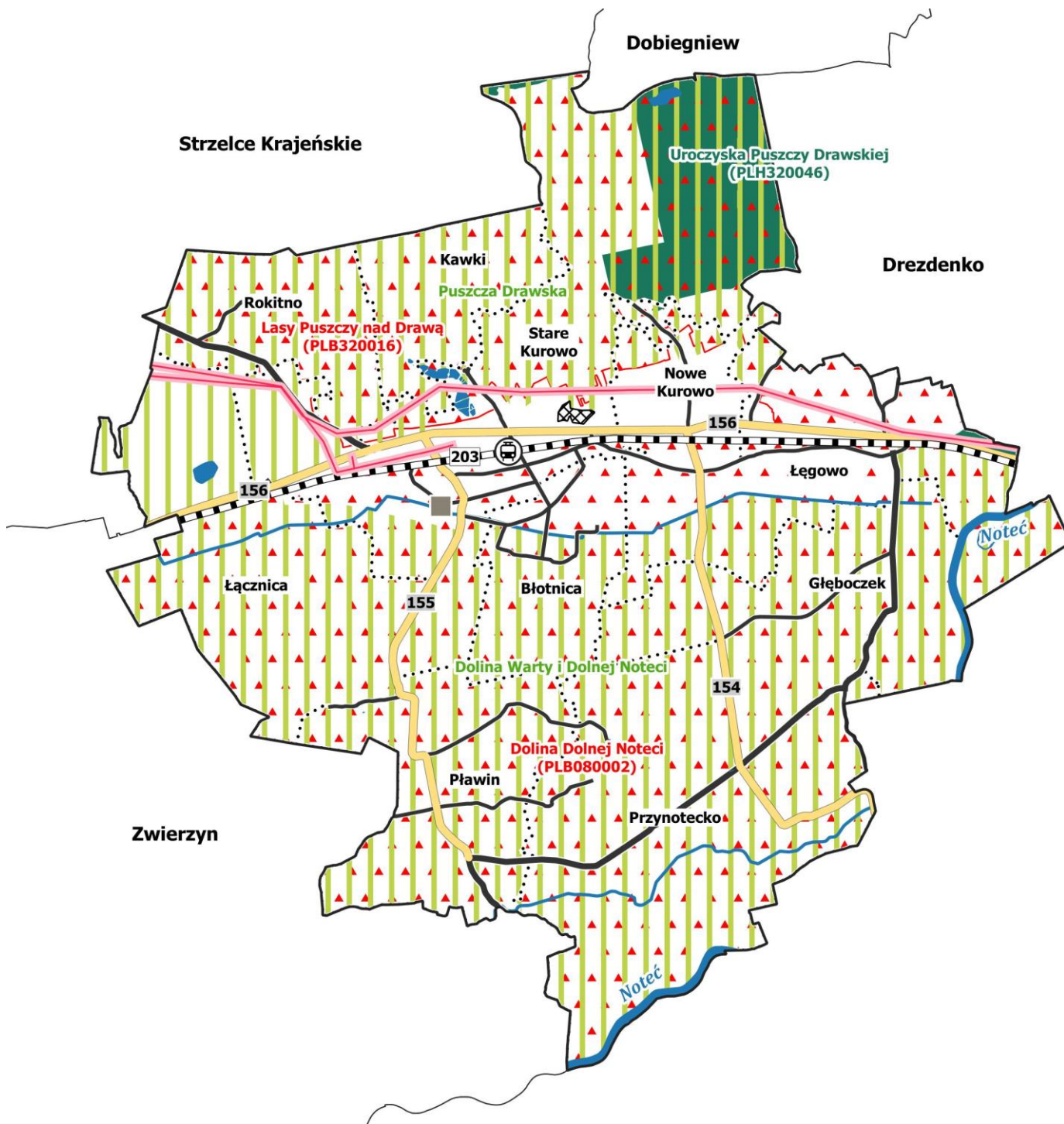
Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej przedstawia długookresową strategiczną wizję rozwoju gminy. Wynika on z wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań, zdiagnozowanych potrzeb i potencjału gminy z uwzględnieniem jej specyfiki i zróżnicowania.

Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Stare Kurowo została przedstawiona za pomocą dwóch map: map uwarunkowań oraz modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej.

Mapa uwarunkowań jest analizą kluczowych uwarunkowań mających wpływ na kierunek rozwoju gminy. Przedstawia układ komunikacyjny, wybrane elementy infrastruktury technicznej, zasoby środowiska przyrodniczego, obszary wymagające ochrony.

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej wskazuje ogólne kierunki rozwoju przestrzennego gminy, obszary problemowe oraz obszary z potencjałem rozwojowym o określonych funkcjach. Mapa ma charakter schematyczny i może przedstawiać projektowane kluczowe inwestycje, strefy aktywności gospodarczej, obszary doposażenia w infrastrukturę techniczną, obszary rewitalizacji.

GMINA STARE KUROWO

- UWARUNKOWANIA -

- granica gminy
- granica sołectwa
- drogi wojewódzkie
- drogi powiatowe
- drogi gminne
- linia kolejowa
- stacja kolejowa
- oczyszczalnia ścieków
- linia energetyczna wysokiego napięcia
- obszar chronionego krajobrazu
- OSO Natura 2000
- SOO Natura 2000
- rzeki
- wody powierzchniowe
- udokumentowane złoża kopalin (piaski kwarcowe)

GMINA STARE KUROWO

- MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ -

PLANOWANE DZIAŁANIA

KD 3. Rozwijanie oferty usług kulturalnych i czasu wolnego

- A** Budowa hali sportowo-widowiskowej w Starym Kurowie

KD 6. Tworzenie warunków do rozwoju turystyki

- B** Wytyczanie tras i szlaków turystycznych

KD 7. Pobudzenie aktywności zawodowej na terenie gminy

- C** Działania na rzecz utworzenia w gminie terenów inwestycyjnych

KD 9. Systematyczne podnoszenie standardów i rozbudowa infrastruktury technicznej

- D** Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej
- E** Budowa, rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej
- F** Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych

KD 10. Rozwój systemu transportu oraz infrastruktury drogowej i okołodrogowej

- G** Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej
- H** Rozbudowa sieci ścieżek rowerowych na terenie gminy

KD 11. Podniesienie poziomu ochrony przed skutkami zmian klimatu

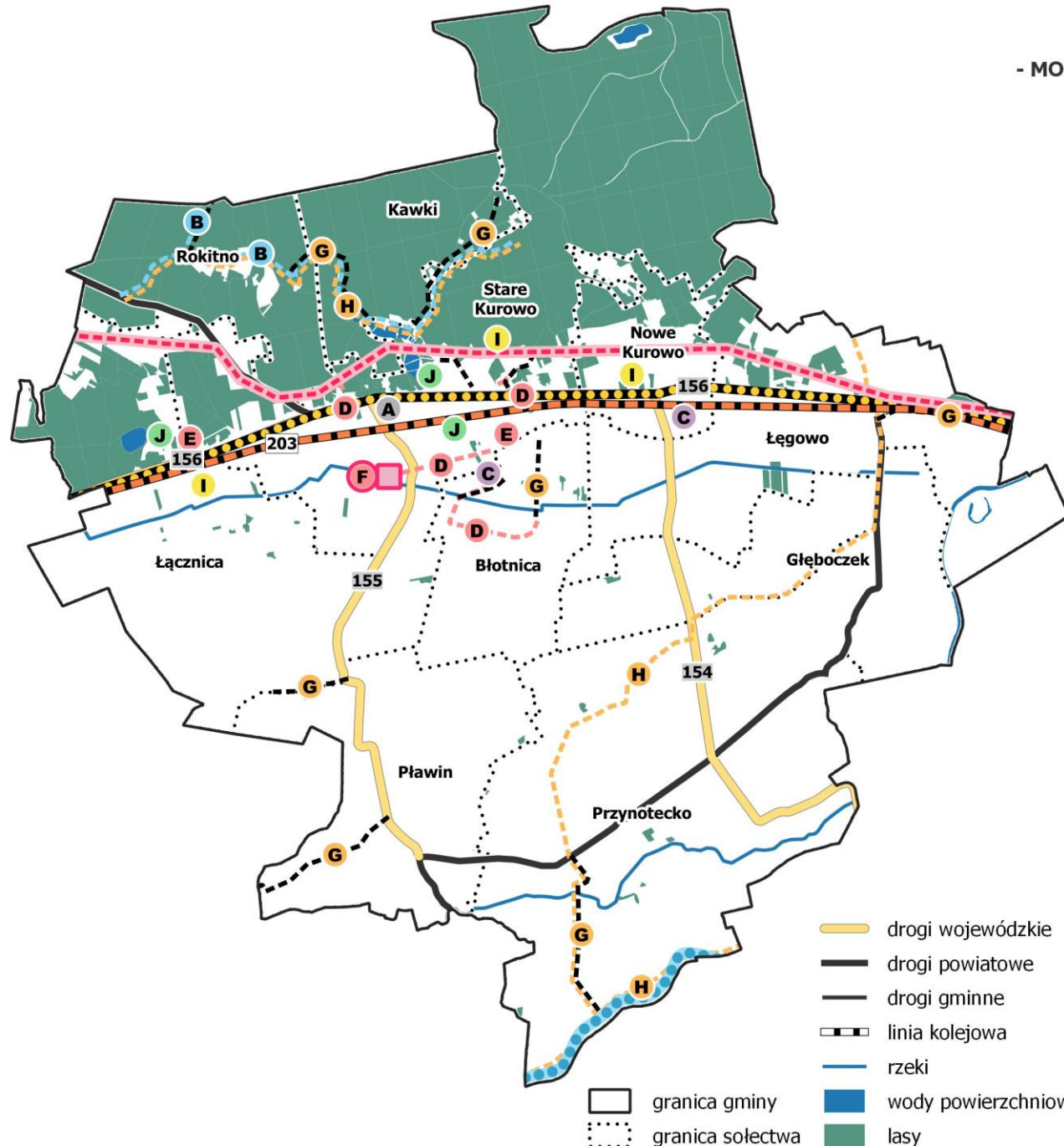
- I** Rozwój sieci gazowej

KD 12. Ochrona wartości przyrodniczych

- J** Rozwijanie i zagospodarowanie terenów zielonych na cele rekreacyjne

INWESTYCJE CELU PUBLICZNEGOO ZNACZENIU PONADLOKALNYM

- Modernizacja DW156**
- Modernizacja linii kolejowej nr 203**
- Modernizacja międzynarodowej drogi wodnej E70**
- Linia napowietrzna WN-110 kV planowana do modernizacji celem zwiększenia przepustowości**
- Modernizacja oczyszczalni ścieków w miejscowości Stare Kurowo**
- Budowa nowych punktów selektywnego zbierania odpadów**

- drogi wojewódzkie
- drogi powiatowe
- drogi gminne
- linia kolejowa
- rzeki
- wody powierzchniowe
- lasy
- granica gminy
- granica sołectwa

Rezultaty planowanych działań

Zgodnie ze nowelizowanymi przepisami, strategie rozwoju gmin wskazują oczekiwane rezultaty planowanych działań wraz ze wskaźnikami ich osiągnięcia. Rezultaty określono dla poszczególnych wskaźników zidentyfikowanych dla każdego z kierunków działania, opisują one efekt planowanych działań oraz zmiany, które możliwe będą dzięki podjęciu i konsekwentnym wdrażaniu zaplanowanej interwencji.

L.p. kierunku działania	Nazwa działania	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa wskaźnika (2020)	Oczekiwany rezultat w 2030 roku	Źródło danych
1.	Prowadzenie aktywnej polityki prorodzinnej i społecznej	Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. mieszkańców	678	spadek	BDL GUS
2.	Kompleksowa polityka mieszkaniowa	Liczba mieszkań na 1000 mieszkańców	293,0	wzrost	BDL GUS
		Budowa hali sportowo-widowiskowej w Starym Kurowie	0	1	BDL GUS
3.	Rozwijanie oferty usług kulturalnych i czasu wolnego	Liczba zorganizowanych imprez przez ośrodek kultury, kluby, świetlice ³	58	wzrost	BDL GUS
		Utworzenie lokalnego kina w gminie	0	1	UG Stare Kurowo
		Liczba klubów sportowych ⁴	4	wzrost	BDL GUS
4.	Wzmacnianie bazy placówek opiekuńczo-wychowawczych i edukacyjnych	Liczba podmiotów gospodarczych według działów PKD w sekcji R - działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	11	wzrost	BDL GUS
		Wyniki egzaminu ósmoklasisty z języka angielskiego ⁵	54,2%	wzrost	OKE Poznań
		Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym	76,9	wzrost	BDL GUS
5.	Rewitalizacja społeczna	Współczynnik skolaryzacji brutto	93,7%	wzrost	BDL GUS
		Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców	4,46	wzrost	BDL GUS

³ Z uwagi na wystąpienie pandemii COVID-19 w 2020 r. i ograniczenia w funkcjonowaniu instytucji kultury oraz niski stopień reprezentatywności danych, posłużono się danymi za 2019 r.

⁴ Najnowsze możliwe dane z GUS dotyczą 2018 r.

⁵ Wykorzystano najnowsze wyniki egzaminu z 2021 r.

L.p. kierunku działania	Nazwa działania	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa wskaźnika (2020)	Oczekiwany rezultat w 2030 roku	Źródło danych
		Udział osób, będących członkami kół, klubów lub sekcji seniora i Uniwersytetów Trzeciego Wieku w ogólnej liczbie ludności w wieku 60 lat i więcej	2,6%	wzrost	BDL GUS
6.	Tworzenie warunków do rozwoju turystyki	Liczba podmiotów gospodarczych według działów PKD w sekcji I - działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	7	wzrost	BDL GUS
7.	Pobudzenie aktywności zawodowej na terenie gminy	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności	68	wzrost	BDL GUS
8.	Kształtowanie marki gminy wraz z promocją	Liczba przeprowadzonych działań promujących gminę	0 ⁶	wzrost	UG Stare Kurowo
9.	Systematyczne podnoszenie standardów i rozbudowa infrastruktury technicznej	Udział ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej	29,3%	wzrost	BDL GUS
		Odpady zebrane selektywnie z gospodarstw domowych w relacji do ogółu odpadów	38,3%	wzrost	BDL GUS
10.	Rozwój systemu transportu i infrastruktury drogowej	Długość dróg dla rowerów na 100 km ²	0	wzrost	BDL GUS
11.	Podniesienie poziomu ochrony przed skutkami zmian klimatu	Liczba budynków poddanych termomodernizacji	0 ⁷	wzrost	UG Stare Kurowo
		Udział ludności korzystającej z sieci gazowej	8,5%	wzrost	BDL GUS
12.	Ochrona wartości przyrodniczych	Ilość wyrobów zawierających azbest	781 Mg	spadek	UG Stare Kurowo
		Udział powierzchni terenów zieleni w powierzchni ogółem	0,41%	wzrost	BDL GUS
13.	Wzmocnienie planowania przestrzennego wraz z tworzeniem wysokiej jakości przestrzeni publicznej	Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem	1,4%	wzrost	BDL GUS

⁶ Jako rok bazowy traktujemy rok 2022 r. dlatego wartość wskaźnika wynosi 0 i od tego roku monitorujemy wartość wskaźnika.

⁷ Jw.

V System wdrażania

Realizacja, monitoring, ewaluacja i aktualizacja strategii

Rozdział odnosi się do przepisu Art. 10e. 3. 8) system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów zawartego w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2022 poz. 559).

System realizacji strategii zgodnie ze znowelizowanymi przepisami jest obowiązkowym elementem strategii. Aby strategia była skutecznym narzędziem zarządzania powinna być skutecznie i efektywnie wdrażana i realizowana. Określenie podmiotów odpowiedzialnych za realizację założeń strategii oraz przypisanie każdemu z nich konkretnych zadań do wykonania, a także wskazanie sposobów monitorowania realizacji strategii i wytycznych do sporządzenia dokumentów wykonawczych, stanowi instrukcję postępowania w zakresie rozwoju lokalnej społeczności. System zarządzania strategią to inaczej określenie sposobu organizacji procesów wdrażających strategię, opiera się na trzech głównych elementach, a zależności między nimi przedstawiono poniżej:

System wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Stare Kurowo na lata 2022-2030 opisuje procesy dotyczące jego realizacji oraz podmioty i jednostki, które będą zaangażowane w ich implementację. Procesy wdrażania i zakres odpowiedzialności zostały szczegółowo omówione poniżej:

Realizacja strategii

- 1. Przygotowanie projektu** – Wójt gminy Stare Kurowo, przy współpracy struktur Urzędu Gminy w Starym Kurowie, w uzgodnieniu z Radą Gminy (zmiany zapisów w dokumencie także w oparciu o uzasadnione propozycje i wnioski mieszkańców, organizacji społecznych oraz przedsiębiorców).

2. **Wybór zadań do realizacji w ramach Strategii** – Wójt gminy Stare Kurowo, przy współpracy struktur Urzędu Gminy w Starym Kurowie i instytucji samorządowych.
3. **Nawiązywanie współpracy z partnerami** dla realizacji działań i projektów wymagających zaangażowania innych organizacji i instytucji (administracji różnego szczebla, organizacji społecznych, przedsiębiorstw, instytucji otoczenia biznesu) oraz działania lobbingsowe na rzecz strategicznych kierunków rozwoju w wymiarze ponadlokalnym – Wójt gminy Stare Kurowo.
4. **Opracowanie planów**, w ramach których będą realizowane założenia strategiczne – wyspecjalizowane komórki Urzędu Gminy w Starym Kurowie oraz inne instytucje samorządowe (jednostki organizacyjne).
5. **Zatwierdzanie i zapewnienie finansowania** dla rocznych oraz wieloletnich programów branżowych i inwestycyjnych, w ramach których będą realizowane cele strategiczne i kierunki działań – merytoryczne komórki Urzędu Gminy w Starym Kurowie, Rada Gminy.
6. **Zabezpieczenie środków w budżecie** na realizację zadań wynikających z kierunków działań poprzez umieszczenie konkretnych zadań w budżecie oraz Wieloletniej Prognozie Finansowej – Skarbnik, Wójt gminy Stare Kurowo, Rada Gminy.
7. **Przygotowanie wniosków o uzyskanie finansowania zewnętrznego** dla projektów wynikających z założeń strategii – Wójt gminy Stare Kurowo, przy współpracy struktur Urzędu Gminy w Starym Kurowie wraz z jednostkami organizacyjnymi.
8. **Nadzór nad realizacją projektów, rozliczenia, raporty** – merytoryczne komórki Urzędu Gminy Stare Kurowo.

Procedura monitorowania

1. Monitoring bieżący realizowany nie rzadziej niż raz na trzy lata.
2. Celem procedury jest uzyskanie kompletnej informacji dotyczącej rezultatów planowanych działań przyjętych do realizacji.
3. Monitoringowi podlega katalog wskaźników umieszczonych w rozdziale Rezultaty planowanych działań.
4. Wynikiem prowadzonego monitoringu będzie zestawienie wskaźników dla poszczególnych kierunków działań, których realizacja została podjęta w ramach każdego z celów strategicznych zapisanych w Strategii.

Ewaluacja

1. Rekomenduje się przeprowadzenie dwóch przeglądów strategicznych w okresie obowiązywania strategii – w 2026 (ewaluacja on-going) i 2030 roku (ewaluacja ex-post).
2. Ewaluacje (szczególnie ta o charakterze on-going) mają na celu uzyskanie odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób założenia i cele przekładane są na realne działania oraz wskazanie konieczności dokonania korekt (aktualizacji).
3. Wynikiem przeprowadzenia przeglądu będzie szczegółowe sprawozdanie zawierające podsumowanie zestawień wyników uzyskanych w ramach monitoringu wraz z oceną poziomu realizacji poszczególnych celów strategicznych oraz kierunków działań.
4. Raporty ewaluacyjne są prezentowane Radzie Gminy przez Wójta gminy Stare Kurowo wraz z rekomendacjami korekt, aktualizacji oraz uzupełnienia zawartości dokumentu.

Aktualizacja dokumentu

1. Zmiany w Strategii Rozwoju Gminy Stare Kurowo na lata 2022-2030 dokonywane będą uchwałą Rady Gminy na wniosek Wójta gminy Stare Kurowo.
2. Przed podjęciem uchwały wymagane jest wydanie stosownej opinii przez komisję Rady Gminy.
3. Ocena realizacji strategii, na podstawie danych zawartych w raportach ewaluacyjnych, zostanie dokonana w latach 2026 i 2030. Jej celem będzie porównanie założonych w strategii oddziaływań i efektów jej wdrażania z osiągniętymi efektami. Na tej podstawie formułowane będą zalecenia w zakresie aktualizacji wdrażania Strategii na kolejne lata.
4. Decyzja o aktualizacji dokumentu dokonywana będzie przez Wójta Starego Kurowa we współpracy z właściwymi komórkami organizacyjnymi Urzędu Gminy w Starym Kurowie, które przedstawią ją do przyjęcia Radzie Gminy.

Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

1. Dokumenty wykonawcze powinny być napisane możliwie przejrzystym językiem, zrozumiałym dla osób niebędących specjalistami w danej dziedzinie.
2. Obowiązkowe jest oznakowanie dokumentu zgodne z obowiązującymi zasadami.
3. Przygotowanie dokumentu wykonawczego powinno zakończyć się w ciągu 12 miesięcy od jego zainicjowania.
4. Obowiązkowo każdy dokument wykonawczy powinien zostać poddany konsultacjom.
5. W każdym dokumencie wykonawczym powinno znaleźć się co najmniej jedno odniesienie do konkretnego celu strategicznego i kierunku działań niniejszej strategii.
6. Każdy dokument wykonawczy musi posiadać przypisaną komórkę organizacyjną jako wiodącą, odpowiadającą za całościową realizację oraz jej skutki.

Finansowanie strategii

Rozdział odnosi się do przepisu Art. 10e. 3. 9) ramy finansowe i źródła finansowania zawartego w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2022 poz. 559). W celu skutecznej realizacji Strategii Rozwoju Gminy Stare Kurowo na lata 2022-2030 samorząd, jako jej operator oraz inicjator, będzie poszukiwał wszelkich dostępnych źródeł, narzędzi, metod i możliwości realizacji określonych celów, aby urzeczywistnić zaproponowaną w dokumencie wizję.

Zasadnicze znaczenie dla sfinansowania Strategii ma przede wszystkim katalog środków publicznych, w tym:

- środki własne gminy,
- środki z budżetu województwa lubuskiego,
- środki budżetu państwa,
- Fundusze Europejskie Województwa Lubuskiego 2021-2027,
- Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS),
- Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 (FENG),
- Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS),
- Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027 (FERC),
- Fundusze Europejskie dla Polski Wschodniej 2021-2027 (FEPW),
- inne środki publiczne.

Ważnym elementem finansowania interwencji rozwojowych będą również środki prywatne, które mogą zostać wykorzystane do współfinansowania projektów realizowanych w ramach programów operacyjnych lub w formule partnerstwa publiczno-prywatnego.

Ewaluacja ex-ante

Znowelizowane przepisy szczegółowo regulują kwestie dotyczące sporządzania dokumentu, jakim jest strategia rozwoju gminy. Jednym z wymogów jest przeprowadzenie ewaluacji ex-ante, która stanowi jeden z typów ewaluacji, wyróżnianych w zależności od momentu uruchomienia badania. W tym przypadku, ocena jakości i wartości procesu oraz efektów wdrażania strategii następuje przed rozpoczęciem realizacji interwencji. Przeprowadzenie tego rodzaju badania pełni ważną rolę i umożliwia dokonanie usprawnień oraz zmian w założeniach i treści dokumentu.

Na potrzeby niniejszego opracowania wybrano wariant, jakim jest ewaluacja partycypacyjna. Badanie było prowadzone równoległe z procesem tworzenia dokumentu, a ewaluator uczestniczył w procesie opracowywania strategii od najwcześniejszego etapu, dzięki czemu był w stanie lepiej poznać specyfikę dokumentu, co znacząco wpłynęło na możliwość udzielenia przez niego wsparcia w trakcie prac nad dokumentem.

W przypadku ewaluacji ex-ante wyróżnia się cztery podstawowe kryteria oceny:

- trafności celów strategicznych i planowanych działań, w odniesieniu do zidentyfikowanych problemów lub wyzwań,
- przewidywanej skuteczności działań na rzecz realizacji celów oraz metod ich wdrażania i zabezpieczenia odpowiednich zasobów,
- przewidywanej efektywności sumy zasobów przeznaczonych na realizację działań,
- spójności wewnętrznej między jej celami a priorytetami i działaniami oraz zewnętrznej między założeniami strategii a założeniami dokumentów wyższego rzędu lub równorzędnymi.

Wnioski z diagnozy przeprowadzanej na potrzeby opracowania strategii wskazują na najważniejsze uwarunkowania i potrzeby rozwojowe oraz potencjały gminy. Zdefiniowano również największe problemy i wyzwania, z którymi gmina Stare Kurowo będzie musiała się zmierzyć w najbliższych latach. Istotne znaczenie w tworzeniu strategii odegrały również opinie mieszkańców. Na potrzeby opracowania i w celu poznania potrzeb i oczekiwań lokalnej społeczności, a także oceny elementów infrastruktury i oferty dostępnej w gminie, przeprowadzono badania ankietowe. Strategia rozwoju gminy Stare Kurowo na lata 2022-2030 odpowiada na potrzeby mieszkańców i stanowi odpowiedź na wyzwania i problemy rozwojowe gminy, a wskazane cele strategiczne zostały trafnie dobrane. Przeprowadzona analiza SWOT pozwoliła na poznanie mocnych i słabych stron gminy, jak również zewnętrznych szans i zagrożeń, dzięki temu możliwe było wytyczenie kierunków rozwoju na najbliższe lata. W strategii wskazano trzy cele strategiczne w odniesieniu do wymiarów: społecznego, gospodarczego oraz przestrzennego, których uszczegółowienie przedstawiono, wskazując konkretne kierunki działań wraz z zakresem przedsięwzięć wskazanych do realizacji. Zdefiniowane w opracowaniu treści stanowią odpowiedź na zdiagnozowane problemy. Określone cele bezpośrednio odnoszą się do wizji gminy i przyczynią się do jej osiągnięcia, czyniąc Stare Kurowo gminą atrakcyjną dla jej mieszkańców, a także inwestorów i turystów. I cel strategiczny stanowi odpowiedź m.in.

na zidentyfikowane w gminie zjawisko odpływu ludności. W celu zapobiegania dalszemu spadkowi liczby mieszkańców, zaplanowano kierunki działań uwzględniające poprawę jakości życia w gminie poprzez rozwój polityki mieszkaniowej, zwiększenie dostępności do usług publicznych, a także rozwój oferty kulturalno-rekreacyjnej. Przeprowadzona diagnoza strategiczna pozwoliła także na zidentyfikowanie potencjału turystycznego wynikającego z atrakcyjnego, różnorodnego środowiska przyrodniczego. W związku z powyższym, w Strategii zaplanowano II cel strategiczny uwzględniający dynamiczny rozwój gospodarczy w oparciu o posiadane zasoby i potencjał turystyczny. Wśród kierunków działań znalazło się tworzenie warunków do rozwoju turystyki oraz kształtowanie marki i promocja gminy, co będzie stanowiło podstawę do dywersyfikacji lokalnej gospodarki. W sferze przestrzennej zidentyfikowano natomiast szereg problemów związanych z niedostatecznie rozwiniętą infrastrukturą sieciową i drogową, w związku z czym wytyczono III cel strategiczny, jakim jest podnoszenie standardów i modernizacja elementów infrastruktury technicznej. Kluczowym aspektem dla realizacji założeń tego celu jest racjonalne kształtowanie środowiska, co ma związek z faktem, iż ponad 80% powierzchni gminy stanowią obszary chronione, które implikują prowadzenie działań z zakresu ochrony środowiska i poprawy jego jakości.

Przedstawiona w dokumencie logika interwencji, wybór i przepisanie odpowiednich kierunków działań do trzech celów strategicznych, umożliwili realizację i osiągnięcie zaproponowanej wizji. System realizacji strategii przedstawia oczekiwane rezultaty planowanych kierunków działań, a wybór katalogu wskaźników skupia się na ocenie osiągania celów stawianych przed strategią.

Gmina Stare Kurowo jest gminą o istotnym, jednakże w znikomym stopniu wykorzystywanym potencjale turystycznym. Składa się na niego atrakcyjność środowiska przyrodniczego, znaczący udział obszarów chronionych oraz położenie, a także lokalne tradycje. Te zalety gminy powinny być szerzej promowane i wykorzystane. Istotne jest nie tylko tworzenie miejsc pracy dla mieszkańców, ale także wzmocnienie działań w obszarze oferty szkoleniowej, ponieważ niemal połowa badanych mieszkańców oceniała źle obecne możliwości przebranzowienia się. Według mieszkańców gminy, jednym z kluczowych problemów lokalnego rynku pracy jest brak możliwości znalezienia zadowalającego zatrudnienia, co odzwierciedlają dane dotyczące aktywności podmiotów gospodarczych na terenie gminy. Będąc tradycyjną gminą rolniczą, gmina Stare Kurowo powinna jednak dążyć do dywersyfikacji struktury gospodarki opartej na endogenicznych zasobach, m.in. poprzez rozwój turystyki. Wyzwaniem w sferze gospodarczej jest również tworzenie warunków do rozbudowy i rozwoju branży przetwórczej, opartej na działalności rolno-hodowlanej.

Możliwość wprowadzania skutecznych, także długofalowych, rozwiązań w zakresie sytuacji na rynku pracy uzależniona jest również od poziomu integracji społeczności lokalnej i jej aktywizacji, której wysoki poziom sprzyja wzrostowi przedsiębiorczości. Mieszkańcy gminy wskazują na niedostatki w zakresie infrastruktury przeznaczonej do aktywności rekreacyjnych, sportowych i turystycznych.

Wypracowanie spójnej koncepcji rewitalizacji wybranych obszarów gminy przeznaczonych pod rekreację, skierowanych także do dzieci i młodzieży, sprzyjałoby bardziej intensywnym kontaktom pomiędzy mieszkańcami, co z kolei w istotny sposób wzmacniałoby poczucie lokalnej tożsamości i sprzyjało tworzeniu społeczności o wysokim stopniu spójności.

Aby zapewnić efektywność strategii, do realizacji wskazano działania najbardziej potrzebne z perspektywy zidentyfikowanych wyzwań i problemów, jak również potrzeb mieszkańców. Określenie potencjalnych źródeł finansowania, a także oczekiwanych rezultatów planowanych działań stanowi potwierdzenie, że przyjęte założenia są możliwe do osiągnięcia.

Strategię Rozwoju Gminy Stare Kurowo na lata 2022-2030 cechuje wysoka spójność, zarówno wewnętrzna, jak i zewnętrzna. Uszczegółowienie poziomu operacyjnego poprzez wskazanie kierunków działań oraz planowanych przedsięwzięć pozwoliło na zidentyfikowanie i zbadanie, czy w strukturze dokumentu i założeniach nie zachodzą sprzeczności. Strategię cechuje wysoka spójność wewnętrzna, gdyż wskazane kierunki działań oraz planowane przedsięwzięcia nie nakładają się na siebie, tylko wzajemnie uzupełniają. Poprawa jakości życia mieszkańców przyczyni się bowiem do polepszenia sytuacji demograficznej w gminie Stare Kurowo poprzez ograniczenie negatywnych zjawisk takich jak odpływ ludności. Na realizację tego celu będzie miał wpływ zarówno rozwój usług społecznych zaplanowanych w ramach I celu strategicznego, jak i rozwój gospodarczy, który jest elementem II celu strategicznego. Ponadto, Cel III jest spójny z pozostałymi dwoma celami strategicznymi, co jest ważne z punktu widzenia wielowymiarowego rozwoju. Rozwinięta infrastruktura sieciowa i drogowa oraz wysoka jakość środowiska mają bowiem znaczenie w rozwoju biznesu (dostępność komunikacyjna, atrakcyjność turystyczna), a także wpływają na jakość życia mieszkańców.

Ponadto, w dokumencie wskazano dokumenty wyższego rzędu oraz równorzędne, z którymi opracowywana strategia jest komplementarna. Szczególną uwagę zwrócono na zapisy Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030 (SRWL 2030) i wskazane w nich obszary strategicznej interwencji. Na poziomie regionalnym, gmina wpisuje się w następujące OSI: obszary wiejskie, obszary przygraniczne, obszary zagrożone powodzią, a także w Instrumenty terytorialne dla OSI miejskich i wiejskich. Zaplanowane w niniejszej Strategii kierunki działań zostały oparte na kierunkach interwencji wyznaczonej dla poszczególnych OSI w Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030, dzięki czemu założenia opracowania zachowują wysoki poziom spójności.

Załącznik nr 1 Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej

Ogólna charakterystyka gminy

Gmina Stare Kurowo to gmina wiejska, położona w północno - wschodniej części województwa lubuskiego, w powiecie strzelecko-drezdeneckim leżącym

Gmina Stare Kurowo sąsiaduje z następującymi gminami powiatu strzelecko-drezdeneckiego: Strzelce Krajeńskie, Drezdenko, Dobiegniew i Zwierzyn. Według stanu na dzień 30.06.2021, gminę Stare Kurowo zamieszkiwało 4 031 mieszkańców, a 50,5% ludności gminy stanowili mężczyźni. Powierzchnia gminy wynosi 78 km², co daje gęstość zaludnienia równą 53 osób/km².

W skład gminy wchodzi 10 sołectw: Błotnica, Łęgowo, Rokitno, Kawki, Pławin, Łącznica, Głębozec, Przynotecko, Nowe Kurowo i Stare Kurowo. Siedzibą gminy jest wieś Stare Kurowo, charakteryzująca się największą liczbą mieszkańców oraz największą powierzchnią. Gmina Stare Kurowo usytuowana jest przy drogach wojewódzkich nr 154, 155 i 156 Strzelce Krajeńskie – Drezdenko i linii kolejowej Gorzów Wielkopolski – Krzyż.

Rysunek 5 Położenie gminy Stare Kurowo

Źródło: opracowanie własne.

Historia

Przypuszcza się, że nazwa gminy Stare Kurowo, znana od 1239 r., pochodzi od imienia Kur. Nazwa wsi Stare Kurowo, dzisiejszej siedziby władz gminy, pojawiła się w akcie nadania Drezdenka w 1317 r. jako Curow. Stare Kurowo jako wieś służebna należała do zamku w Drezdenku, a osadnictwo na tych ziemiach było związane z grodami: Drezdeneckim i Strzelcami Krajeńskimi. W okresie międzywojennym wieś była ośrodkiem targowym, w którym odbywały się jarmarki. W XIX i na przełomie XIX i XX wieku poprowadzono linię kolejową Krzyż – Kostrzyn, powstała fabryka papieru, wybudowano cegielnię, tartak i fabrykę metalową. Z chwilą zjednoczenia Niemiec w 1870 r. Stare Kurowo znalazło się w granicach Rzeszy. Przed II wojną światową Stare Kurowo było miejscowością turystyczną. W styczniu 1945 roku tereny te zostały wyzwolone przez I Front Białoruski Armii Radzieckiej i Wojska Polskiego i wróciły w granice Polski.

Gminne Jednostki Organizacyjne

Do jednostek organizacyjnych działających na terenie gminy należą:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Starym Kurowie (w okresie od 1 lipca 2019 r. do 31 lipca 2020 r. w Ośrodku Pomocy Społecznej w Starym Kurowie, w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, realizowany był Projekt „Czas na zmiany - reorganizacja Ośrodka Pomocy Społecznej w Starym Kurowie”. Celem Projektu była poprawa obsługi osób zgłaszających się do Ośrodka poprzez zmianę organizacji jego pracy, obejmującą wprowadzenie rozwiązań optymalizujących wykorzystanie kompetentnej kadry),
- Klub Senior + w Starym Kurowie (Klub Senior+ powstał w ramach realizacji Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020 – Edycja 2019. W ramach realizacji zadania wyremontowano pomieszczenia i zakupiono niezbędne wyposażenie. Seniorzy mają do dyspozycji wyposażoną kuchnię z jadalnią, salę wypoczynkową, salę rehabilitacyjną oraz salę terapii indywidualnej),
- Środowiskowy Dom Samopomocy „U Motyla”,
- Gminny Zespół Oświaty w Starym Kurowie,
- Szkoła Podstawowa w Starym Kurowie im. Czesława Wilińskiego,
- Szkoła Podstawowa w Nowym Kurowie,
- Przedszkole „Chatka Puchatka” w Starym Kurowie,
- Klub dziecięcy SMYK,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Starym Kurowie (Biblioteka prowadzi różnorodną działalność kulturalno-edukacyjną - organizuje m.in. konkursy literackie, plastyczne, recytatorskie,

spotkania autorskie, czytelnicze czy zajęcia z dziećmi. Biblioteka jest miejscem promującym dorobek społeczności lokalnej. Przy Bibliotece działa Dyskusyjny Klub Książki dla dorosłych oraz Klubik Poetycki dla dzieci),

- Gminny Ośrodek Kultury w Starym Kurowie,
- Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Starym Kurowie (Przedmiotem działalności Spółki jest zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków dla gminy Stare Kurowo. Wykonywanie usług pogrzebowych i prowadzenie cmentarza komunalnego w Starym Kurowie. Administrowanie mieszkaniowymi zasobami gminy Stare Kurowo. Zbiorowe zaopatrzenie w wodę dla mieszkańców Gminy Zwierzyn na podstawie umowy dzierżawy z gminą Zwierzyn),
- Celowy Związek Gmin SGO5 – działający w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi (Obszar działania: powiat strzelecko – drezdenecki).

Organizacje Pozarządowe

Wśród organizacji pozarządowych działających na terenie gminy wiejskiej Stare Kurowo należy wymienić:

- Środowiskowy Klub Seniora "Tęcza" w Starym Kurowie działający w obszarze - sport, turystyka, rekreacja, hobby, kultura, sztuka, tradycja, edukacja, wychowanie, ochrona zdrowia, usługi socjalne, pomoc społeczna, którego odbiorcami działań są osoby starsze i kombatancki,
- Środowiskowy Dom Samopomocy zlokalizowany w Starym Kurowie, którego działania skierowane są do osób chorych i dorosłych z niepełnosprawnością,
- Gminny Klub Sportowy Meprozet Stare Kurowo działający w obszarze - sport, turystyka, rekreacja, hobby,
- Uczniowski Klub Sportowy "Luks" w Starym Kurowie działający w obszarze - sport, turystyka, rekreacja, hobby,
- Ochotniczą Straż Pożarną w Pławinie, Starym Kurowie, Łęgowie, Przynotecku i Błotnicy

W gminie działają także dwa ośrodki zdrowia:

- Ośrodek Zdrowia w Starym Kurowie, w ramach którego działają: poradnia (gabinet) lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, poradnia (gabinet) położnej podstawowej opieki zdrowotnej, gabinet diagnostyczno-zabiegowy, punkt szczepień oraz punkt pobrań materiałów do badań.

Gmina Stare Kurowo jest także członkiem wielu stowarzyszeń m.in.: Euroregionu Pro Europa Viadrina, Lokalnej Grupy Działania „Działaj z Nami”, Lokalnej Grupy Działania „Bliżej Natury” oraz Lokalnej Grupy Rybackiej „Pojezierze Dobiegniewskie”.

Życie kulturalne i turystyka

Centrum życia kulturalnego w gminie jest Gminny Ośrodek Kultury (GOK), który swoją siedzibę ma w Starym Kurowie. W ramach GOK działają następujące sekcje: legorobotyka, chór dziecięcy, muzykarium, zajęcia wokalne, zajęcia teatralne, warsztaty ceramiczne, indywidualne zajęcia gry na instrumencie, artystyczne laboratorium, zajęcia taneczne, fitness, chór seniorów "Bartki", zajęcia kulinarne, zajęcia animacyjne.

Na terenie gminy działa Biblioteka Publiczna w Starym Kurowie, prowadząca działalność kulturalno-edukacyjną i promocji dorobku społeczności lokalnej. Przy Bibliotece działa Dyskusyjny Klub Książki dla dorosłych oraz Klubik Poetycki dla dzieci),

Na terenie gminy znajdują się interesujące, unikalne obiekty zabytkowe, w tym:

- Kościół w Starym Kurowie - poprotestancki, neogotycki kościół, zbudowany w 1877 r.; poświęcony 7 października 1945 r. pod tytułem Imienia NMP, w dniu 27 maja 1947 r. Kościół usytuowany jest w pobliżu drogi wojewódzkiej 156 biegnącej przez centrum miejscowości.
- Kościół w Głębocku - kościół filialny pw. św. Barbary w Głębocku należy do parafii pw. św. Apostołów Piotra i Pawła w Starym Kurowie i dekanatu Drezdenko. Powstał pod koniec XVIII w. jako mennonicka świątynia w formach barokowych. Budowlę wyremontowano w latach 90. XX w.
- Kościół Ewangelicki p.w. św. Michała Archanioła, w Błotnicy z końca XIX w.
- Kościół Ewangelicki p.w. Narodzenia NMP, w Łącznicy, z końca XIX w.
- Kościół Ewangelicki p.w. Matki Boskiej Szkaplerznej w Nowym Kurowie, z 1900 roku
- Kościół Ewangelicki p.w. Matki Boskiej Nieustającej Pomocy w Pławinie, z końca XIX w.
- Kościół Ewangelicki p.w. Matki Boskiej Częstochowskiej w Przynotecku, z 1728 roku

Naturalne walory przyrodnicze to m.in. zagłębienie jezior, lasy i rzeki. Umożliwiają one organizowanie wycieczek pieszych i rowerowych. W okolicy gminy, a także na jej terenie biegną szlaki turystyki pieszej:

- Szlak niebieski Grotów – Trzebicz – Stare Kurowo (27 km),
- Szlak czerwony Strzelce Kraj. – rzeczka Młynówka – Gardzko – Stare Kurowo (16 km),
Stare Kurowo – Jezioro Łubówko – Drawiny (23 km),
- Szlak zielony Stare Kurowo – Strzelce Kraj.- Lipie Góry – Ogardy – Gilów.

Przez gminę przebiegają także rowerowe szlaki turystyczne:

- Szlak Żółty: Trzebicz – Przynotecko - Stare Kurowo – Kawki – Długie,

- Szlak niebieski: Trzebicz – Pławin – Stare Kurowo – Rokitno – Gardzko – Strzelce Krajeńskie,
- Szlak zielony: Zwierzyn - Górki Noteckie - Gościmiec - Pławin - Żółwin - Zagaje -Sierosławice - Zwierzyn PKP.

Przez teren gminy przebiega także szlak kajakowy wzdłuż rzeki Noteć.

Zasoby wodne i rybactwo

W gminie Stare Kurowo występują wody powierzchniowe w postaci rzek, kanałów, stawów, jezior i rowów melioracyjnych. Przez gminę Stare Kurowo przepływa rzeka Noteć, największy prawobrzeżny dopływ Warty, do której uchodzi w jej 68,2 km w Santoku. Noteć jest rzeką żeglowną, silnie meandrująca III rzędu, tworzącą liczne starorzecza i rozlewiska, a oprócz głównego nurtu płynie także korytem Starej Noteci. Wraz z Kanałem Bydgoskim i Wartą tworzy drogę wodną Odra – Wisła. Obecnie dolinę Noteci przecina sieć rowów i kanałów melioracyjnych oraz naturalnych cieków wodnych i starorzeczy. Dolina rzeki Noteci jest jedną z najlepiej zachowanych bagiennych dolin rzecznych w zachodniej Polsce. Na północ od linii Noteci i Warty rzeki zasilane są przede wszystkim przez wody podziemne stanowiące ponad 65%.

Związek Miast i Gmin Nadnoteckich z siedzibą w Nakle nad Notecią to stowarzyszenie zrzeszające jednostki samorządu terytorialnego różnego szczebla oraz instytucje i organizacje działające na obszarze województw: kujawsko-pomorskiego, wielkopolskiego i lubuskiego. ZMiGN jest efektem działań miast i gmin nadnoteckich, które wypracowały formułę współpracy osadzoną wokół koncepcji rozwoju w oparciu o rzekę Noteć.

Podstawowe cele ZMiGN to:

- wspieranie idei samorządu terytorialnego,
- integracja wspólnot lokalnych,
- dążenie do gospodarczego, kulturowego i turystycznego rozwoju miast i gmin nadnoteckich,
- inicjowanie i wspieranie działań, zmierzających do przywrócenia jakości wód Noteci, jej żeglowności, infrastruktury komunikacyjnej, turystycznej, rekreacyjnej i sportowej,
- utrzymanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych Noteci.

W ujęciu formalnym, jednym z członków stowarzyszenia jest gmina Stare Kurowo. Umowne „granice” terytorialne ZMiGN w osi wschód-zachód wyznaczone są przez dwa duże ośrodki miejskie – Bydgoszcz i Gorzów Wielkopolski.

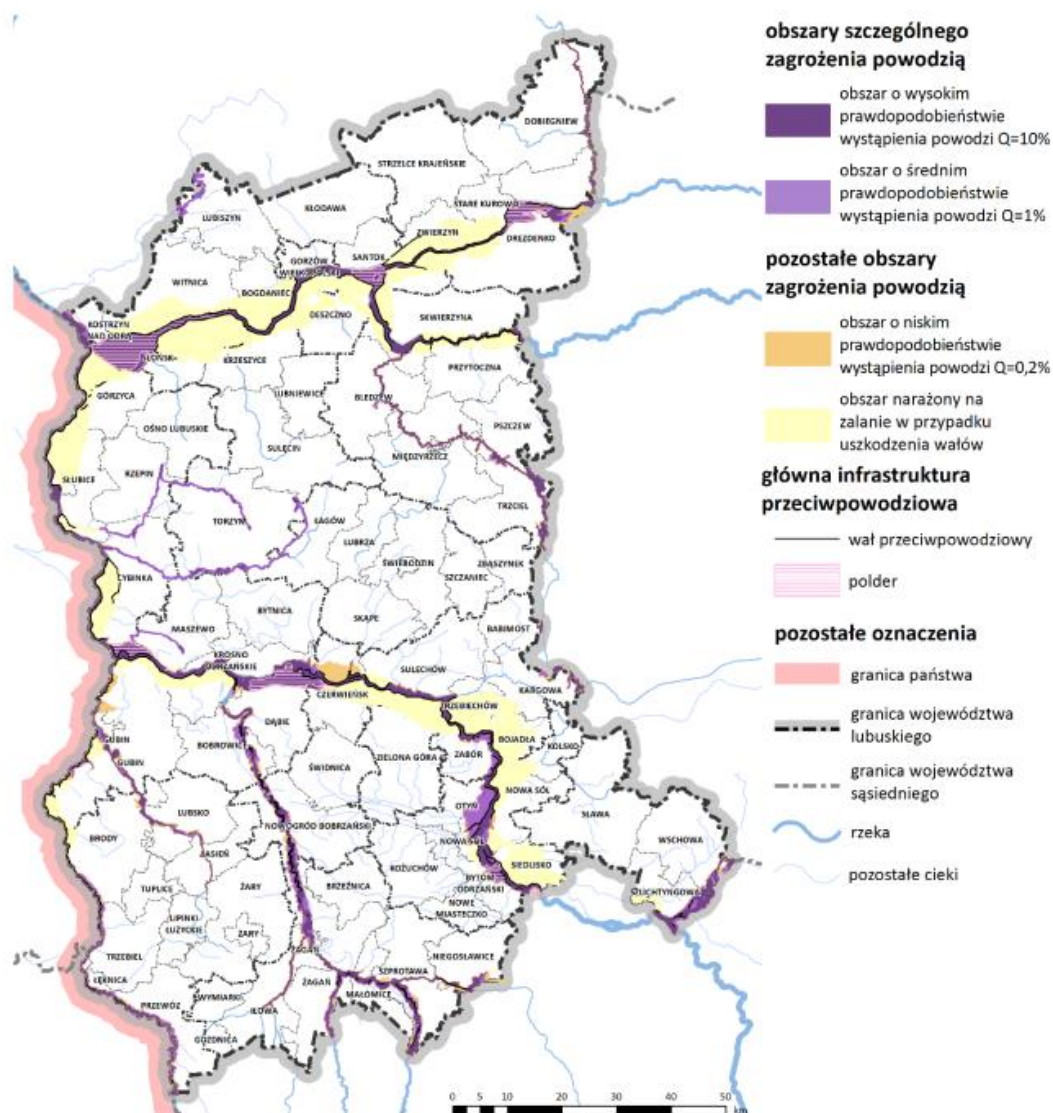
W województwie lubuskim w latach 2014-2020 realizowany był Program Operacyjny „Rybactwo i Morze”, który obejmował wsparciem rybołówstwo morskie, rybactwo śródlądowe, akwakulturę oraz rozwój lokalny kierowany przez społeczność (Rybackie Lokalne Grupy Działania). W województwie funkcjonuje Rybacka Lokalna Grupa Działania „Pojezierze Dobięgniewskie”, która

swoim zasięgiem obejmuje 7 gmin: Dobiegniew, Drezdenko, Kłodawę, Skwierzynę, Stare Kurowo, Strzelce Krajeńskie, Zwierzyn. Na realizację Programu otrzymała ona ok. 12 mln zł.

RLGD wypracowała pięć domen strategicznych, które decydują o rozwoju obszaru Rybackiej Lokalnej Grupy Działania „Pojezierze Dobiegniewskie” . :

- Infrastruktura społeczna z uwzględnieniem problemów i potrzeb sektora rybactwa,
- Infrastruktura techniczna z uwzględnieniem problemów i potrzeb sektora rybactwa,
- Turystyka z uwzględnieniem problemów i potrzeb sektora rybactwa,
- Środowisko naturalne z uwzględnieniem problemów i potrzeb sektora rybactwa,
- Gospodarka z uwzględnieniem problemów i potrzeb sektora rybactwa.

Rysunek 18. Obszary zagrożone powodzią w województwie lubuskim

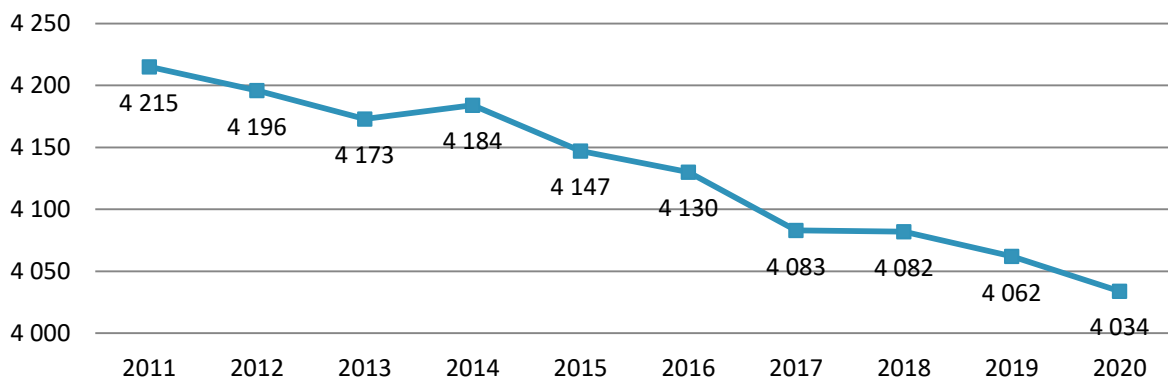
Źródło: Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubuskiego (PZPW) wraz z planami zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka wojewódzkiego Zielona Góra i Gorzów Wielkopolski.

Demografia

Punktem wyjścia diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy Stare Kurowo jest analiza trendów demograficznych w ostatniej dekadzie: zmiany liczby ludności gminy Stare Kurowo, zmiany udziału ludności według ekonomicznych grup wieku, dynamiki ruchu naturalnego ludności, ruchu wędrownego ludności oraz prognoz demograficznych dla gminy do 2030 roku. Wybrane wskaźniki zostaną również odniesione do sytuacji w powiecie strzelecko-drezdeneckim oraz w województwie lubuskim.

W ostatniej dekadzie widoczne były niewielkie wahania w liczbie ludności gminy Stare Kurowo. W roku 2011 r. gminę zamieszkiwało 4215 osób i od tego roku widoczny jest systematyczny spadek (z wyjątkiem roku 2014), o około 4,3% w okresie 10 lat. W 2020 roku gminę zamieszkiwało 4034 mieszkańców.

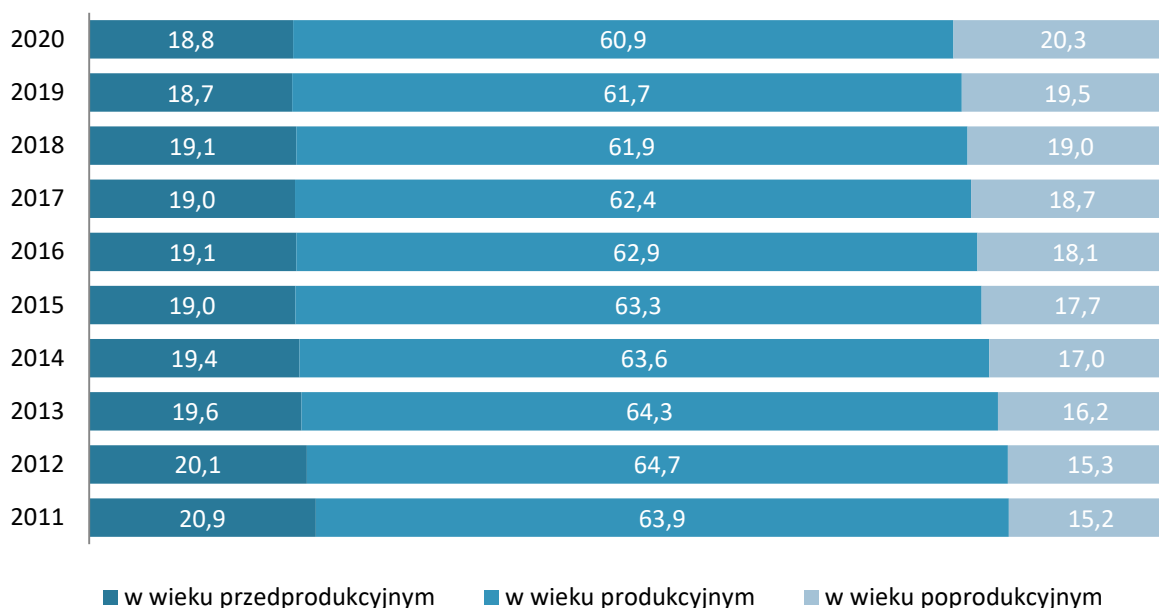
Wykres 1 Liczba ludności gminy Stare Kurowo w latach 2011-2020.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W analizowanym okresie 2011-2020 widoczny jest spadek udziału zarówno osób w wieku przedprodukcyjnym, jak i produkcyjnym. W przypadku osób w wieku przedprodukcyjnym, spadek ten na przestrzeni lat 2011-2020 wynosi 2,1 pp., a obecnie udział ludności w wieku przedprodukcyjnym wynosi blisko 18,8%. W przypadku osób w wieku produkcyjnym sytuacja jest bardziej złożona, ponieważ po chwilowym wzroście odsetka osób w wieku produkcyjnym, jaki miał miejsce w 2012 roku, notowany jest systematyczny spadek liczebności osób w tej grupie. Na przestrzeni lat 2012-2020 spadek ten wynosi 3,8 pp. W kategorii osób w wieku poprodukcyjnym wzrost odsetka wynosi 5,1 pp., i jest on notowany w całym badanym okresie. Wskazuje to na to, że w gminie Stare Kurowo zachodzi proces starzenia się społeczności. Na tle analogicznych danych dla powiatu strzelecko-drezdeneckiego, sytuacja gminy Stare Kurowo nie przedstawia się korzystnie w przypadku odsetka osób wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym, jednak w kategorii osób w wieku przedprodukcyjnym sytuacja wydaje się bardziej stabilna, co znajduje także potwierdzenie w niższej średniej wieku w przypadku gminy Stare Kurowo. Niemniej, prognozy demograficzne dla regionu wskazują na tendencje spadkowe w zakresie liczby ludności przy jednoczesnym wzroście odsetka osób w wieku poprodukcyjnym.

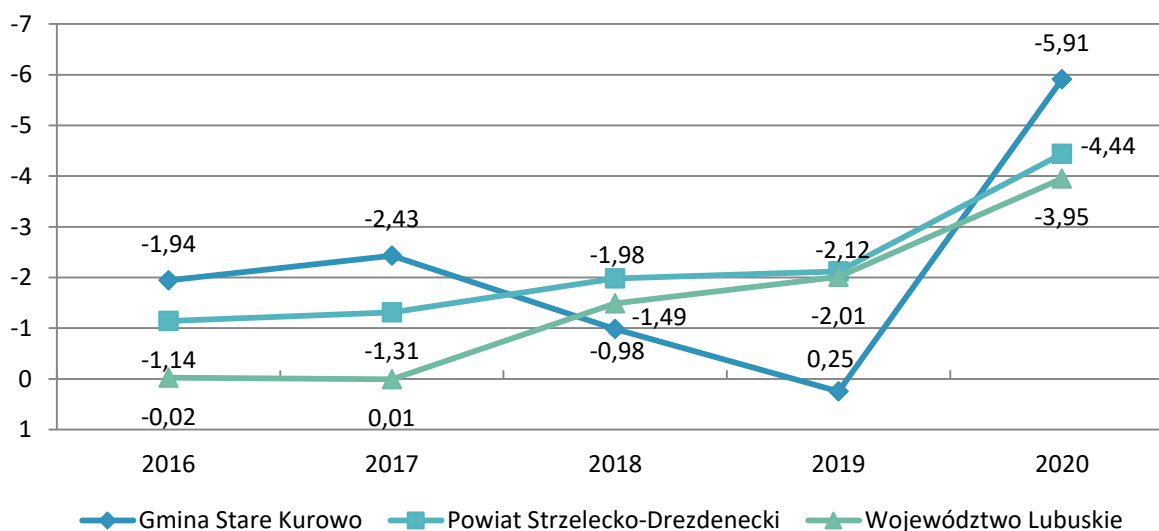
Wykres 2 Udział ludności gminy Stare Kurowo według ekonomicznych grup wieku w latach 2011-2020 [w %].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Analiza wskaźnika przyrostu naturalnego na 1000 ludności w latach 2016-2020 wskazuje na utrzymujący się malejący trend w przypadku gminy Stare Kurowo. Na tle powiatu strzelecko-drezdeneckiego, jak również na tle województwa lubuskiego, przyrost naturalny na 1000 mieszkańców nie przedstawia się korzystnie, z wyjątkiem lat 2018-2019. W 2020 roku wskaźnik ten osiągnął najniższą wartość -5,91 a sytuacja w gminie jest gorsza od sytuacji w powiecie i województwie.

Wykres 3 Przyrost naturalny na 1000 ludności w latach 2016-2020.

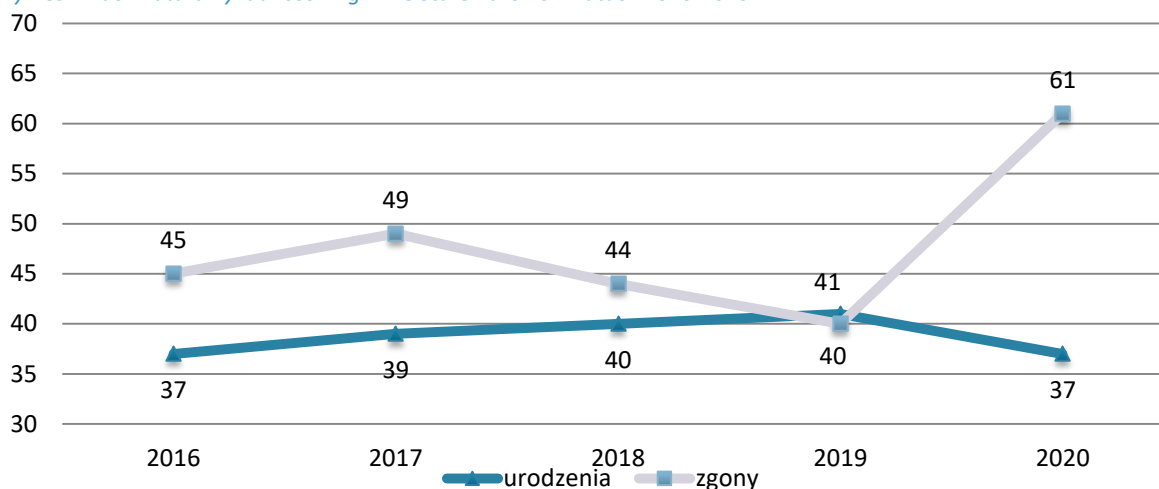

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W analizowanym okresie 2016-2020 liczba zgonów w gminie Stare Kurowo przeważała nad liczbą urodzeń (z wyjątkiem 2019 roku, kiedy przyrost naturalny na 1000 ludności był dodatni). W 2020 roku

odnotowano pogorszenie sytuacji i wzrost liczby zgonów. Na ten negatywny obraz w ruchu naturalnym ludności mogła mieć wpływ sytuacja epidemiczna i ograniczenie dostępu do opieki zdrowotnej.

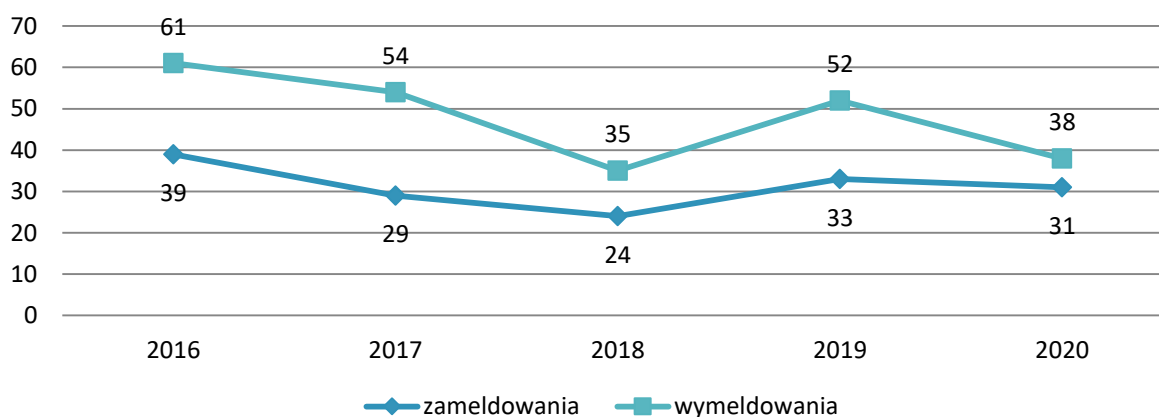
Wykres 4 Ruch naturalny ludności w gminie Stare Kurowo w latach 2016-2020.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W przypadku ruchu wędrownego ludności i salda migracji, ujemny trend widoczny jest przez cały analizowany okres. Najwyższą ujemną wartość gmina Stare Kurowo osiągnęła w 2017 r. kiedy to wymeldowań było o 25 więcej niż zameldowań. Saldo migracji w 2020 r. wynosiło zaledwie -7, co może być spowodowane utrudnioną sytuacją w zakresie przemieszczania się ludności w związku z restrykcjami związanymi z pandemią koronawirusa oraz wynikającą z niej mniejszą skłonnością w zakresie czasowego lub stałego przemieszczania się ludności.

Wykres 5 Ruch wędrowny ludności w gminie Stare Kurowo w latach 2016-2020.

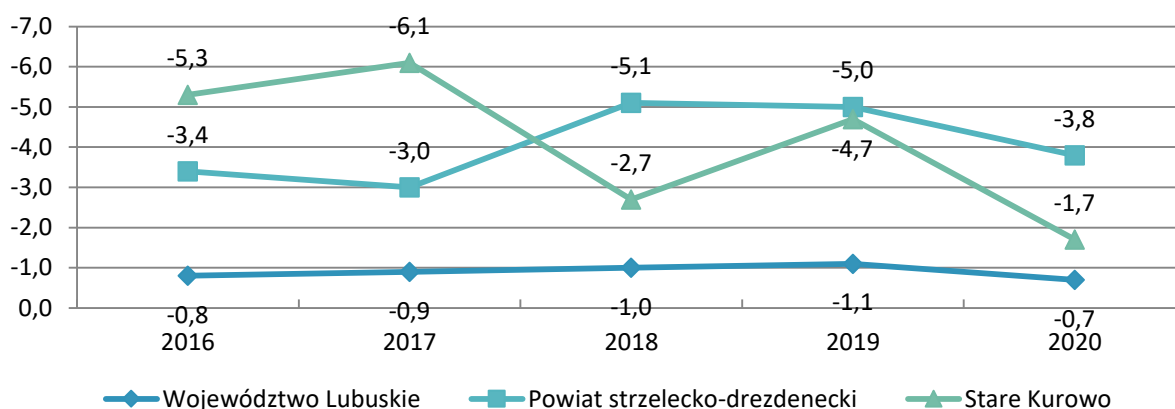

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Wartość salda migracji na 1000 ludności w gminie Stare Kurowo w 2020 roku wynosiła -1,7 i jest to najlepszy wynik na przestrzeni lat 2016-2020. Należy jednak podkreślić, że z wyjątkiem 2018 roku, wartość salda migracji na 1000 ludności w gminie Stare Kurowo jest zdecydowanie gorsza niż

w województwie lubuskim, jak również w powiecie strzelecko-drezdeneckim, co świadczy o niskiej atrakcyjności osiedleńczej gminy.

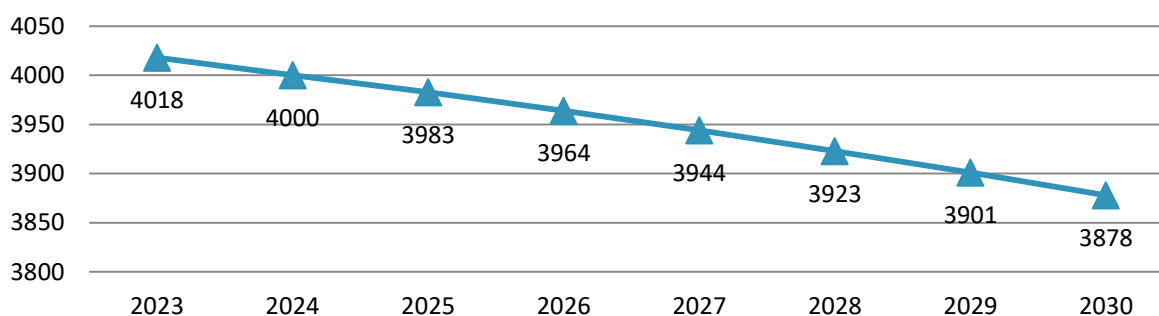
Wykres 6 Saldo migracji na 1000 ludności w latach 2016-2020.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Prognozy dotyczące populacji gminy Stare Kurowo w kolejnych ośmiu latach (2023-2030) wskazują na systematyczny spadek liczby ludności. W roku 2030 prognozowana liczba ludności gminy wyniesie ponad 3900 osób, co stanowi 3,9% spadek w stosunku do 2020 roku.

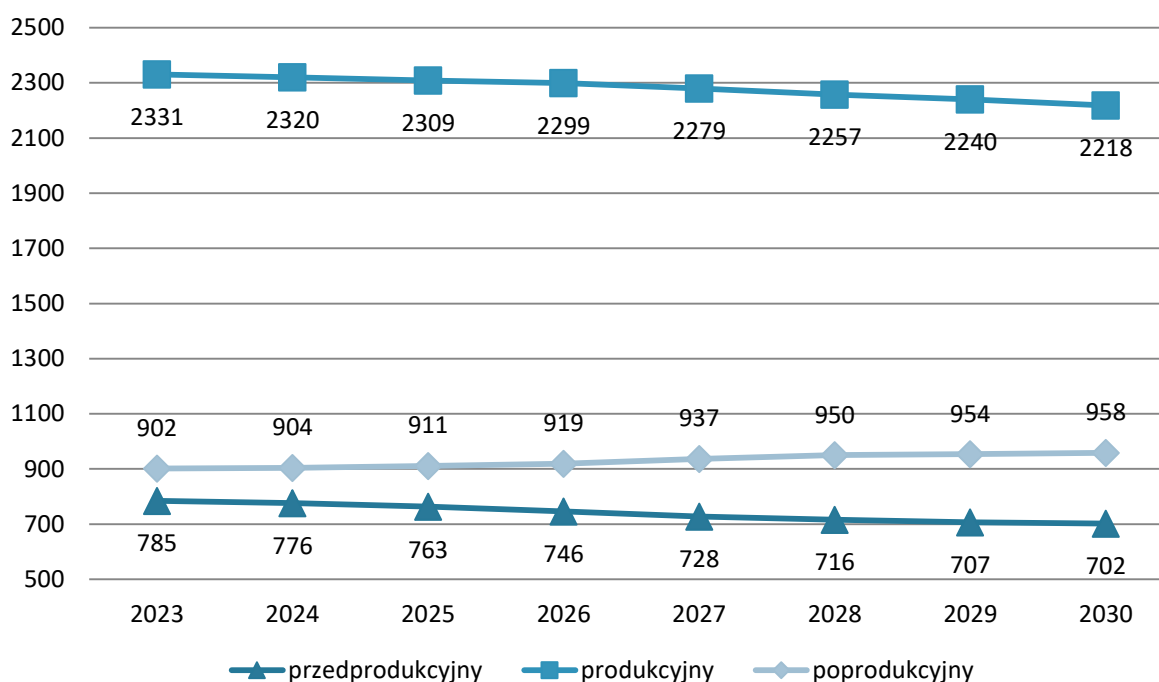
Wykres 7. Prognoza liczby ludności gminy Stare Kurowo 2023-2030.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Prognozy dotyczące populacji gminy Stare Kurowo według ekonomicznych grup wieku w kolejnych latach 2023-2030 wskazują na oczekiwany systematyczny spadek liczby ludności w wieku produkcyjnym (-4,85% w 2030 roku w stosunku do 2023 roku). Jednocześnie prognozowany jest istotny wzrost liczebności osób w wieku poprodukcyjnym (o 6,2% w 2030 roku w stosunku do roku 2023). Udział osób w wieku przedprodukcyjnym będzie się systematycznie zmniejszać. Zmiana odsetka osób w tej grupie wiekowej będzie wynosiła 10,57% w 2030 roku w stosunku do stanu prognozowanego na 2023 rok. W porównaniu do stanu populacji gminy Stare Kurowo według ekonomicznych grup wieku w 2020 roku, oczekiwane zmiany dla 2030 roku wynoszą odpowiednio: dla osób w wieku poprodukcyjnym wzrost o 14,4%, dla osób w wieku produkcyjnym spadek o 10,7% i dla osób w wieku przedprodukcyjnym spadek o 8,1%.

Wykres 8 Prognoza liczby ludności gminy Stare Kurowo według ekonomicznych grup wieku 2023-2030.

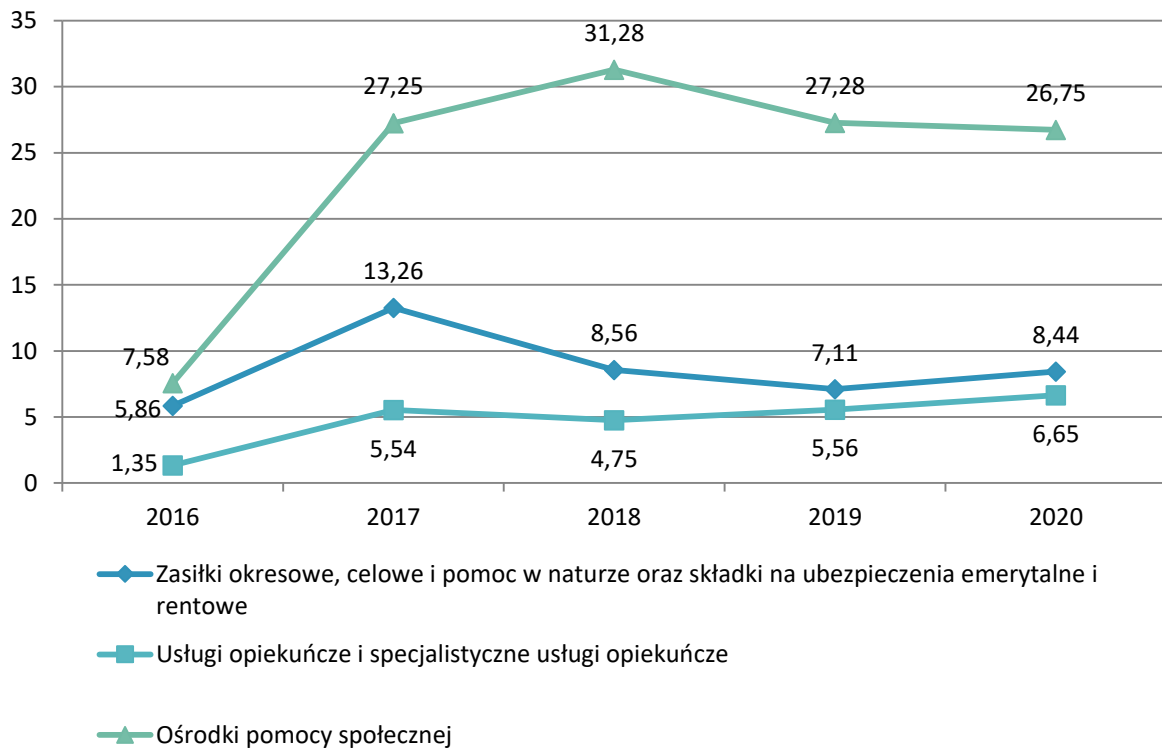
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Pomoc społeczna

Struktura wydatków gminy Stare Kurowo na pomoc społeczną⁸ zmienia się dynamicznie. Na przestrzeni lat 2016-2020 można zauważyć znaczący wzrost udziału wydatków związanych z funkcjonowaniem ośrodków pomocy społecznej (ponad dwukrotny wzrost) oraz usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych (ponad pięciokrotny wzrost), natomiast wyraźny spadek wydatków w zakresie zasiłków okresowych, celowych i pomocy w naturze oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. Wydatki na ośrodki pomocy społecznej stanowią obecnie (dane za 2020 rok) niemal 27% wydatków w obszarze opieki społecznej.

⁸ w zakresie zasiłków okresowych, celowych i pomocy w naturze oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz ośrodków pomocy społecznej

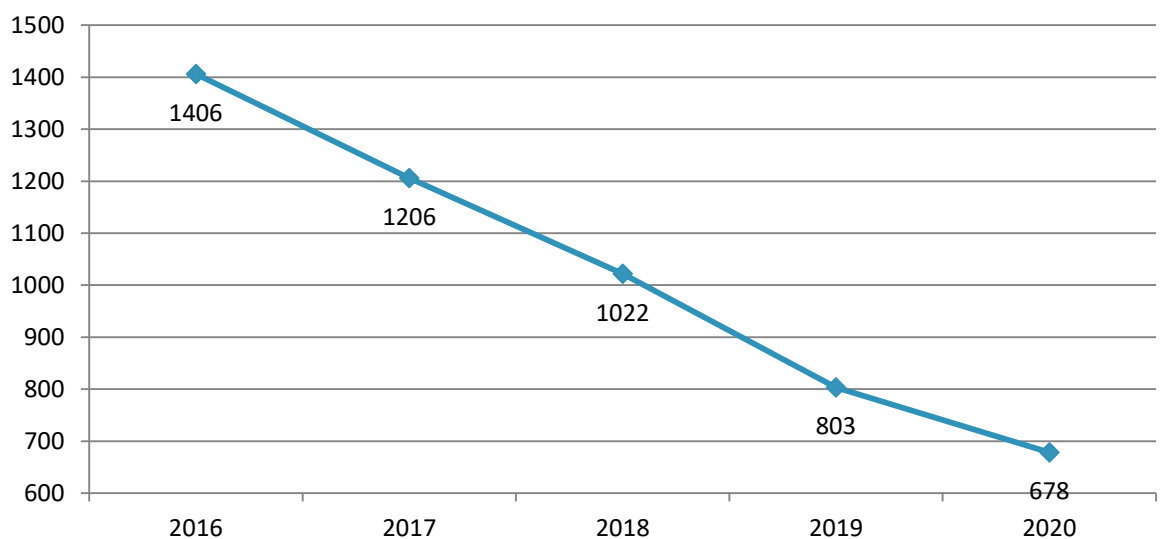
Wykres 9 Procentowy udział wydatków na pomoc społeczną w gminie Stare Kurowo w kategoriach: zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe; usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz ośrodki pomocy społecznej w gminie Stare Kurowo w latach 2016-2020.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W gminie Stare Kurowo widoczny jest znaczący spadek beneficjentów pomocy społecznej. W latach 2016-2020 liczba beneficjentów spadła o 728 osób. W 2020 r. liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w gminie Stare Kurowo wynosiła 678.

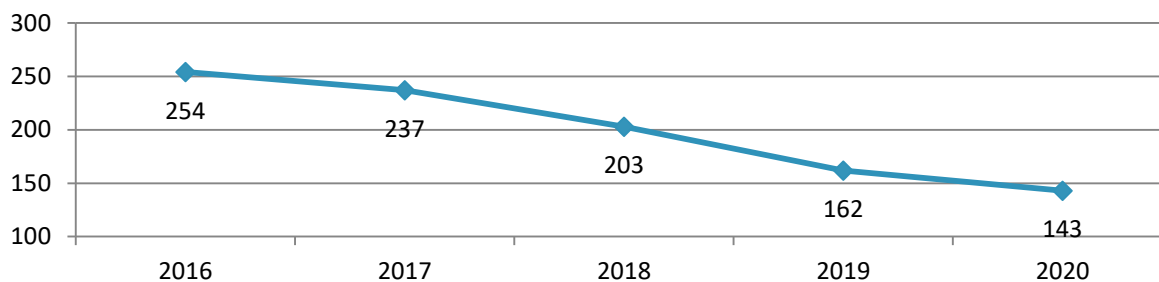
Wykres 10 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w gminie Stare Kurowo w latach 2016-2020.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W ślad za zmniejszeniem liczby beneficjentów pomocy społecznej w gminie Stare Kurowo zmniejsza się także liczba gospodarstw domowych korzystających za środowiskowej pomocy społecznej. Na przestrzeni lat 2016-2020 widoczny jest spadek liczby takich gospodarstw domowych z 254 w 2016 roku do 143 w 2020.

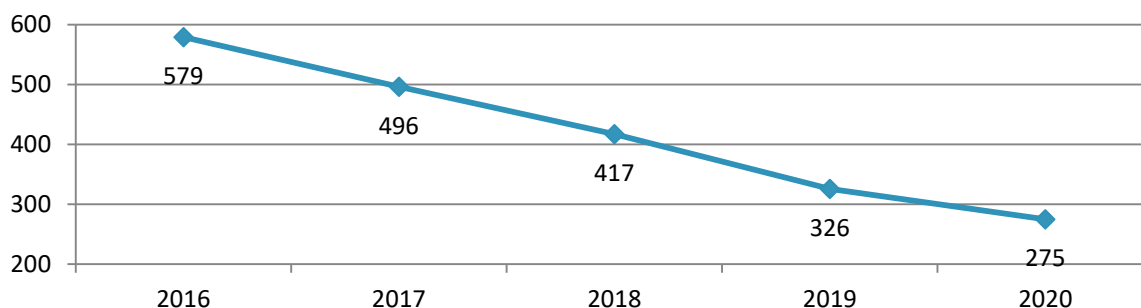
Wykres 11 Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie Stare Kurowo w latach 2016-2020.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Zmniejszyła się także znacząco liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej. W porównaniu do 2016 roku, osób takich w 2020 roku było już niemal dwukrotnie mniej – 275 osób.

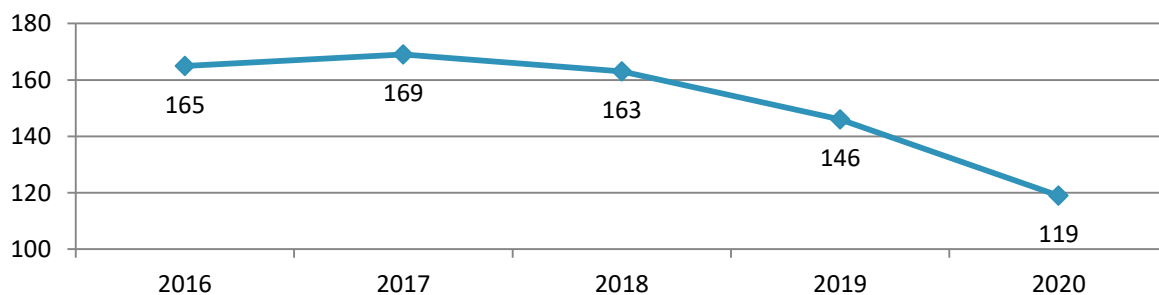
Wykres 12 Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie Stare Kurowo w latach 2016-2020.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Liczba rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci zmniejszyła się ze 165 w 2016 roku do 119 w 2020 roku.

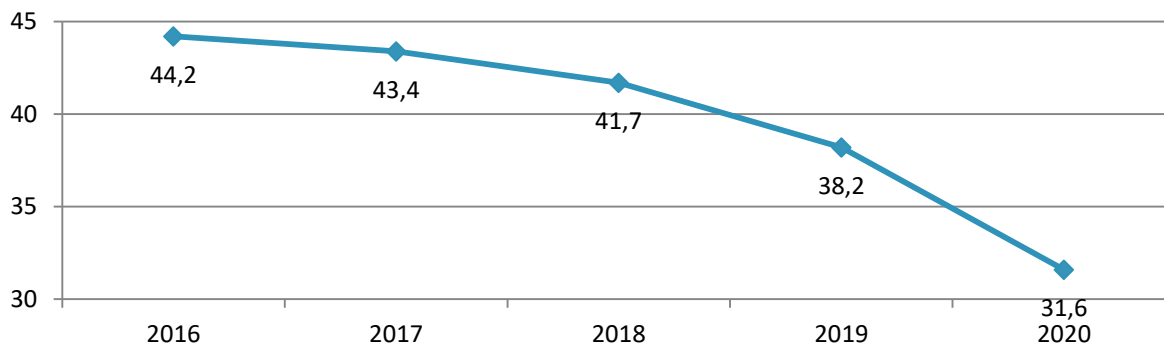
Wykres 13 Rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci w gminie Stare Kurowo w latach 2016-2020.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Odsetek dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku w gminie Stare Kurowo zmniejszył się na przestrzeni lat 2016-2020 z ponad 44% w 2016 roku do niespełna 32% w 2020 roku.

Wykres 14 Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku w gminie Stare Kurowo w latach 2016-2020 (%).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

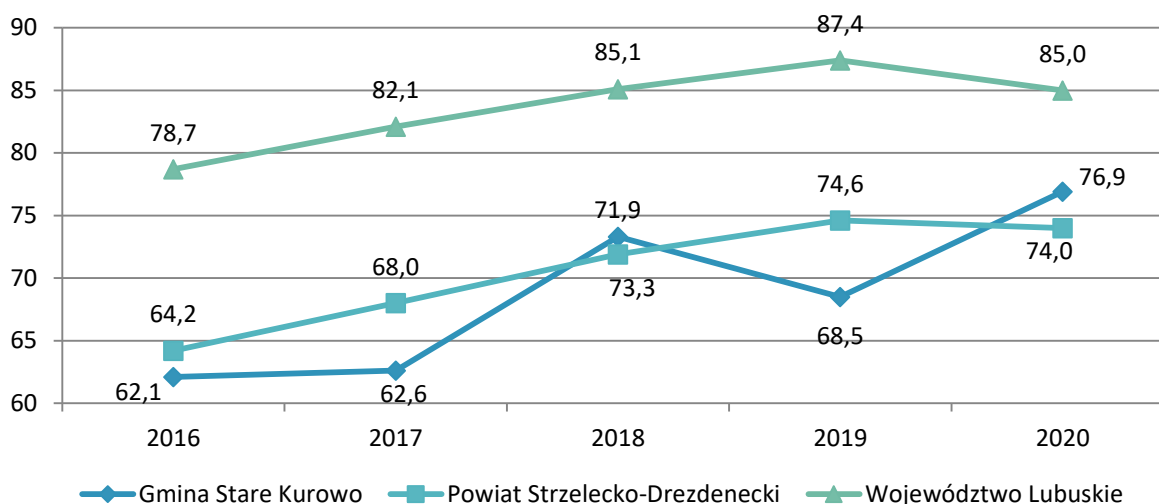
Edukacja i kultura

Analiza danych dotyczących opieki przedszkolnej w gminie Stare Kurowo wskazuje na to, że sytuacja w tym zakresie poprawia się systematycznie. Na przestrzeni ostatnich pięciu lat widoczny jest wzrost odsetka dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym. Zarówno w gminie Stare Kurowo, jak i w powiecie strzelecko-drezdeneckim, odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym jest niższy o ok. 10 pp. w stosunku do danych dla województwa lubuskiego. W 2020 roku odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym wynosił: w gminie Stare Kurowo 76,9%, w powiecie strzelecko-drezdeneckim 74%, a w województwie lubuskim 85%.

Poprawia się także sytuacja w zakresie dostępności miejsc w placówkach wychowania przedszkolnego. Wskaźnik dotyczący liczby dzieci przypadających na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego przedstawia się korzystnie i wynosi według danych za 2018⁹ rok - 1,03. Jest niższy niż w przypadku danych dla powiatu (1,21), ale wciąż zdecydowanie wyższy niż w przypadku analogicznego wskaźnika dla województwa lubuskiego (0,89).

⁹ Według najnowszych dostępnych danych.

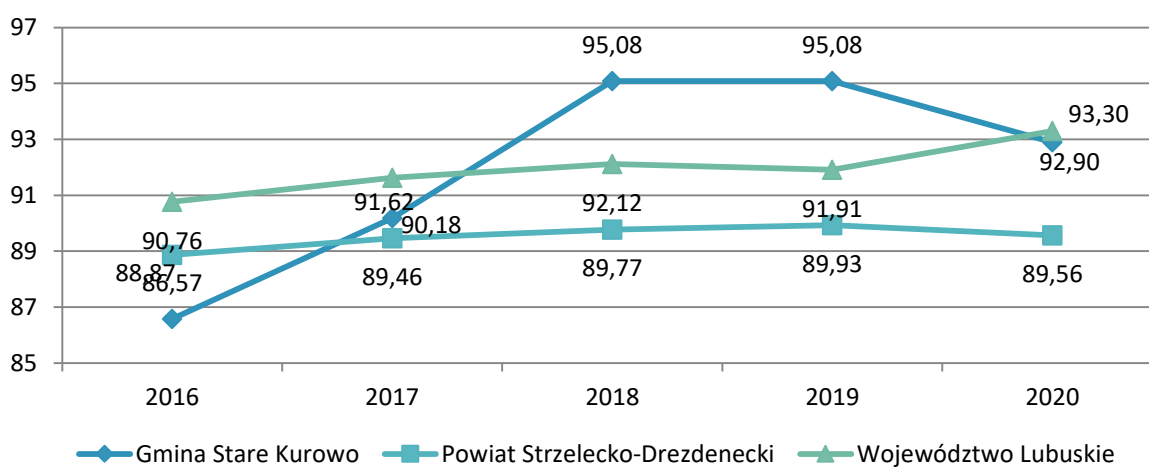
Wykres 15 Odsetek dzieci w wieku 3 - 5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w latach 2016-2020.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Gmina Stare Kurowo posiada wysoki współczynnik skolaryzacji, zbliżony do współczynnika dla województwa lubuskiego i jednocześnie wyższy niż w powiecie strzelecko-drezdeneckim. W 2020 roku wynosił on niemal 93%.

Wykres 16 Współczynnik skolaryzacji netto w latach 2016-2020.

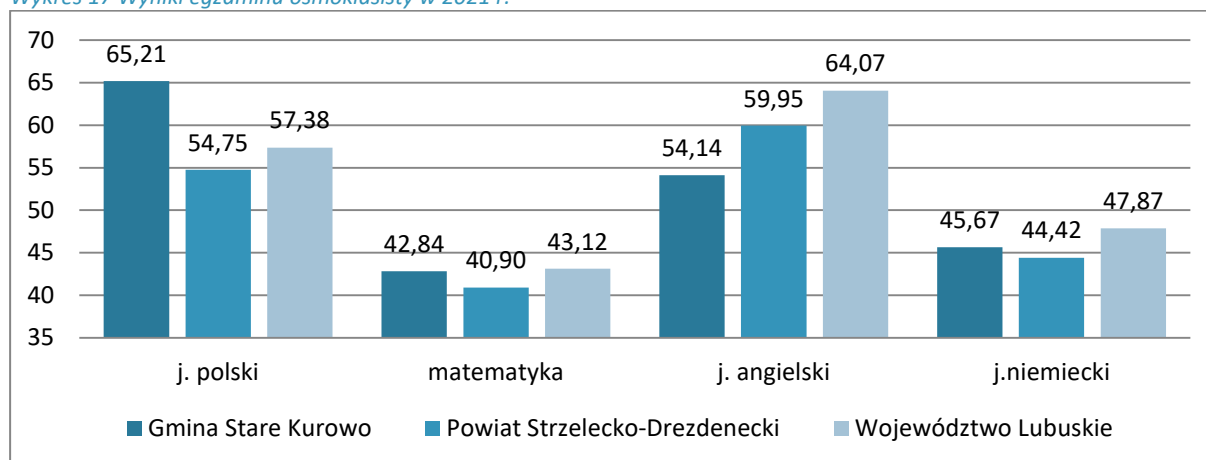

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Analiza wyników egzaminu ósmoklasisty w 2021 roku ukazuje złożoną sytuację z powodu bardzo różnicowanych wyników w obrębie wszystkich testowanych przedmiotów. Mniej korzystnie przedstawiają się wyniki egzaminu ósmoklasisty z 2021 r. Uczniowie z gminy Stare Kurowo uzyskali wyniki niższe w porównaniu do powiatu i województwa w zakresie edukacji z języka angielskiego. Wynik ten jest niższy o ponad 5 pp. W stosunku do powiatu i niemal 10 pp. W stosunku do województwa. Z kolei wyniki egzaminu z języka polskiego są w gminie Stare Kurowo zdecydowanie wyższe niż w powiecie strzelecko-drezdeneckim. Tu różnica punktów na korzyść gminy wynosi ponad 10 pp., a w stosunku do wyników dla województwa lubuskiego różnica wyników ok 8 pp. Wyniki egzaminu

z matematyki przedstawiają się podobnie zarówno w przypadku gminy Stare Kurowo, jak w przypadku powiatu i województwa i wynoszą w każdym z tych przypadków ok. 40 %.

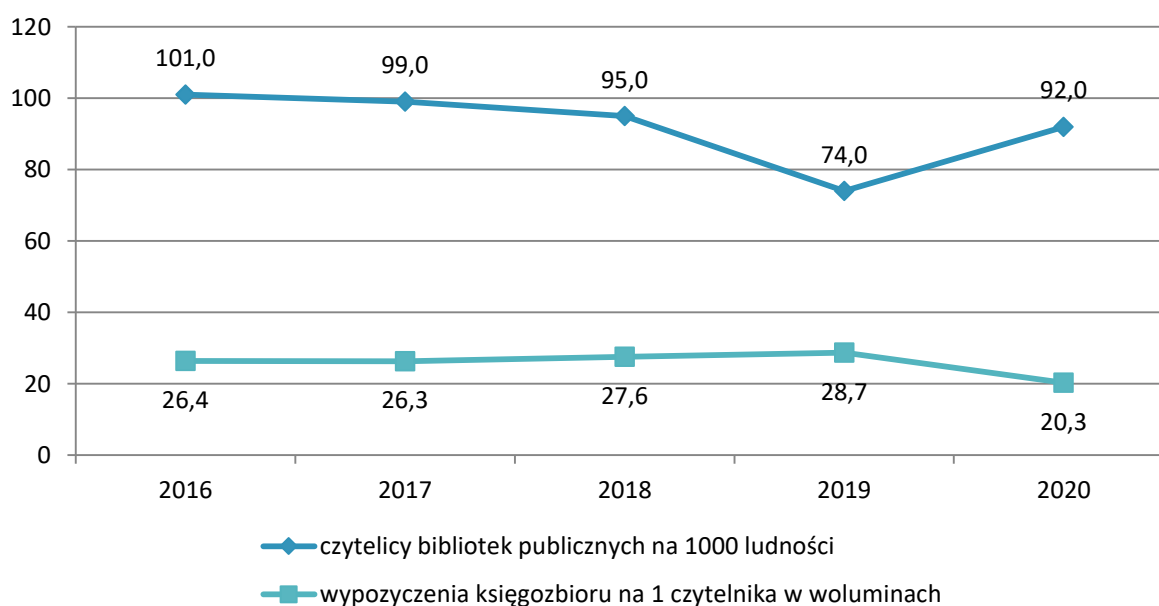
Wykres 17 Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2021 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Analizując wskaźniki dotyczące bibliotek publicznych z ostatnich pięciu lat, widoczny jest wyraźny spadek liczby czytelników bibliotek na 1000 ludności (ze 101 w 2016 roku do 92 w 2020 roku. Najniższą wartość wskaźnika odnotowano w 2019 roku (74), natomiast w 2020 roku nastąpiła poprawa w tym zakresie (wzrost wskaźnika o 18 w stosunku do 2019 roku). Należy zaznaczyć, że wzrost ten nie przekłada się na wzrost liczby wypożyczeń na 1 czytelnika, co oznacza, że co prawda czytelników w 2020 roku przybyło, jednak spadła jednocześnie liczba wypożyczeń na 1 czytelnika z 28,7 w 2019 roku do 20,3 w 2020 roku.

Wykres 18 Biblioteki publiczne w gminie Stare Kurowo w latach 2016-2020.

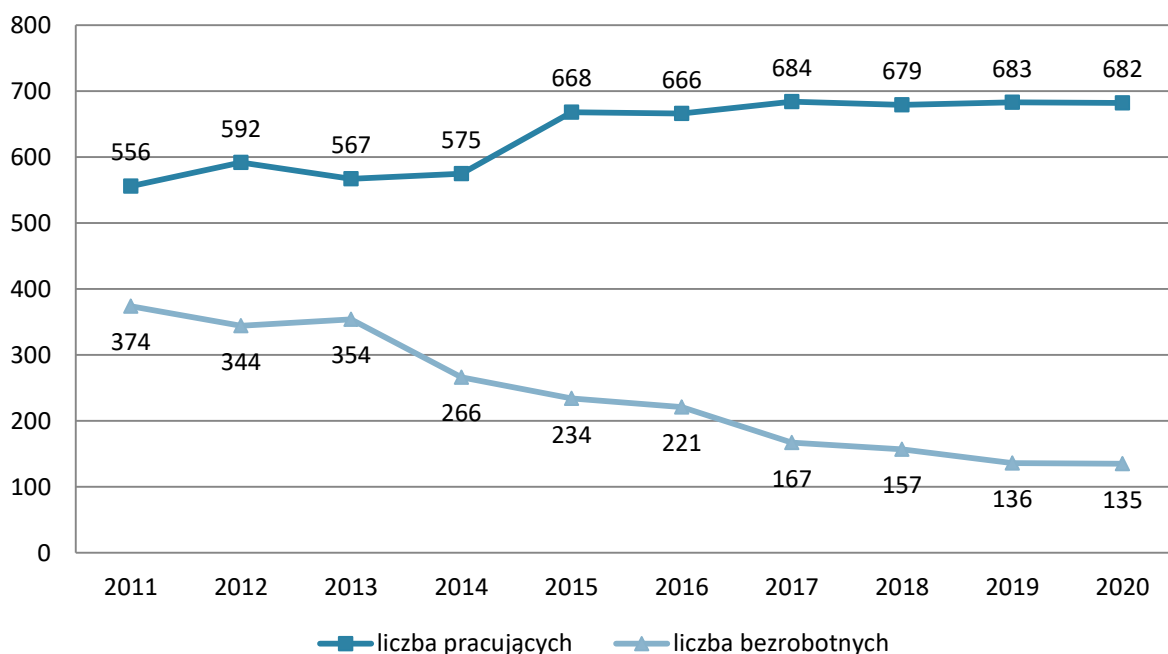

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Przedsiębiorczość i rynek pracy

Sytuacja na rynku pracy w gminie Stare Kurowo w analizowanym okresie 2011-2020 poprawia się. Najniższa liczba osób pracujących odnotowana została w 2011 roku (556), a obecnie (według danych za 2020 rok) wynosi ona 682 osoby. Z kolei najwyższa liczba osób bezrobotnych odnotowana została w 2011 roku (374), a obecnie (według danych za 2020 rok) wynosi ona 135. Najbardziej zauważalna poprawa w zakresie liczby osób pracujących nastąpiła w 2015 roku, kiedy to istotnie wzrosła ich liczba (wzrost o 93 osoby w stosunku do danych z 2014 roku), natomiast w zakresie liczby osób bezrobotnych największe zmiany zaszły w 2014 roku, kiedy to ich liczba zmniejszyła się o 88 w stosunku do danych z 2013 roku. Analizując dane dotyczące liczby pracujących (wg definicji GUS bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób¹⁰), widoczny jest systematyczny wzrost ich liczby przy systematycznie malejącej liczbie osób bezrobotnych. Należy jednak podkreślić, że zarówno dynamika spadku liczby osób bezrobotnych, jak i wzrostu liczby osób pracujących zmniejsza się wraz z czasem i w latach 2018-2020 zmiany w tym zakresie są już tylko nieznaczne (dotyczą najczęściej pojedynczych przypadków). Widoczne są pozytywne tendencje związane ze spadkiem liczby osób bezrobotnych w gminie na przestrzeni pięciu lat. Mimo pandemii COVID-19, gmina Stare Kurowo nie odnotowała gwałtownego wzrostu liczby osób bezrobotnych, jak miało to miejsce w innych gminach w Polsce.

Wykres 19 Pracujący i bezrobotni w gminie Stare Kurowo w latach 2011-2020.

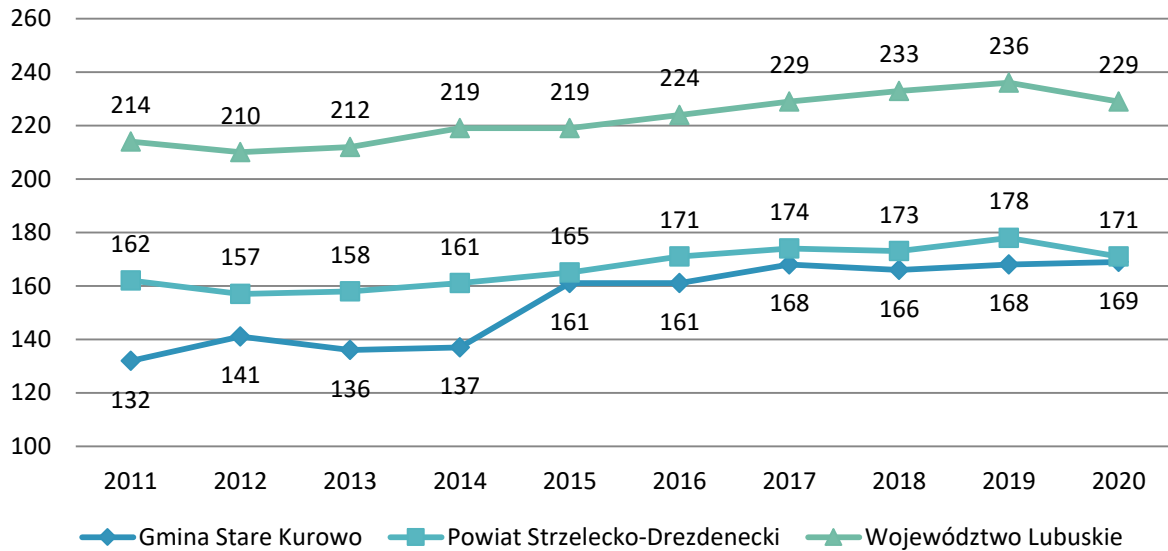

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

¹⁰ <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy/wyrownania-sezonowe-przecietne-zatrudnienie-i-przecietne-miesieczne-wynagrodzenie,20,6.html> [20.05.2022]

Sytuację tę potwierdzają dane dotyczące liczby pracujących w przeliczeniu na 1000 ludności. Wyróżnić możemy tu dwa okresy – 2011-2015 i 2016-2020, przy czym w pierwszym z nich liczba osób pracujących na 1000 ludności wahała się od 132 do 141, a w drugim okresie od 161 do 169. Mimo, że sytuacja na rynku pracy w gminie Stare Kurowo poprawia się, to jest wciąż mniej korzystna niż w przypadku powiatu strzelecko-drezdeneckiego, jak również w przypadku województwa lubuskiego.

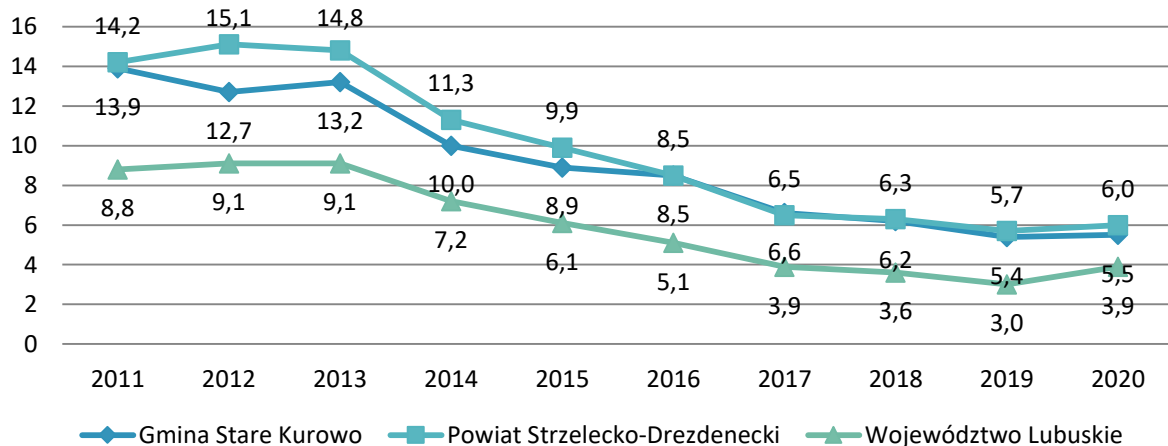
Wykres 20 Pracujący na 1000 ludności w latach 2011-2020.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Poprawę sytuacji na rynku pracy w gminie Stare Kurowo widać także w przypadku udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym. Wskaźnik ten w 2020 roku wyniósł 5,5%, przy 6% w powiecie strzelecko-drezdeneckim i 3,9% w województwie lubuskim. Najniższy udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminie Stare Kurowo odnotowano w 2019 roku - 5,4%, a najwyższy w 2011 roku – 13,9%.

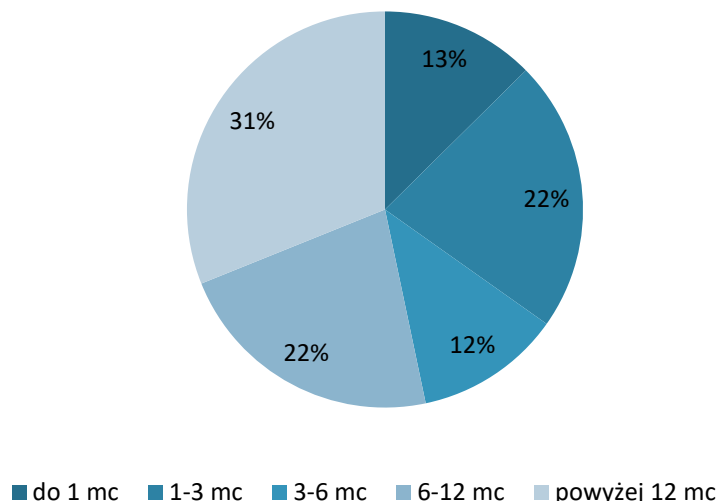
Wykres 21 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2011-2020.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Analiza struktury bezrobocia według czasu pozostawania bez pracy wskazuje na to, że prawie 1/3 osób bezrobotnych w 2020 roku to osoby długotrwale bezrobotne. Kolejne 22% osób pozostaje bez pracy od 6 do 12 miesięcy. Zatem ponad połowa bezrobotnych w gminie Stare Kurowo to osoby, które pozostają bez pracy dłużej niż 6 miesięcy, co jest niewątpliwie sytuacją bardzo niekorzystną. Osoby, które znajdują się w stosunkowo najbardziej korzystnej sytuacji, a więc te pozostające bez pracy nie dłużej niż 3 miesiące stanowiły 35% bezrobotnych w 2020 roku.

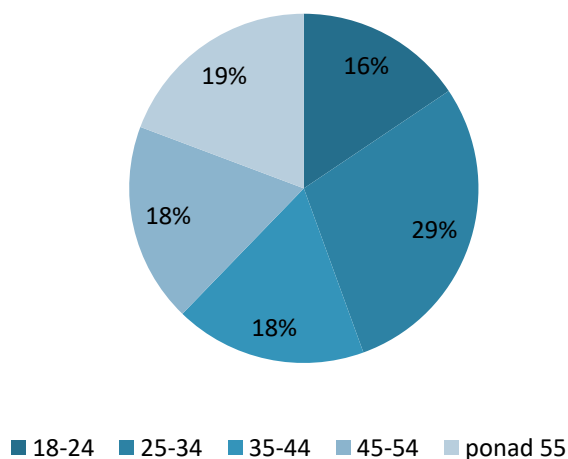
Wykres 22 Struktura bezrobocia według czasu pozostawania bez pracy w gminie Stare Kurowo - stan na koniec grudnia 2020 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich.

Analiza struktury bezrobocia według wieku osób bezrobotnych wskazuje na to, że prawie 1/5 osób bezrobotnych w 2020 roku to osoby po 55 roku życia, a więc takie, które znajdują się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy. Niekorzystnie wygląda także sytuacja osób do 34 roku życia, które stanowią 45% osób bezrobotnych w gminie Stare Kurowo.

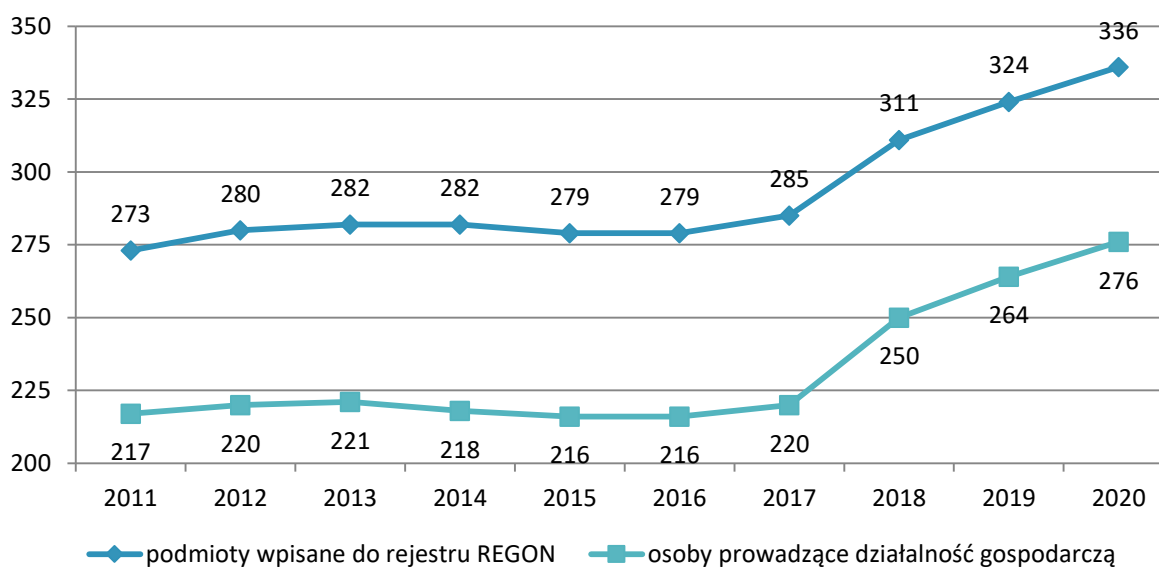
Wykres 23 Struktura bezrobocia wg wieku w gminie Stare Kurowo - stan na koniec grudnia 2020 r

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Strzelcach Krajeńskich.

Analizując przedsiębiorczość w gminie Stare Kurowo należy wziąć pod uwagę dane dotyczące podmiotów wpisanych do rejestru REGON. Widoczny jest tu zarówno systematyczny wzrost liczby podmiotów wpisanych do rejestru REGON (z 273 w 2011 roku do 336 w 2020 roku), jak i osób prowadzących działalność gospodarczą (z 217 w 2011 roku do 276 w 2020 roku).

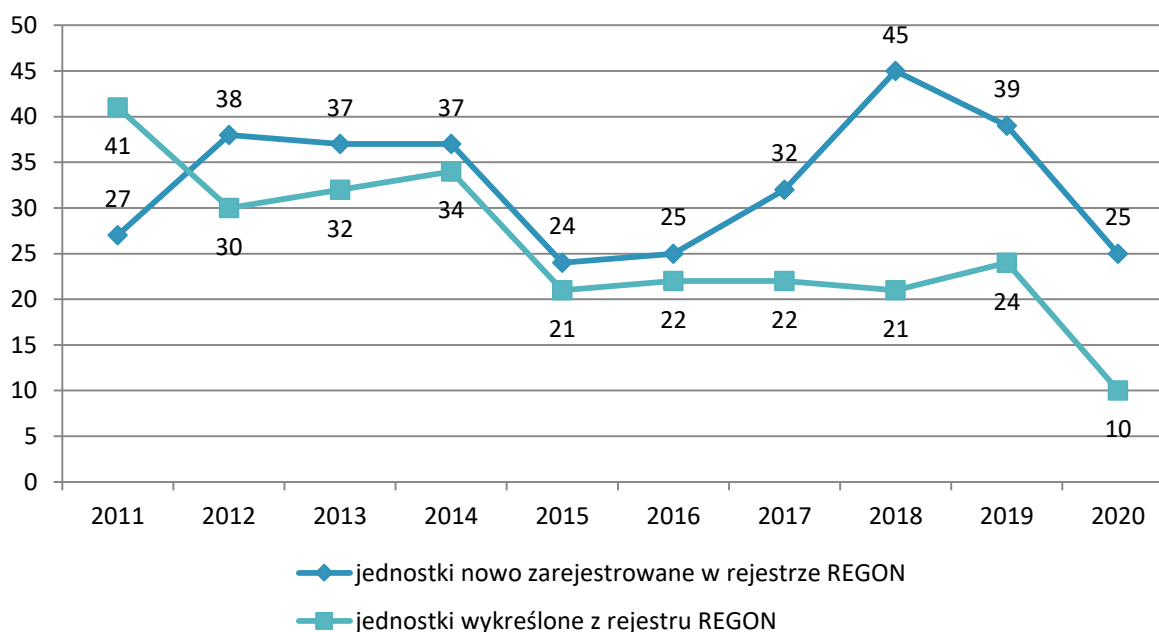
Wykres 24 Podmioty wpisane do rejestru REGON, osoby prowadzące działalność gospodarczą w gminie Stare Kurowo w latach 2011-2020.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Kondycję lokalnego rynku pracy można ocenić pozytywnie. W strukturze podmiotów od 2015 roku wyraźnie zaznacza się tendencja do przewagi w liczbie podmiotów nowo zarejestrowanych nad wykreślanymi z rejestru REGON. W 2020 roku różnica wynosiła w tym przypadku 15 podmiotów.

Wykres 25. Jednostki nowo zarejestrowane i wykreślone w gminie Stare Kurowo w latach 2011-2020.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Analiza liczby i rodzaju działalności gospodarczych prowadzonych na terenie gminy Stare Kurowo (według danych za 2020 rok) wskazuje na największą aktywność gospodarczą w zakresie (1) robót budowlanych związanych ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych (17 podmiotów), (2) sprzedaż detalicznej części i akcesoriów do pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli (17 podmiotów), (3) konserwacji i naprawy pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli (14 podmiotów), (4) wykonywanie pozostałych robót budowlanych wykończeniowych (13 podmiotów) i (5) transport drogowy towarów (10 podmiotów).

Tabela 2. Ilość i rodzaj działalności gospodarczych prowadzonych na terenie gminy Stare Kurowo.

Rodzaj działalności gospodarczych	ilość
Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	17
Sprzedaż detaliczna części i akcesoriów do pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli	17
Konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych, z wyłączeniem motocykli	14
Wykonywanie pozostałych robót budowlanych wykończeniowych	13
Transport drogowy towarów	10
Praktyka pielęgniarek i położnych	7
Obróbka mechaniczna elementów metalowych	6
Wykonywanie instalacji wodno-kanalizacyjnych, ciepłych, gazowych i klimatyzacyjnych	5
Fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne	5
Działalność usługowa związana z leśnictwem, Produkcja opakowań drewnianych, Posadzkarstwo; tapetowanie i oblicowywanie ścian, Pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach, Sprzedaż detaliczna kwiatów, roślin, nasion, nawozów, żywych zwierząt domowych, karmy dla zwierząt domowych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach, Sprzedaż detaliczna artykułów używanych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach, Niespecjalistyczne sprzątanie budynków i obiektów przemysłowych, Pozostała działalność w zakresie opieki zdrowotnej, gdzie indziej niesklasyfikowana	4
Działalność usługowa wspomagająca produkcję roślinną, Wykonywanie instalacji elektrycznych, Pozostałe specjalistyczne roboty budowlane, gdzie indziej niesklasyfikowane, Sprzedaż detaliczna prowadzona w niewyspecjalizowanych sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych, Restauracje i inne stałe placówki gastronomiczne, Działalność usługowa związana z zagospodarowaniem terenów zieleni, Działalność pogotowia ratunkowego	3
Produkcja wyrobów tartacznych, Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków, Roboty związane z budową dróg i autostrad, Rozbiórka i burzenie obiektów budowlanych, Sprzedaż detaliczna wyrobów tekstylnych, odzieży i obuwia prowadzona na straganach i targowiskach, Pozostały transport lądowy pasażerski, gdzie indziej niesklasyfikowany, Pozostała działalność pocztowa i kurierska, Działalność związana z oprogramowaniem, Działalność agentów i brokerów ubezpieczeniowych, Działalność rachunkowo-księgowa; doradztwo podatkowe, Pozaszkolne formy edukacji sportowej oraz zajęć sportowych i rekreacyjnych, Pomoc społeczna bez zakwaterowania dla osób w podeszłym wieku i osób niepełnosprawnych	2
Pozostałe	1

Źródło: Raport o stanie gminy Stare Kurowo za 2020 rok.

Finanse samorządowe

W analizie poziomu dochodów i wydatków gminy Stare Kurowo, widoczne są tylko nieznaczne różnice w okresie 2016-2020. Relacja dochodów do wydatków gminy Stare Kurowo przedstawia się korzystnie, ponieważ w analizowanym okresie gmina tylko dwukrotnie – w latach 2016 oraz 2018 – gmina odnotowała deficyt budżetowy. Pozytywną sytuację zaobserwowano także w 2020 roku, kiedy to dochody gminy były wyższe niż wydatki i wynosiły ponad 24 mln zł. W porównaniu do 2016 roku, dochody gminy Stare Kurowo w 2020 roku zwiększyły się o ponad 35%, natomiast wydatki wzrosły o nieco ponad 20%.

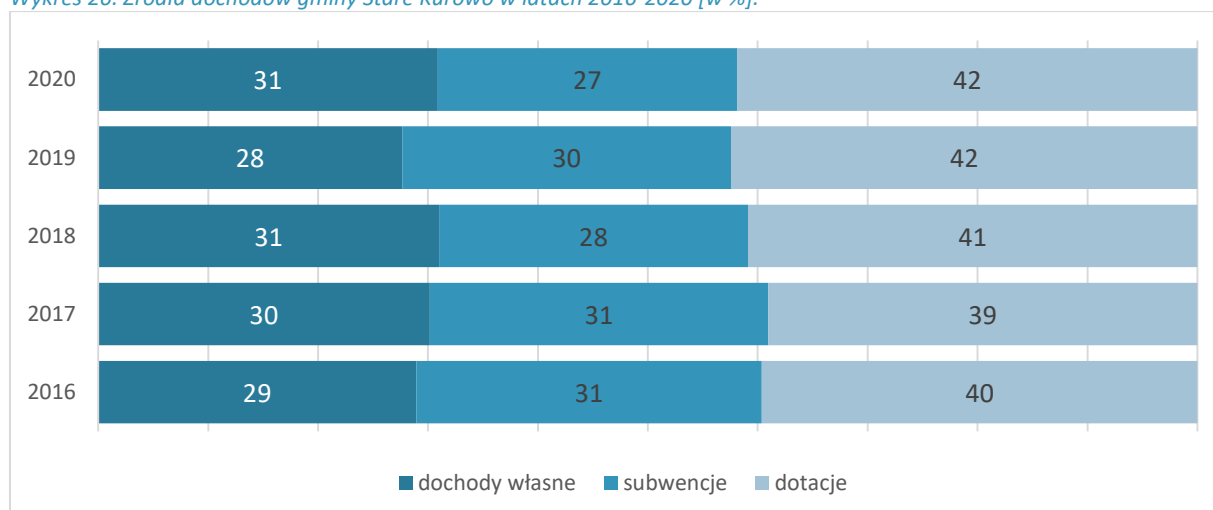
Tabela 3. Dochody i wydatki gminy Stare Kurowo w latach 2016-2020.

	2016	2017	2018	2019	2020
dochody	17 881 313 zł	17 768 913 zł	20 208 063 zł	20 563 122 zł	24 247 670 zł
wydatki	18 271 834 zł	17 085 170 zł	20 847 610 zł	19 324 645 zł	21 993 729 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Struktura dochodów gminy Stare Kurowo zmieniała się w okresie 2016-2020. W latach 2016-2020 widać tendencję do zmniejszenia udziałów subwencji w strukturze dochodów gminy (spadek o 4% w 2020 roku w stosunku do 2016 roku) i wzrost udziału zarówno w przypadku dochodów własnych (wzrost o 2% w 2020 roku w stosunku do 2016 roku), jak i dotacji (wzrost o 2% w 2020 roku w stosunku do 2016 roku). W strukturze źródeł dochodu gminy Stare Kurowo w 2020 r. dominują dotacje, które stanowią 42%, następnie dochody własne 31%. Najmniejszą część w strukturze źródeł dochodów stanowią subwencje – 27%.

Wykres 26. Źródła dochodów gminy Stare Kurowo w latach 2016-2020 [w %].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W latach 2016-2020 widoczny jest wzrost dochodów na 1 mieszkańca zarówno w gminie Stare Kurowo, jak w powiecie strzelecko-drezdeneckim, przy czym w całym analizowanym okresie częściej to dochody na 1 mieszkańca w przypadku gminy Stare Kurowo są wyższe niż dochody na 1 mieszkańca w powiecie

strzelecko-drezdeneckim. Dochody na 1 mieszkańca w 2020 r. wynosiły kolejno, dla gminy Stare Kurowo – 5 975,28 zł, a dla powiatu strzelecko-drezdeneckiego – 5 866,56 zł i wzrosły odpowiednio o 38% dla gminy Stare Kurowo oraz o 43% dla powiatu strzelecko-drezdeneckiego w porównaniu do 2016 roku.

Tabela 4. Dochody na 1 mieszkańca w latach 2016-2020.

	2016	2017	2018	2019	2020
Gmina Stare Kurowo	4 342 zł	4 320 zł	4 953 zł	5 066 zł	5 975 zł
Powiat Strzelecko-Drezdenecki	4 096 zł	4 488 zł	4 663 zł	5 323 zł	5 867 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Według działów Klasyfikacji Budżetowej, w przypadku gminy Stare Kurowo, najwięcej wydatków w 2020 r. dotyczyło działu rodzina, a następnie oświata i wychowanie.

Tabela 5. Wybrane wydatki ogółem gminy Stare Kurowo wg działów Klasyfikacji Budżetowej w 2020 r.

	kwota
rodzina	6 520 467,48
oświata i wychowanie	5 177 898,74
gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 525 460,19
administracja publiczna	2 167 455,05
pomoc społeczna	1 988 154,01
transport i łączność	1 688 012,71

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W przypadku dochodów własnych gminy w 2020 roku, głównym źródłem jest podatek dochodowy od osób fizycznych (32,5%) oraz podatek od nieruchomości (24,6%).

Tabela 6. Dochody własne gminy Stare Kurowo w 2020 roku.

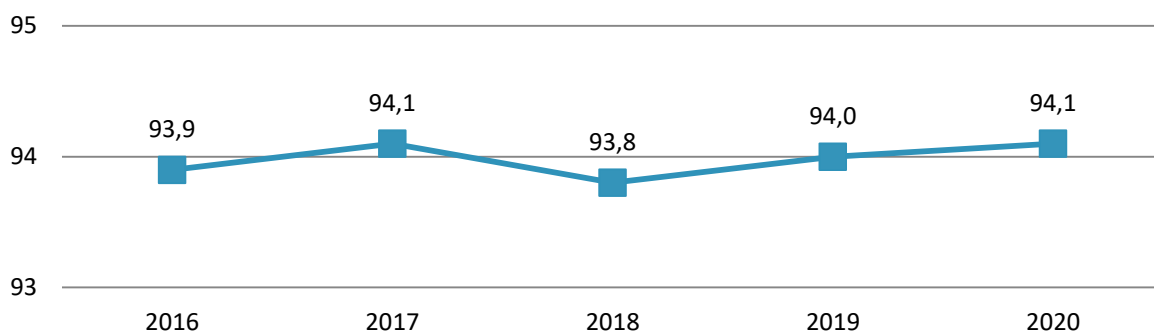
	2020	% dochodów
podatek dochodowy od osób fizycznych	2 434 855,00	32,51
podatek od nieruchomości	1 842 981,66	24,61
dochody z majątku	263 265,09	3,52
środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł - inwestycyjne	1 700 000,00	22,70
podatek od czynności cywilnoprawnych	90 711,75	1,21
podatek dochodowy od osób prawnych	129 406,66	1,73

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Infrastruktura i ochrona środowiska

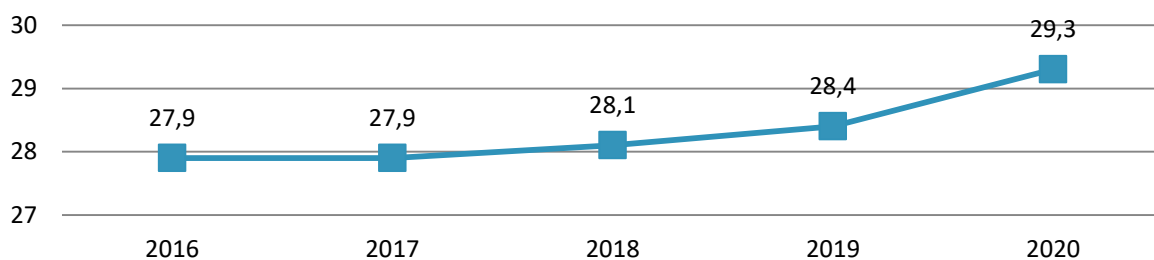
Analizując kwestie dotyczące infrastruktury i środowiska, istotne jest zbadanie dostępności do sieci wodno-kanalizacyjnej oraz instalacji gazowej. W przypadku gminy Stare Kurowo na przestrzeni ostatnich pięciu lat odnotowano wzrost w zakresie rozbudowy infrastruktury wodociągowej (z 93,9% w 2016 roku do 94,1% w 2020 roku korzystających z instalacji wodociągowej w % ogółu ludności) oraz instalacji kanalizacyjnej (z 27,9% w 2016 roku do 29,3% w 2020 roku korzystających z instalacji kanalizacyjnej w % ogółu ludności).

Wykres 27 Korzystający z instalacji wodociągowej w % ogółu ludności w gminie Stare Kurowo w latach 2016-2020.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

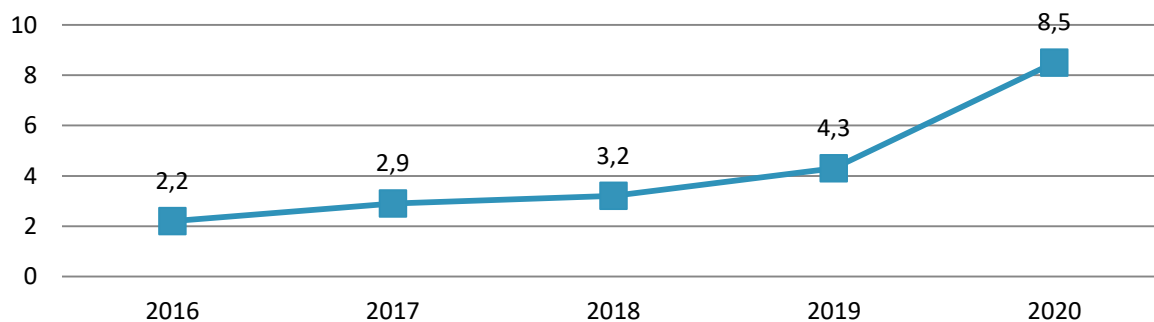
Wykres 28 Korzystający z instalacji kanalizacyjnej w % ogółu ludności w gminie Stare Kurowo w latach 2016-2020.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Najbardziej dynamiczny wzrost odnotowano w zakresie rozwoju instalacji gazowej (z 2,2 % w 2016 do 8,5% w 2020 roku korzystających z instalacji gazowej w % ogółu ludności).

Wykres 29 Korzystający z instalacji gazowej w % ogółu ludności w gminie Stare Kurowo w latach 2016-2020.

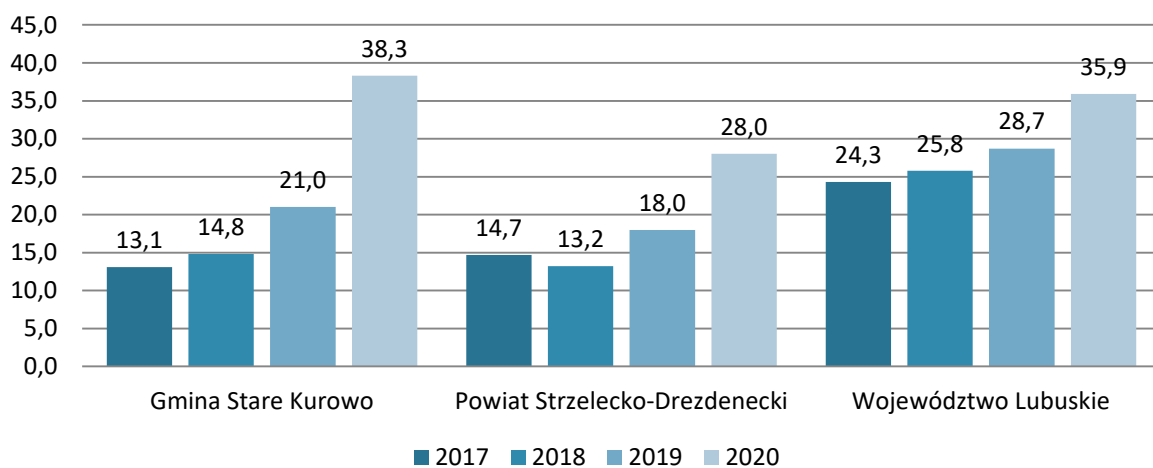

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Najkorzystniej wygląda sytuacji dotycząca wykorzystania instalacji wodociągowej, natomiast niezadowalająca jest sytuacja dotycząca infrastruktury kanalizacyjnej, ponieważ w 2020 r. korzystało z niej niespełna 30% mieszkańców gminy Stare Kurowo. Podobnie, jak w przypadku instalacji gazowej, w przypadku której mimo zdecydowanej poprawy, zwłaszcza notowanej od 2019 roku, wciąż udział procentowy korzystających z instalacji gazowej w ogóle ludności jest niski i wynosi 8,5%. Rozbudowa sieci kanalizacji jest zatem zadaniem priorytetowym w gminie Stare Kurowo.

Analiza udziału odpadów selektywnie zebranych z gospodarstw domowych w stosunku do ogółu odpadów wskazuje na stały i znaczący wzrost. W ostatnich latach, udział odpadów selektywnie zebranych z gospodarstw domowych wzrósł z 13,1% do ponad 38%. Należy podkreślić, że wartości te są wyższe niż w przypadku powiatu strzelecko-drezdeneckiego, a w 2020 roku wyższe także niż w przypadku województwa lubuskiego.

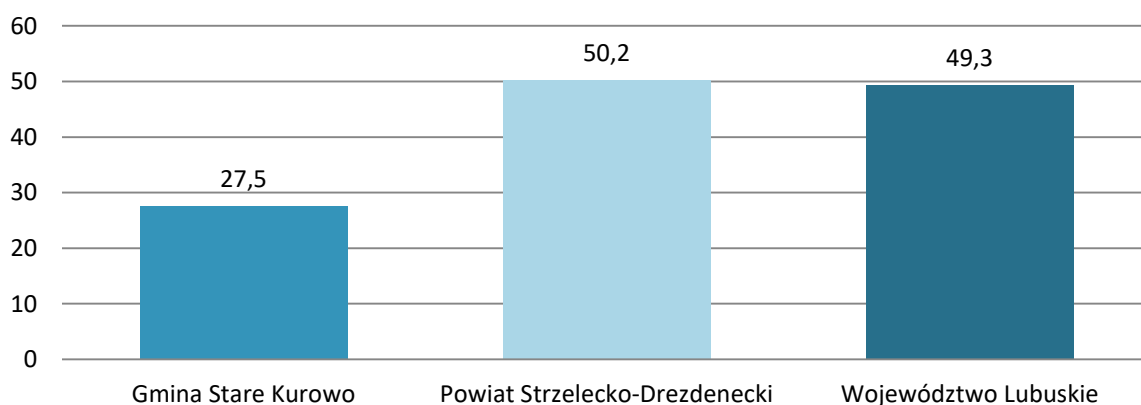
Wykres 30 Udział odpadów selektywnie zebranych z gospodarstw domowych w stosunku do ogółu odpadów w gminie Stare Kurowo w latach 2017-2020 [%].

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Wskaźnik lesistości dla gminy w 2020 r. wynosił 27,5% i był niższy niż średnia wojewódzka (49,3%), jak również średnia dla powiatu strzelecko-drezdeneckiego (50,2%).

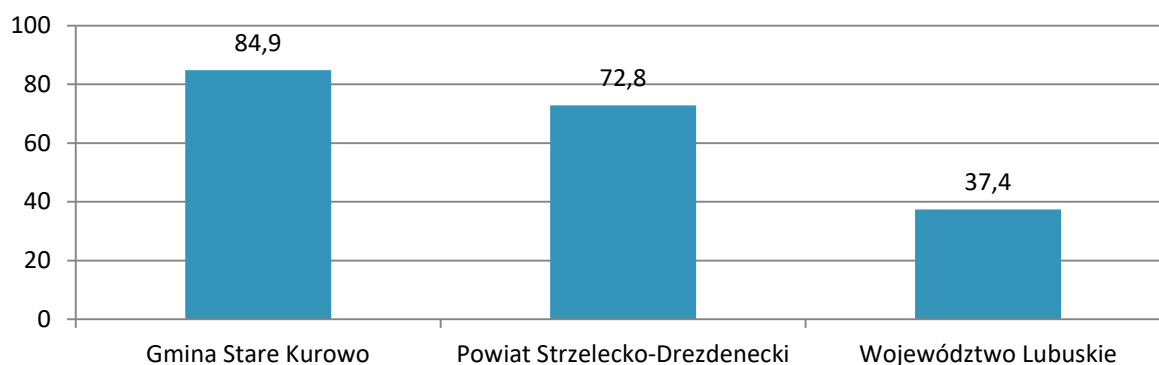
Wykres 31 Lesistość w gminie Stare Kurowo w 2020 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

W przypadku obszarów chronionych gmina Stare Kurowo odznacza się wysokim udziałem tych obszarów w powierzchni ogółem, niespełna 85%. Zdecydowanie mniej takich obszarów występuje na terenie powiatu strzelecko-drezdeneckiego – 72,8%. W przypadku województwa lubuskiego odsetek takich obszarów to tylko 37,4%. Obszar gminy Stare Kurowo jest więc bardzo atrakcyjny pod względem środowiska przyrodniczego.

Wykres 32 Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem w 2020 r. [w %]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

Analizując wydatki budżetu gminy w zakresie gospodarki komunalnej i ochrony środowiska w ostatnich pięciu latach, widzimy dominację wydatków związanych z gospodarką ściekową i ochroną wód. W drugiej kolejności wydatki budżetu gminy w zakresie gospodarki komunalnej i ochrony środowiska koncentrują się na oświetleniu ulic, placów i dróg, a następnie na utrzymaniu zieleni.

Tabela 33 Wydatki budżetu gminy Stare Kurowo w latach 2016-2020 - gospodarka komunalna i ochrona środowiska [zł].

	2016	2017	2018	2019	2020
utrzymanie zieleni w miastach i gminach	b.d.	2993,60	10121,86	5817,64	27488,18
oświetlenie ulic, placów i dróg	171268,11	176705,03	150390,67	147170,01	182845,58
gospodarka ściekowa i ochrona wód	94916,55	15591,32	1187025,27	946228,22	2248314,00
gospodarka odpadami	18246,04	54308,92	48732,01	b.d.	b.d.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

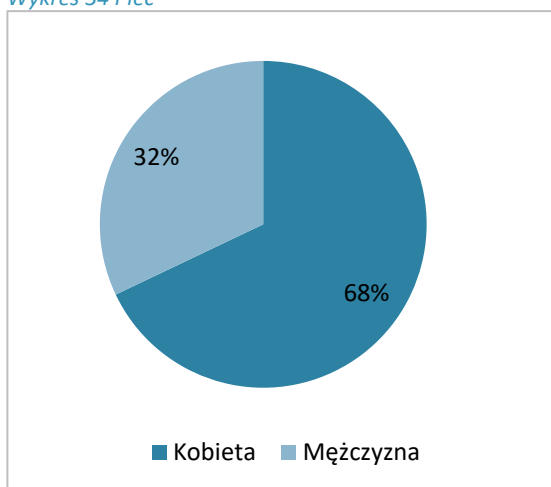
Załącznik nr 2 Gmina oczami mieszkańców

Cel i przebieg badania

Badanie ankietowe przeprowadzone wśród mieszkańców gminy Stare Kurowo miało na celu zidentyfikowanie kluczowych problemów i wyzwań, a także potrzeb mieszkańców. Uzyskanie opinii stanowią kluczowy element procesu planowania rozwoju gminy.

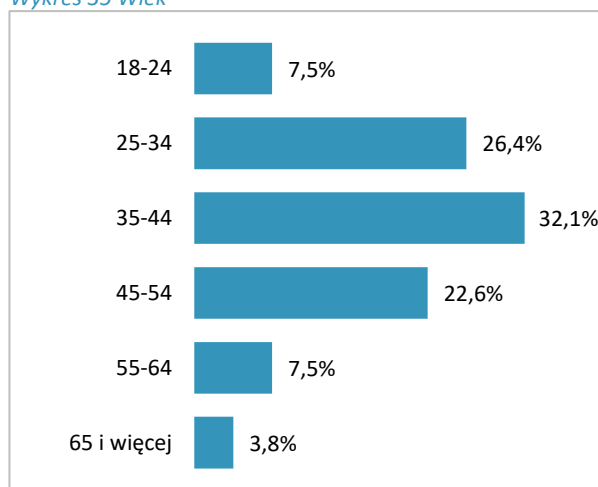
Cechy społeczno-demograficzne badanych

Wykres 34 Płeć

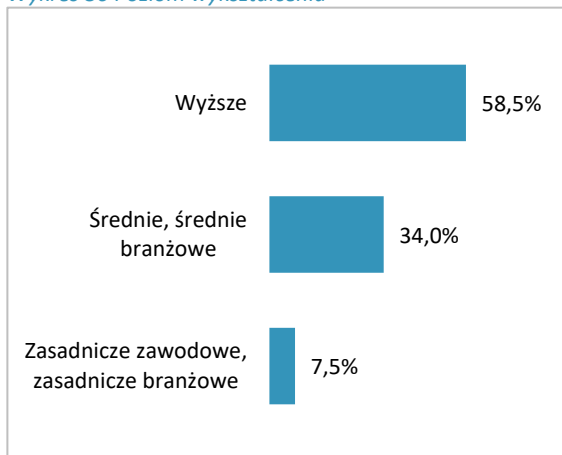
Źródło: opracowanie własne.

Wykres 35 Wiek

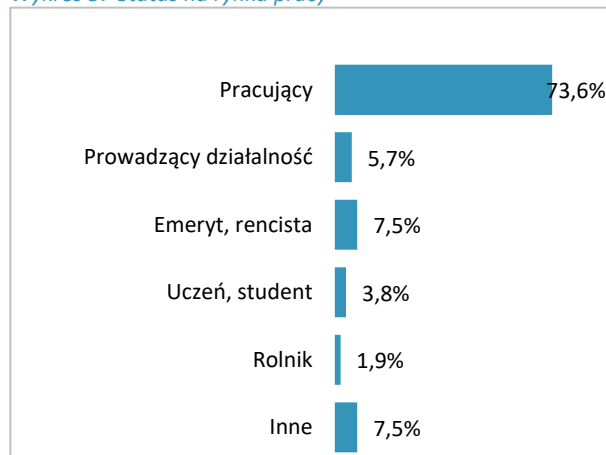
Źródło: opracowanie własne.

Wykres 36 Poziom wykształcenia

Źródło: opracowanie własne.

Wykres 37 Status na rynku pracy

Źródło: opracowanie własne.

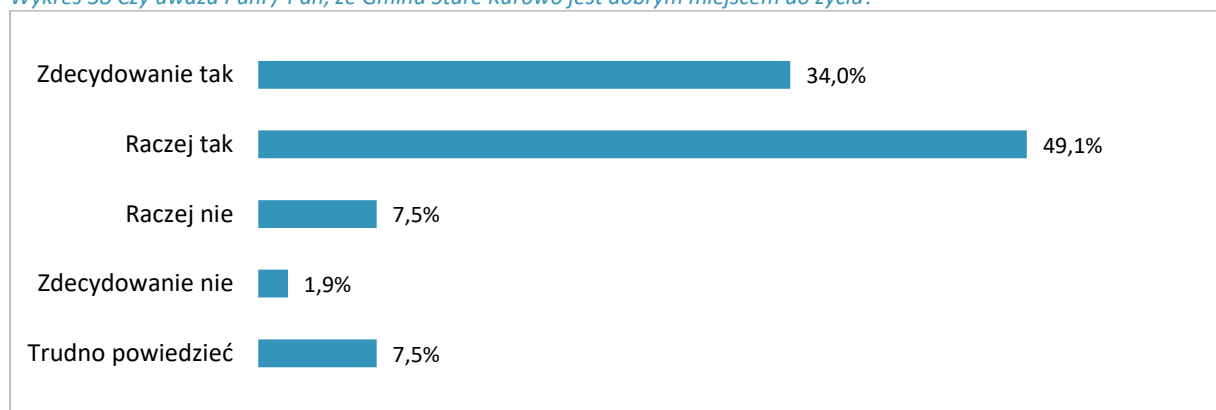
W badaniu wzięło udział 106 mieszkańców gminy Stare Kurowo, a w strukturze respondentów przeważają kobiety stanowiąc 68%.

Wśród respondentów najliczniejszą grupę stanowią osoby w wieku 35-44 lat. Stosunkowo niski odsetek odpowiedzi uzyskano od osób poniżej 24 lat oraz od 55 do 64 roku życia – w obydwu kategoriach 7,5%. Taka struktura odpowiedzi może mieć związek z brakiem zainteresowania sprawami gminy wśród najmłodszych mieszkańców i uwarunkowaniem realizacji badania w formie ankiety online oraz problemem wykluczenia cyfrowego. Blisko 59% respondentów zadeklarowało, że posiada wykształcenie wyższe, 34% że posiada wykształcenie średnie lub średnie branżowe, a tylko 7,5% zadeklarowało, że posiada wykształcenie zasadnicze zawodowe lub zasadnicze branżowe. Wśród mieszkańców, którzy wzięli udział w badaniu, przeważającą większość stanowią osoby pracujące (73,6%). Drugą grupę stanowili emeryci i renciści z odsetkiem 7,5%, osoby prowadzące działalność gospodarczą (5,7%) oraz uczniowie i studenci (3,8%). Analizując wyniki badania przeprowadzonego wśród mieszkańców gminy Stare Kurowo należy wziąć pod uwagę to, że przedstawiony wyżej rozkład cech społeczno-demograficznych, takich jak: płeć, wiek, poziom wykształcenia oraz status na rynku pracy, nie jest reprezentatywny dla populacji mieszkańców gminy Stare Kurowo.

Jakim miejscem do życia jest gmina Stare Kurowo?

Zdecydowana większość respondentów uważa, że gmina Stare Kurowo jest dobrym miejscem do życia. Odpowiedzi zdecydowanie tak i raczej tak stanowią 83,1%. Gminę negatywnie oceniło 9,4%, w tym 1,9% badanych stwierdza zdecydowanie, że gmina nie jest dobrym miejscem do życia. Odpowiedzi trudno powiedzieć udzieliło 7,5% respondentów.

Wykres 38 Czy uważa Pani / Pan, że Gmina Stare Kurowo jest dobrym miejscem do życia?

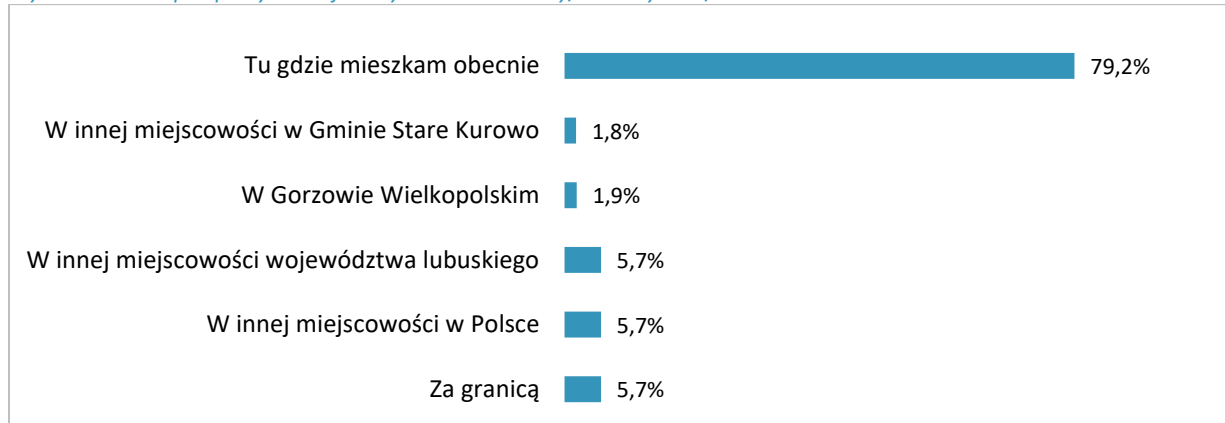

Źródło: opracowanie własne.

Pozytywną ocenę gminy Stare Kurowo, jako miejsca dobrego do życia, potwierdzają odpowiedzi respondentów dotyczące zamieszkiwania w gminie lub poza nią w perspektywie kolejnych 5 lat. Najczęściej wybieraną odpowiedzią była ta potwierdzająca chęć zamieszkiwania w gminie (81%), w tym ponad 79% na terenie obecnie zamieszkiwanej miejscowości, w perspektywie kolejnych 5 lat. W przypadku osób, które swoje miejsce zamieszkania w perspektywie kolejnych 5 lat widzą poza gminą

Stare Kurowo przeważają odpowiedzi wskazujące na: inną miejscowość województwa lubuskiego (5,7%), inną miejscowość w Polsce (5,7%) i zagranicę (5,7%). Najbardziej respondenci wskazywali na możliwość zmiany miejsca zamieszkania na Gorzów Wielkopolski (1,9%).

Wykres. Gdzie w perspektywie najbliższych 5 lat chciałaby/chciałby Pani/Pan mieszkać?

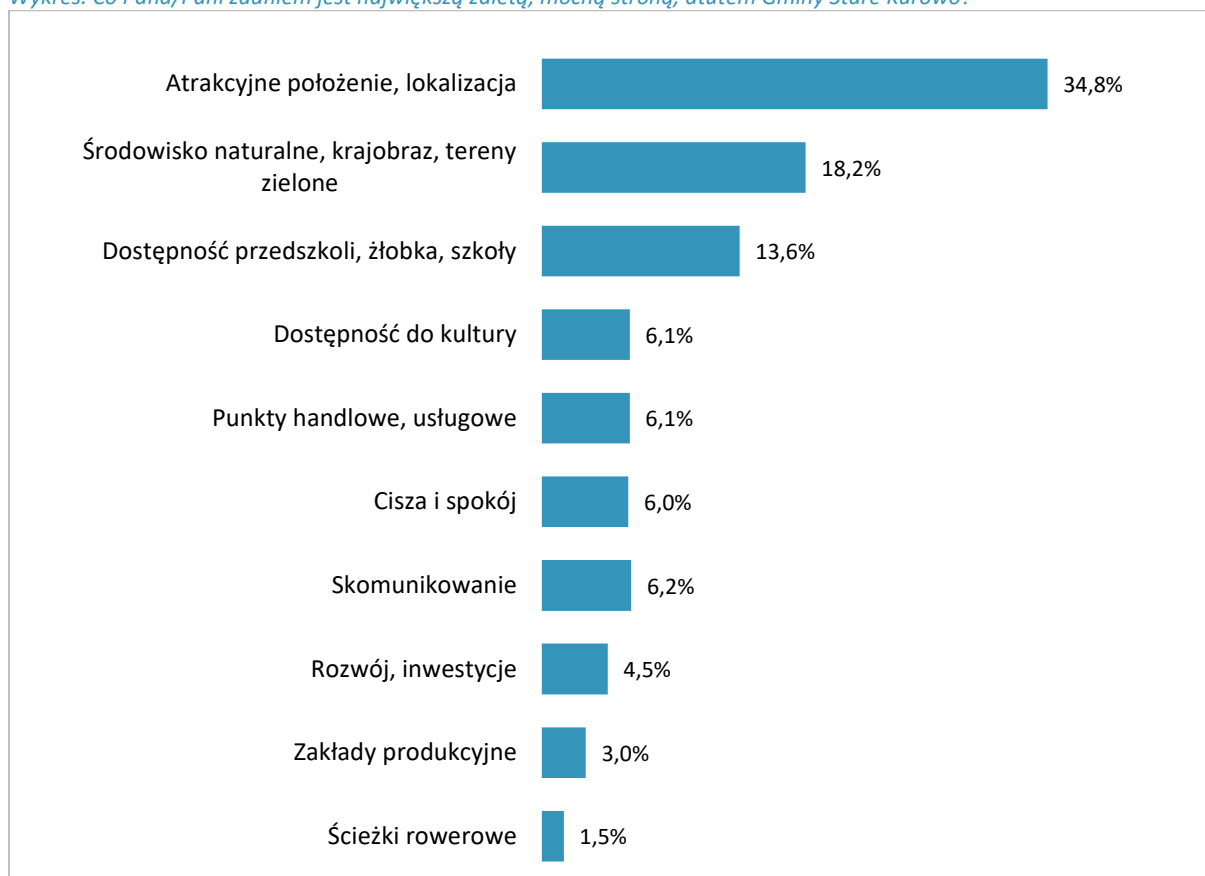

Źródło: opracowanie własne.

Mocne i słabe strony gminy Stare Kurowo

Na pytanie o to, co zdaniem respondentów jest największą zaletą, mocną stroną, atutem Gminy Stare Kurowo, zdecydowana większość respondentów wskazywała przede wszystkim atrakcyjne położenie (34,8%), środowisko naturalne, krajobraz i tereny zielone (18,2%). Na trzecim miejscu znalazła się dostępność przedszkoli, żłobków i szkół. Pozostałe aspekty funkcjonowania gminy nie są już tak doceniane przez jej mieszkańców. Dostępność do kultury za atut gminy Stare Kurowo uważa już tylko nieco ponad 6% respondentów. Podobnie wygląda ocena gminy pod kątem jej skomunikowania oraz punktów handlowych i usługowych. Ciszę i spokój docenia 6% badanych. Wśród mocnych stron gminy mieszkańcy rzadko wymieniają rozwój i inwestycje (4,5%) oraz zakłady produkcyjne (3,0%). Ścieżki rowerowe to największa zaleta gminy tylko według 1,5% badanych. Widać zatem wyraźnie, że mieszkańcy doceniają przede wszystkim lokalizację gminy, jej walory środowiskowo-krajobrazowe i to z tego powodu skłonni są pozostać w swoim dotychczasowym miejscu zamieszkania.

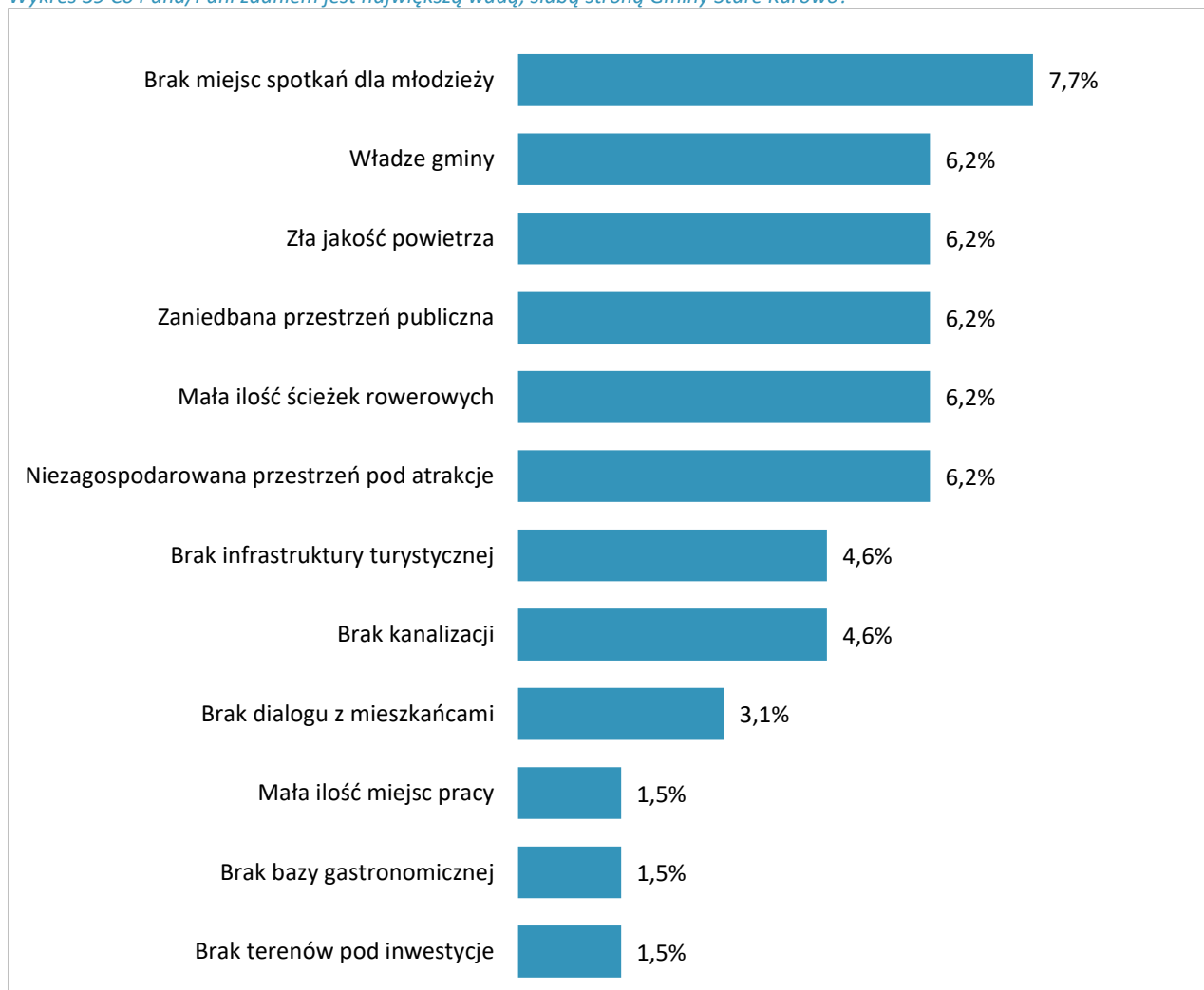
Wykres. Co Pana/Pani zdaniem jest największą zaletą, mocną stroną, atutem Gminy Stare Kurowo?

Źródło: opracowanie własne.

Wśród największych wad gminy Stare Kurowo respondenci wymieniają najczęściej brak miejsc spotkań dla młodzieży (7,7%). Podobną wagę w oczach mieszkańców gminy mają niedostatki w zakresie: jakości powietrza (6,2%), zaniedbanej przestrzeni publicznej (6,2%), małej ilości ścieżek rowerowych (6,2%) oraz niezagospodarowanych przestrzeni pod atrakcje (6,2%). Warto wspomnieć w tym miejscu, że ponad 3% badanych wskazało w tym kontekście także na brak dialogu z mieszkańcami jako słabą stronę gminy Stare Kurowo. Brak infrastruktury turystycznej oraz brak kanalizacji za istotną wadę gminy uważa 4,6% respondentów.

Wykres 39 Co Pana/Pani zdaniem jest największą wadą, słabą stroną Gminy Stare Kurowo?

Źródło: opracowanie własne.

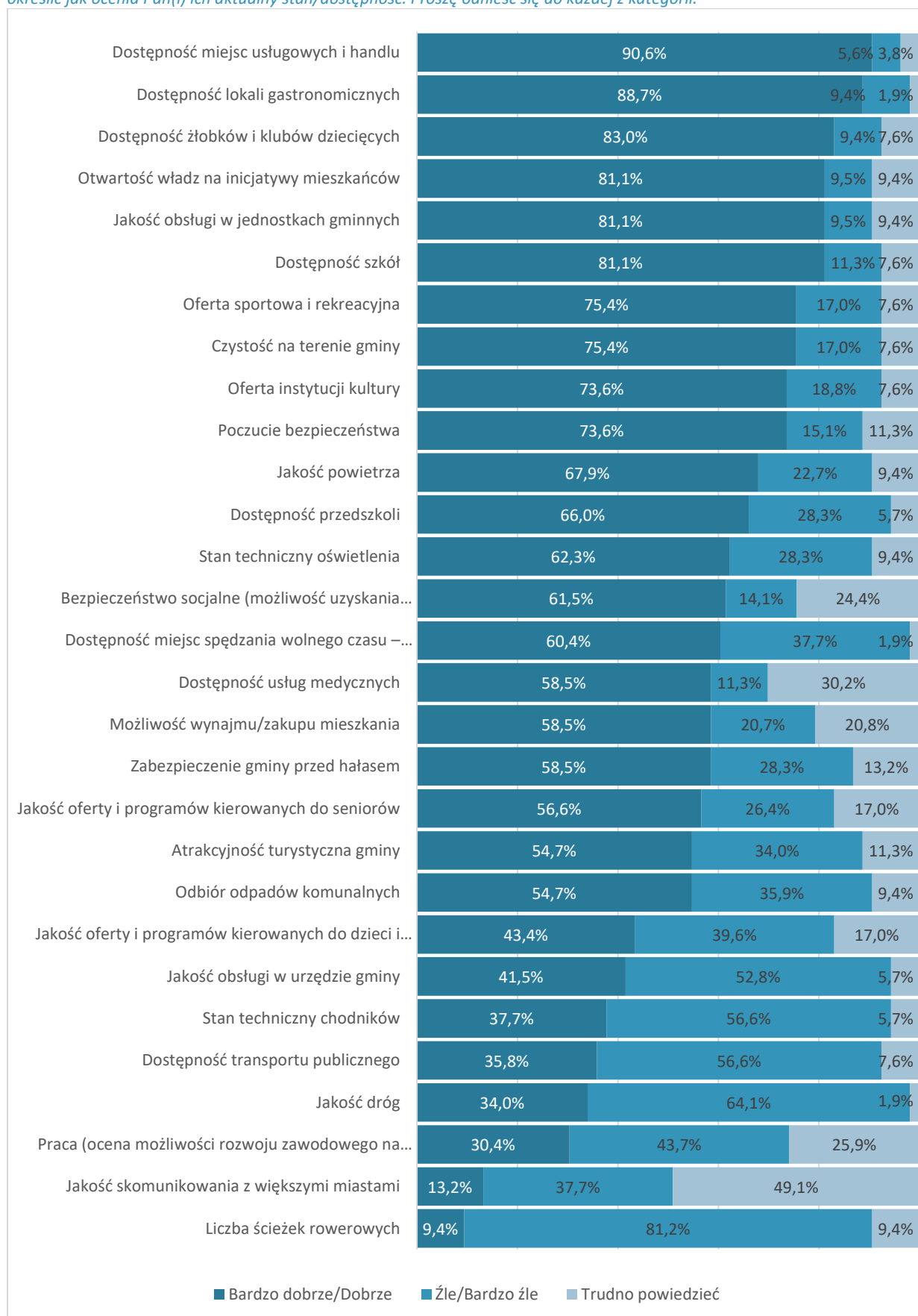
Infrastruktura gminy Stare Kurowo

Pytanie dotyczące infrastruktury oraz oferty dostępnej na terenie gminy Stare Kurowo pozwala lepiej przyjrzeć się temu, w jaki sposób mieszkańcy gminy oceniają jej funkcjonowanie we wszystkich wymiarach istotnych dla oceny jakości poziomu życia w gminie.

- Zdecydowanie najwięcej pozytywnych ocen otrzymała dostępność miejsc usługowych i handlu (ponad 90% wskazań pozytywnych) oraz lokali gastronomicznych (niemal 90% wskazań pozytywnych).
- Ponad 80% pozytywnych ocen dotyczy elementów infrastruktury gminnej związanej z realizacją funkcji opiekuńczych oraz obowiązku szkolnego, a także jakość obsługi w jednostkach gminnych oraz otwartość władz na inicjatywy mieszkańców.
- Oferta sportowa i rekreacyjna oraz oferta instytucji kultury znajdują uznanie w oczach ¼ badanych, podobnie jak czystość na terenie gminy i poziom bezpieczeństwa.

- Ocena dostępności przedszkoli wypada nieco gorzej niż ocena funkcjonowania żłobków i klubów dziecięcych. Jest to zgodne z wynikami diagnozy sytuacji w gminie w zakresie realizacji opieki przedszkolnej. Pozytywnie dostępność placówek przedszkolnych ocenia 2/3 respondentów. Koresponduje z tym podobna ocena funkcjonowania gminy w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego oraz dostępności miejsc spędzania czasu wolnego.
- Jakość powietrza i stan oświetlenia budzą niepokój u ponad 1/4 badanych mieszkańców.
- Co ciekawe, aż 1/3 respondentów nie była w stanie ocenić jakości usług medycznych oferowanych na terenie gminy, a pozytywną ocenę w tym wymiarze wystawiła tylko niespełna 60% respondentów.
- Co drugi badany wskazywał, że kwestie związane z atrakcyjnością turystyczną gminy, zabezpieczeniem przed hałasem, ofertą dla seniorów, możliwością zakupu lub wynajmu mieszkania oraz odbiór odpadów komunalnych zasługują na ocenę dobrą lub bardzo dobrą.
- Niekorzystną ocenę uzyskuje także oferta skierowana do dzieci i młodzieży.
- Ponad połowa badanych mieszkańców ma poważne zastrzeżenia do stanu dróg, chodników i dostępności transportu publicznego.
- Tylko 1/3 mieszkańców pozytywnie ocenia sytuację na rynku pracy w gminie, natomiast niemal 45% respondentów w tym wymiarze wystawia gminie ocenę złą lub bardzo złą. Co ciekawe co czwarty respondent nie potrafił udzielić jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie.
- Najmniej pozytywnych ocen uzyskuje gmina w kwestii skomunikowania z większymi miastami, choć tutaj prawie połowa respondentów nie potrafiła dokonać oceny funkcjonowania gminy w tym wymiarze.
- Jednoznacznie negatywnie ocenione zostały natomiast liczba ścieżek rowerowych w gminie.

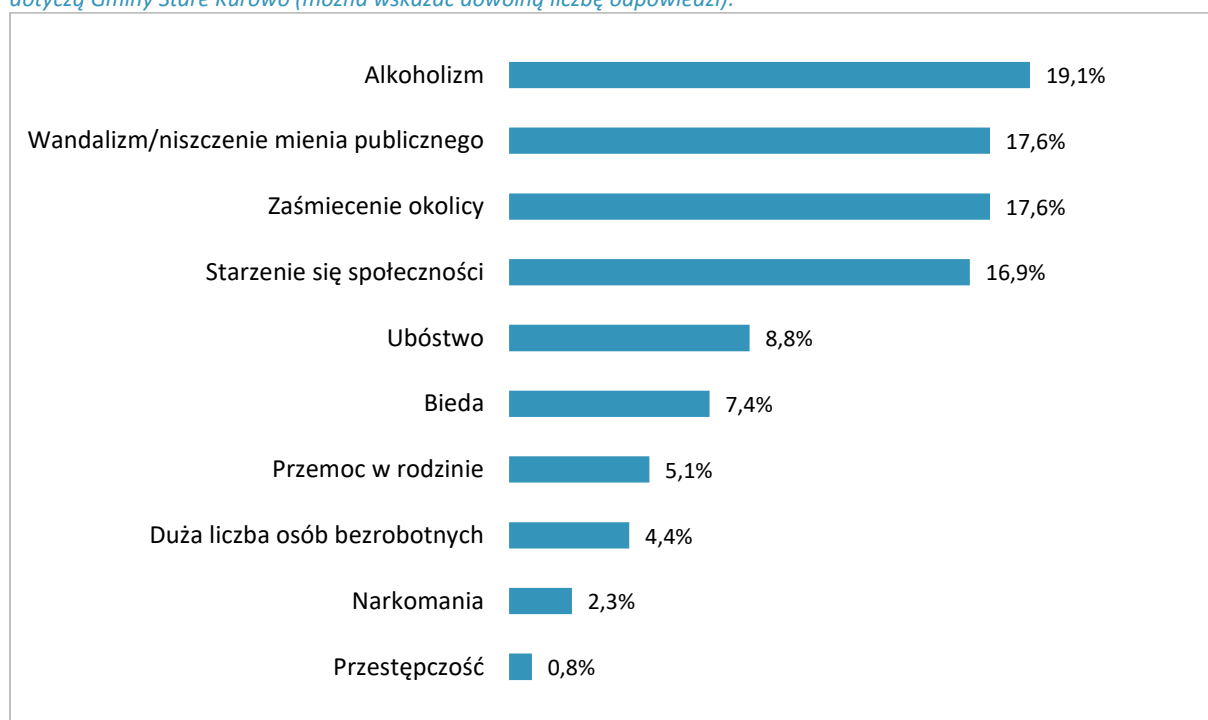
Wykres 40 Spośród wymienionych elementów infrastruktury oraz oferty dostępnej na terenie Gminy Stare Kurowo, proszę określić jak ocenia Pan(i) ich aktualny stan/dostępność. Proszę odnieść się do każdej z kategorii.

Źródło: opracowanie własne.

Wśród problemów społecznych, które zaznaczają się w istotny sposób w gminie Stare Kurowo mieszkańcy wskazują alkoholizm (niemal 1/5 wskazań). Wandalizm i niszczenie mienia, zaśmiecanie okolicy to także istotne problemy gminy zdaniem jej mieszkańców (17,6% odpowiedzi). Starzenie się społeczności zamyka katalog czterech kluczowych problemów społecznych gminy Stare Kurowo. Zdecydowanie mniej wskazań dotyczy ubóstwa (niemal 9% odpowiedzi) i biedy (ponad 7% odpowiedzi). Przemoc w rodzinie to jeden z mniej istotnych problemów społecznych w gminie Stare Kurowo, podobnie jak duża liczba osób bezrobotnych i narkomania.

Wykres 41 Z poniższego katalogu problemów społecznych, proszę wskazać te, które Pani/Pana zdaniem w istotny sposób dotyczą Gminy Stare Kurowo (można wskazać dowolną liczbę odpowiedzi):

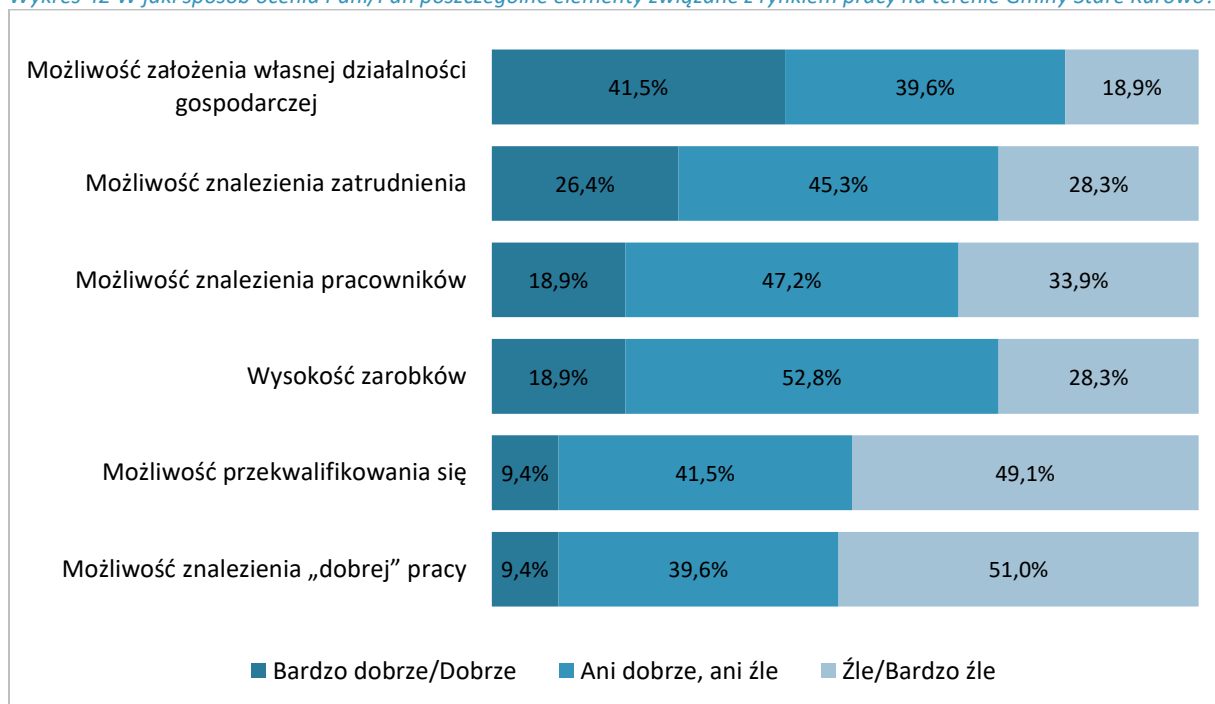
Źródło: opracowanie własne.

Rynek pracy w gminie Stare Kurowo

Szczegółowa ocena sytuacji na rynku pracy w gminie Stare Kurowo ukazuje złożony obraz zjawiska. Najlepiej oceniana jest możliwość założenia własnej działalności gospodarczej. Tylko mniej niż co piąty badany ocenia tę możliwość źle lub bardzo źle. Ocena możliwości znalezienia zatrudnienia lub znalezienia pracowników oraz wysokość zarobków wygląda podobnie – w tym przypadku pozytywnie szanse w tym zakresie ocenia odpowiednio 26,4%, 18,9% i 18,9% badanych. Co ciekawe, ocena tej sytuacji w przypadku niemal połowy badanych jest ambiwalentna. Negatywnie szanse znalezienia zatrudnienia oraz zatrudniania pracowników ocenia 1/3 respondentów, podobnie jak wysokość zarobków. Zdecydowanie najgorzej oceniane są możliwości przekwalifikowania się (niemal połowa

ocen negatywnych przy niespełna 10% pozytywnych) oraz szansa znalezienia „dobrej pracy” (ponad połowa ocen negatywnych przy niespełna 10% ocen pozytywnych).

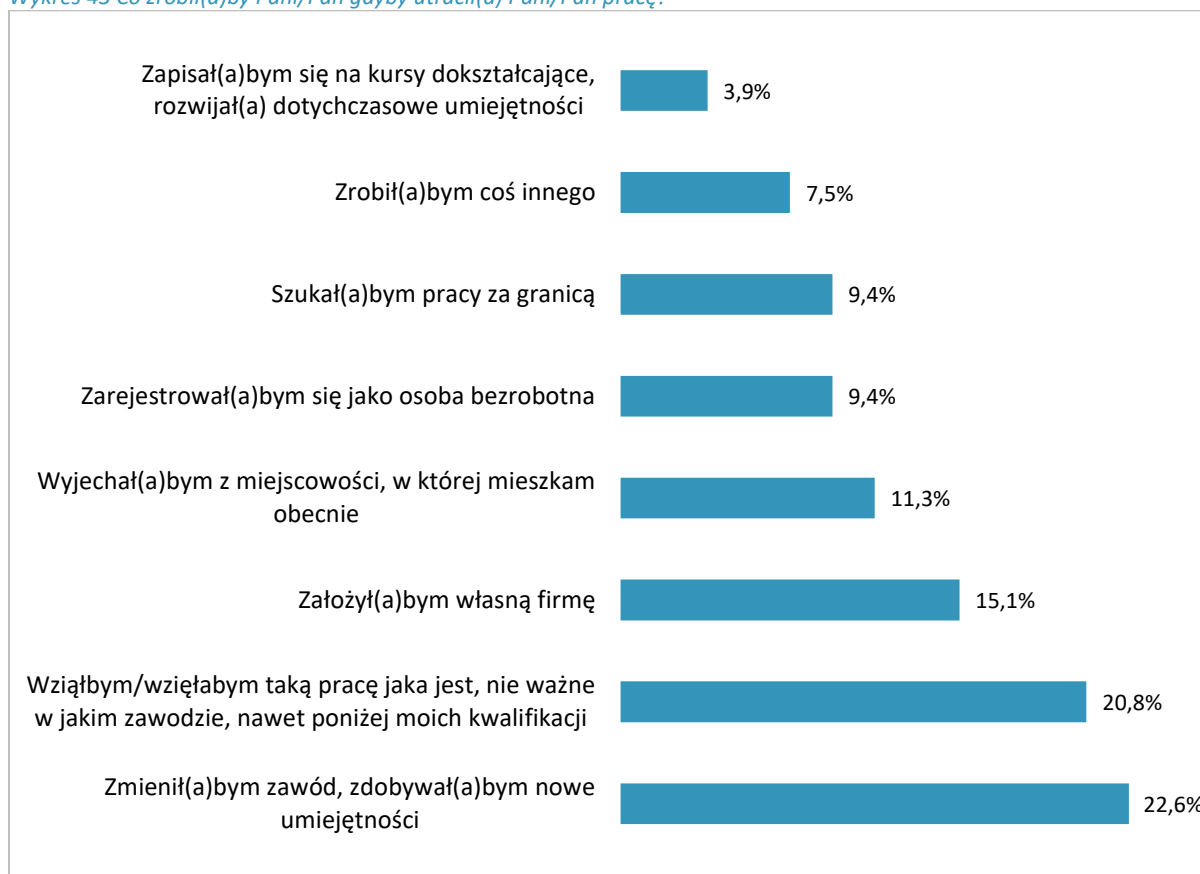
Wykres 42 W jaki sposób ocenia Pani/Pan poszczególne elementy związane z rynkiem pracy na terenie Gminy Stare Kurowo?

Źródło: opracowanie własne.

Brak jednoznacznych obaw spowodowanych sytuacją na rynku pracy w gminie Stare Kurowo tłumaczą deklaracje mieszkańców dotyczące planów na wypadek utraty pracy. Należy pamiętać, że większość respondentów zadeklarowała posiadanie wykształcenia wyższego, co może sprzyjać bardziej aktywnej postawie w sytuacji utraty pracy oraz większej swobodzie w zakresie przekwalifikowania lub założenia własnej działalności gospodarczej. Wśród respondentów dominują dwie strategie, po pierwsze chęć zmiany zawodu i zdobycia nowych kwalifikacji (22,6%) lub deklaracja poszukiwania pracy, także tej nie związanej z posiadanymi kwalifikacjami lub poniżej posiadanych kwalifikacji (20,8%). Ponad 15% respondentów deklaruje, że w przypadku utraty pracy chciałoby założyć własną firmę. Poszukiwanie pracy poza miejscem zamieszkania deklaruje co dziesiąty badany, przy czym dla ponad 11% badanych wiązałoby się to z wyjazdem z miejscowości, w której mieszkają obecnie, podczas gdy dla ponad 9% respondentów oznaczałoby to szukanie pracy za granicą. Co dziesiąta osoba deklaruje, że w przypadku utraty pracy zarejestrowałaby się jako bezrobotna. Inne strategie są w tej sytuacji zdecydowanie mniej popularne, a najrzadziej wskazywaną opcją jest zapisanie się na kurs doszkalający lub rozwijający dotychczasowe umiejętności (3,9%).

Wykres 43 Co zrobił(a)by Pani/Pan gdyby utracił(a) Pani/Pan pracę?

Źródło: opracowanie własne.

Kierunki rozwoju gminy Stare Kurowo

Na pytanie dotyczące najkorzystniejszych kierunków rozwoju gminy respondenci odpowiedzieli w sposób korespondujący z wcześniejszymi deklaracjami dotyczącymi obszarów, które niedomagają obecnie w funkcjonowaniu gminy Stare Kurowo. Mieszkańcy widza zatem atrakcyjną ofertę spędzania czasu wolnego jako najbardziej pożądanego kierunku rozwoju gminy (24,6%). Silna gospodarka to korzystny kierunek zmian w gminie zdaniem 16,4% badanych a gmina sprawna i funkcjonalna znajduje uznanie w oczach niespełna 15% respondentów. Rozwój gminy w kierunku otwarcia jej na nowych mieszkańców, turystów i uczynienie jej miejscem bezpiecznym wydaje się atrakcyjną opcją dla co dziesiątego badanego. Mniej niż 10% badanych mieszkańców w nowoczesnej edukacji widzi optymalny kierunek rozwoju gminy, a jej zrównoważony rozwój przekonuje tylko 4,5% respondentów.

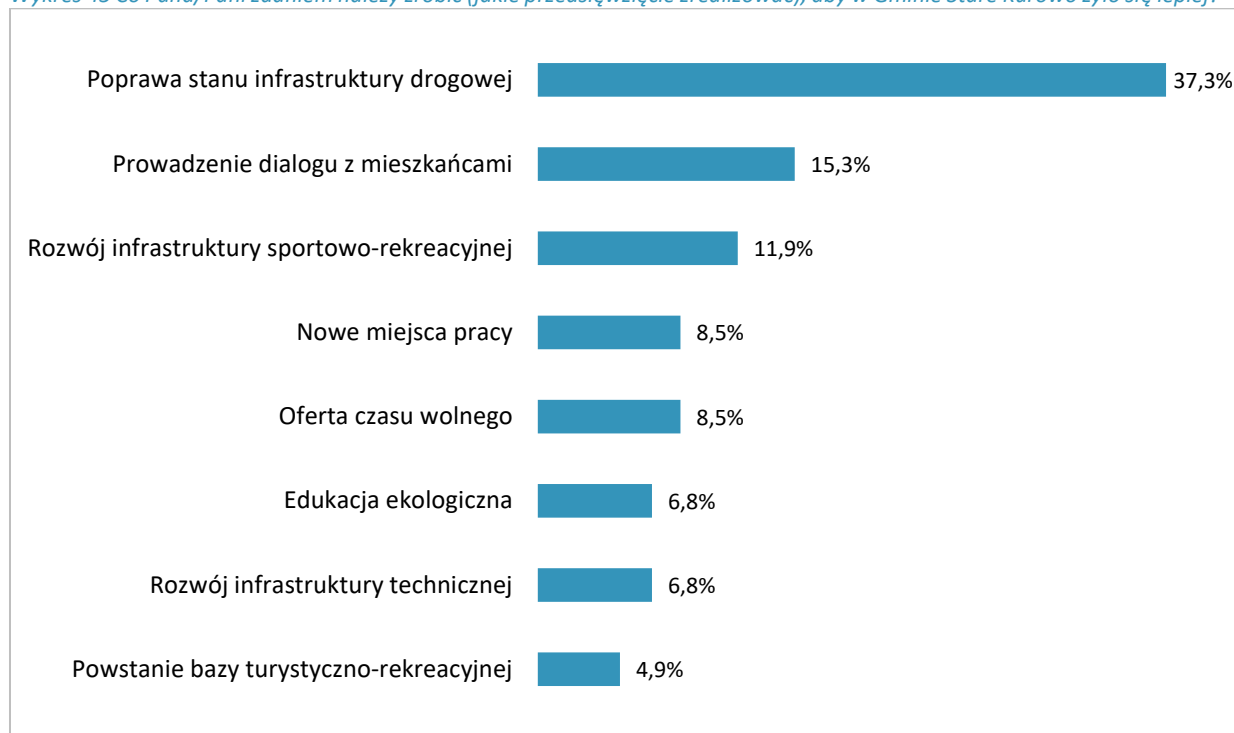
Wykres 44 Z zaproponowanych poniżej możliwych kierunków rozwoju Gminy Stare Kurowo proszę wybrać maksymalnie 2 kierunki, które jej władze powinny rozważyć jako najkorzystniejsze dla dalszego rozwoju gminy:

Źródło: opracowanie własne.

Oczekiwania mieszkańców dotyczące przedsięwzięć realizowanych w gminie i jednocześnie przekładających się na lepsze życie w gminie korespondują ze zdiagnozowanymi wcześniej niedostatkami w funkcjonowaniu gminy. Badani mieszkańcy najczęściej oczekiwali realizacji przedsięwzięć związanych z poprawą stanu infrastruktury drogowej (37,3% wskazań). Dla ponad 15 % badanych prowadzenie dialogu z mieszkańcami przyczyniłoby się do poprawy jakości życia w gminie. Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej wskazywany jest przez niemal 12% respondentów, a oferta czasu wolnego przez 8,5% badanych. Działania w kierunku tworzenia nowych miejsc pracy byłyby korzystne dla gminy według 8,5% badanych. Niespełna 7% badanych wskazuje na edukację ekologiczną jako oczekiwany kierunek działań w gminie. Podobny entuzjazm wywołuje możliwość rozwoju infrastruktury technicznej. Mniej niż 5% badanych wskazuje na zasadność rozbudowy bazy turystyczno-rekreacyjnej.

Wykres 45 Co Pana/Pani zdaniem należy zrobić (jake przedsięwzięcie zrealizować), aby w Gminie Stare Kurowo żyło się lepiej?

Źródło: opracowanie własne.

Załącznik nr 3 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

Polityka przestrzenna w systemie polityk publicznych

Polityka przestrzenna należy do sfery tzw. polityk publicznych, które rozumiane są, jako sfera świadomych i zorganizowanych działań struktur państwa i społeczeństwa wokół problemów publicznych. Posługujemy się tu rozumieniem „polityk”, dotyczącym nie samego sprawowania władzy, ale działań w oparciu o przyjęte reguły. O ile polityka w ogólnym znaczeniu zajmuje się przede wszystkim sferą idei, zdobywania władzy i instrumentów jej egzekucji, to polityka publiczna, jako sfera praktyczna – przede wszystkim zagadnieniami związanymi z urzeczywistnianiem idei, i bliska jest zarządzaniu publicznemu. Polityka przestrzenna spełnia wszystkie kryteria polityk publicznych. Jest to bowiem planowa działalność, polegająca na wykorzystywaniu znajomości dostępnych zasobów oraz praw rządzących kształtowaniem i użytkowaniem przestrzeni w celu najbardziej racjonalnego jej zagospodarowania. W ramach polityki przestrzennej władze publiczne ustalają cele i środki kształtowania zagospodarowania przestrzennego w określonych, zmiennych w czasie warunkach zewnętrznych – społecznych, ekonomicznych, technicznych, a także politycznych. Polityka przestrzenna zajmuje się określeniem celów, wraz ze sposobami ich osiągnięcia, w zakresie użytkowania i przekształcania środowiska życia człowieka, a więc wykorzystywanego przez niego zajmowanego terytorium. Musi ona wpływać na działania podejmowane przez liczne podmioty, czynnie zmieniające kształt tego środowiska.

Obowiązek prowadzenia polityki przestrzennej zawarty jest w polskim prawie, wyznaczającym zakres formalnych kompetencji w tej sferze poszczególnych poziomów władzy.

Instrumentacja polityki przestrzennej

Wdrażanie polityk publicznych można ułożyć w tzw. drabinę interwencji: na najniższym szczeblu władze powstrzymują się od działania, a na najwyższym narzucają swoje rozwiązania, czyli eliminują wybór obywatelowi, tworząc szczególne zakazy i ograniczenia. Władze mogą działać także na rzecz zwiększania skali wyboru, które ma przed sobą obywatel. Zakres instrumentów oddziaływania jest dość szeroki: najbardziej skuteczne mogą być bezpośrednie inwestycje publiczne, realizujące potrzeby społeczne, ale też istotnie wpływające na zachowania inwestycyjne. Istnieje też sfera prawno-regulacyjna, ale jej skuteczność jest w Polsce przeceniana. Lepiej jest udoskonalać sposoby zarządzania przestrzenią, głównie poprzez zwiększanie wiedzy i poprawę dostępu do informacji o problemach specyficznych obszarów, w których żyją obywatele i funkcjonuje gospodarka. Wszystko to winno

sprzyjać większej dynamice wzrostu, co jest obecnie podstawowym kryterium oceny polityk publicznych.

Większa świadomość i zaangażowanie władz w politykę przestrzenną mogą sprzyjać jej skuteczności, ale należy także liczyć w tym względzie na wzrost świadomości obywatelskiej. Zwiększanie wiedzy obywateli może spowodować wzrost poczucia identyfikacji z miejscem zamieszkania oraz świadomości własnej siły sprawczej w procesie rozwoju – to wymarzona sytuacja dla wzrostu zaangażowania obywatelskiego i kapitałowego. Zwiększanie partycypacji obywatelskiej i zaangażowania lokalnego biznesu może stanowić skuteczną przeciwwagę dla ograniczoności instrumentów sprawowania władzy.

Rekomendacje dla polityki przestrzennej

Polityka przestrzenna powinna stanowić płaszczyznę negocjacji pomiędzy potrzebami a realnymi możliwościami. Nadrzędną zasadą polityki przestrzennej **jest zasada zachowania ładu przestrzennego**, przejawiającą się prowadzeniem efektywnej i racjonalnej polityki przestrzennej i planistycznej na wszystkich poziomach planowania przestrzennego, umożliwiając uzyskanie harmonijnej całości oraz uwzględniając w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne. Łączy się z nią również zasada zrównoważonego rozwoju, oznaczająca taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności oraz obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń. Zasada ta pozwala kształtować ład przestrzenny, zapewniając utrzymanie właściwych relacji estetycznych, funkcjonalnych i ekonomicznych zarówno pomiędzy różnymi sposobami zagospodarowania terenów zurbanizowanych, jak i w relacjach pomiędzy układem przyrodniczym i antropogenicznym.

Określenie rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej ma na celu wskazanie zamierzeń, jakie należy realizować, aby osiągnąć ład przestrzenny i zrównoważony rozwój gminy. Strategiczne cele rozwoju przestrzennego województwa to:

1. Spójność terytorialna
2. Zrównoważony rozwój społeczny
3. Rozwój konkurencyjnej gospodarki

Kierunki zagospodarowania przestrzennego służące osiągnięciu ww. celów oraz stanowiące podstawę prowadzenia polityki przestrzennej samorządu gminy zostały wskazane w zakresie następujących dziedzin:

1. System przyrodniczy

1.1. Działania na rzecz zapewnienia korzyści ekosystemowych Natura 2000, w szczególności w kwestii łagodzenia skutków zmian klimatycznych oraz adaptacji do zmian klimatu

1.2. Ochrona i kształtowanie systemu przyrodniczego

1.2.1. Inwestycje celu publicznego

- Osiągnięcie właściwego stanu ochrony lub jego poprawę w odniesieniu do typów siedlisk przyrodniczych i gatunków o znaczeniu priorytetowym występujących w obszarach Natura 2000, które wymagają ochrony czynnej
- Poprawa lub osiągnięcie właściwego stanu ochrony w odniesieniu do pozostałych typów siedlisk przyrodniczych i gatunków występujących w obszarach Natura 2000

1.2.2. Integracja działań w zakresie funkcjonowania spójnego systemu obszarów chronionych jako podstawy ochrony najcenniejszych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych

1.2.3. Kształtowanie zagospodarowania terenów w obszarach chronionych w dostosowaniu do przedmiotu ochrony oraz zgodnie z przepisami w zakresie ochrony przyrody oraz dokumentami nadrzędnymi

1.2.4. Rewizja celów, funkcji oraz zasad wykonywania ochrony w obszarach chronionego krajobrazu

1.2.5. Opracowanie planów ochrony lub planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych, w tym obszarów Natura 2000 oraz włączenie wskazań z nich wynikających do aktów prawa miejscowego

1.2.6. Inwentaryzacja i ochrona najcenniejszych siedlisk przyrodniczych nieobjętych dotychczas ochroną prawną

1.2.7. Wzmocnienie integracji działalności turystycznej z celami ochrony przyrody

1.2.8. Koordynacja działań dla zintegrowania systemu terenów chronionych w województwie z systemami ochronnymi w województwach sąsiednich (zachodniopomorskie, wielkopolskie)

1.3. Zapewnienie spójności i ciągłości systemu przyrodniczego

1.3.1. Zachowanie integralności obszarów węzłowych i zapewnienie drożności korytarzy wyznaczonych w ramach krajowej sieci ekologicznej (części Korytarza Północnego Centralnego (KPnC))

- 1.3.2. Zachowanie drożności cieków stanowiących istotne korytarze migracyjne ichtiofauny lub odtworzenie ich drożności
- 1.3.3. Kształtowanie systemu przyrodniczego gmin w sposób zapewniający ich spójność i powiązanie z krajową siecią ekologiczną
- 1.3.4. Przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej, likwidacja barier na trasach przemieszczania się gatunków
- 1.4. Ochrona walorów przyrody ożywionej
 - 1.4.1. Ochrona ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej
 - 1.4.2. Ochrona i zachowanie integralności oraz trwałości głównych kompleksów leśnych wraz ze strefą ekotonową
 - 1.4.3. Zwiększenie powierzchni lasów zgodnie z założeniami Krajowego Programu Zwiększania Lesistości wraz z projektami aktualizacji
 - 1.4.4. Stopniowa przebudowa drzewostanów w celu dostosowania struktury lasów do warunków siedliskowych, odnowienie uszkodzonych ekosystemów leśnych
 - 1.4.5. Ochrona obszarów wodno-błotnych, torfowisk
 - 1.4.6. Ochrona siedlisk łąkowych i pastwiskowych, w tym ochrona zbiorowisk na siedliskach wilgotnych i zmiennowilgotnych
 - 1.4.7. Ochrona muraw kserotermicznych
 - 1.4.8. Ochrona ostoi faunistycznych, w tym miejsc lęgowych i żerowiskowych
 - 1.4.9. Wsparcie różnorodności biologicznej poprzez zrównoważoną gospodarkę wodną, rolną, leśną, łowiecką i rybacką
 - 1.4.10. Opracowanie i upowszechnienie zrównoważonych zasad rozwoju turystyki na obszarach o wysokich walorach przyrodniczych
 - 1.4.11. Edukacja ekologiczna społeczeństwa
- 1.5. Ochrona najcenniejszych fragmentów krajobrazu naturalnego i kulturowego
- 1.6. Ochrona środowiska glebowego
 - 1.6.1. Ochrona gleb przed degradacją chemiczną i biologiczną
 - 1.6.2. Ochrona gleb przed suszą rolniczą
 - 1.6.3. Ochrona gleb wysokich klas bonitacyjnych przed zmianą na cele nierolnicze
 - 1.6.4. Wykorzystywanie gleb zgodnie z jej potencjałem produkcyjnym z dbałością o dobrą kulturę orną

1.6.5.Ochrona gleb przed erozją wodną i wietrzną

1.6.6.Ekstensywna produkcja zwierzęca i roślinna

1.7. Racjonalne gospodarowanie i ochrona zasobów wód powierzchniowych i podziemnych

1.7.1.1. Ochrona zasobów wód podziemnych GZWP zgodnie z warunkami określonymi dla ich obszarów ochronnych

1.7.2.Wdrażanie zrównoważonego i zintegrowanego zarządzania zasobami wód w układzie zlewniowym

1.7.3.Osiągnięcie i utrzymanie stanu dobrego jednolitych części wód

1.7.4.Rozwój kanalizacji sanitarnej i deszczowej

1.7.5.Zwiększanie retencji zlewni, w tym retencja terenowa wód opadowych

1.7.6.Zagospodarowanie terenów wokół jezior dla potrzeb turystyki i rekreacji w sposób zapewniający ochronę wód jeziornych przed zanieczyszczeniem

1.7.7.Prowadzenie monitoringu lokalnego wokół obiektów potencjalnie zagrażających jakości wód

1.7.8.Zachowanie i tworzenie otulin biologicznych wzdłuż cieków, przekształcanie gruntów ornych w dolinach na użytki zielone

1.7.9.Aktualizacja i zbilansowanie stanu zasobów eksploatacyjnych z zasobami dyspozycyjnymi

1.7.10. Optymalizacja zużycia wody: modernizacja sieci wodociągowej, wprowadzenie ograniczeń w zużyciu wód podziemnych

1.8. Poprawa warunków aerosanitarnych

1.8.1.Wspieranie efektywności energetycznej, w tym:

- rozwój scentralizowanych systemów ciepłowniczych
- termomodernizacja budynków mieszkalnych i budynków użyteczności publicznej
- przebudowa i modernizacja istniejącej infrastruktury komunikacyjnej
- rozwój niskoemisyjnego transportu zbiorowego oraz jego promocja
- podnoszenie świadomości energetycznej wśród mieszkańców

1.8.2.Ograniczanie niskiej emisji i emisji ze źródeł komunikacyjnych

1.8.3.Upowszechnienie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, takich jak:

- biomasa i biogaz
- energia słoneczna
- energia wiatru
- pompy ciepła

1.8.4. Wdrażanie i realizacja założeń programów służących ochronie powietrza w celu osiągnięcia wymaganych norm jakości powietrza, określonych w przepisach szczególnych

1.8.5. Działania na rzecz promocji zrównoważonej turystyki i zielonych miejsc pracy na terenach obszarów Natura 2000 oraz na rzecz promocji innowacyjnych rozwiązań związanych z siecią Natura 2000

1.9. Ochrona przed hałasem

1.9.1. Stała kontrola stanu nawierzchni drogowych i kolejowych, ich systematyczna wymiana lub modernizacja

1.9.2. Wprowadzanie zieleni izolacyjnej ograniczającej uciążliwość źródła hałasu

1.9.3. Promowanie alternatywnych środków transportu oraz transportu publicznego

1.10. Realizacja inwestycji celu publicznego

1.10.1. Działania udrażniające w zakresie potrzeb przywracania ciągłości morfologicznej cieków województwa lubuskiego (rz. Pełcz)

1.10.2. Osiągnięcie właściwego stanu ochrony lub jego poprawę w odniesieniu do typów siedlisk przyrodniczych i gatunków o znaczeniu priorytetowym występujących w obszarach Natura 2000, które wymagają ochrony czynnej

1.10.3. Poprawa lub osiągnięcie właściwego stanu ochrony w odniesieniu do pozostałych typów siedlisk przyrodniczych i gatunków występujących w obszarach Natura 2000

2. Strefa społeczna

2.1. Poprawa dostępności do usług medycznych, w tym usług specjalistycznych, oraz podnoszenie jakości profilaktyki zdrowotnej i dostępu do usług sportu – rekreacji

2.1.1. Zwiększenie dostępności do usług medycznych, w szczególności na obszarach wiejskich

2.1.2. Rozszerzenie kadry medycznej, zwłaszcza wśród lekarzy pierwszego kontaktu

2.1.3. Dostosowanie opieki zdrowotnej do dynamiki zmian długookresowych trendów demograficznych

2.1.4. Promocja zdrowia i kształtowanie prozdrowotnych postaw wśród mieszkańców

2.1.5.7. Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej

2.2. Rozwój szkolnictwa poprzez rozbudowę zaplecza technicznego oraz podniesienie jakości kształcenia w dostosowaniu do potrzeb regionalnego rynku pracy

2.2.1. Podnoszenie jakości kształcenia i poprawa dostępności do placówek edukacyjnych na poziomie przedszkolnym, podstawowym oraz średnim

2.2.2. Rozwój kształcenia zawodowego, poprzez utworzenie nowoczesnego zaplecza technicznego oraz współpracę z lokalnymi przedsiębiorcami

- 2.3. Kształtowanie zasobu budownictwa mieszkaniowego o odpowiednim standardzie
 - 2.3.1. Rozwój budownictwa mieszkaniowego, w tym poszerzenie oferty budownictwa komunalnego
 - 2.3.2. Prowadzenie sprawnego systemu zarządzania zasobami lokalowymi
 - 2.3.3. Rewaloryzacja i podniesienie standardu istniejących zasobów mieszkaniowych
 - 2.3.4. Zachowanie ładu przestrzennego i spójności przestrzennej obszaru (zapobieganie rozpraszaniu zabudowy, rozwój urbanizacji w nawiązaniu do ukształtowanych układów osadniczych)
 - 2.3.5. Wyznaczanie nowych terenów mieszkaniowych dostosowanych do krajobrazu kulturowego, z zapewnieniem dostępu do infrastruktury technicznej jak i społecznej
- 2.4. Rozwój struktury osadniczej regionu zgodnie z ich specjalizacją usługowo-przemysłową
 - 2.4.1. Rozwój terenów zurbanizowanych - Wyznaczenie stref ograniczeń w zabudowie oraz terenów wyłączonych z zabudowy
- 3. Ochrona dziedzictwa kulturowego i turystyka
 - 3.1. Zachowanie i ochrona obiektów zabytkowych
 - 3.1.1. Konserwacja i rewaloryzacja obiektów zabytkowych
 - 3.1.2. Podejmowanie działań przeciwdziałających degradacji zabytków
 - 3.1.3. Nadawanie nowych funkcji użytkowych obiektom zabytkowym z zachowaniem ich wartości architektonicznych i historycznych
 - 3.1.4. Sporządzanie i realizacja lokalnych programów opieki nad zabytkami
 - 3.1.5. Objęcie obiektów zabytkowych właściwą ochroną w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego
 - 3.2. Kreowanie i ochrona spójnego i harmonijnego krajobrazu kulturowego
 - 3.3. Efektywne wykorzystanie walorów dziedzictwa kulturowego, w tym przede wszystkim na cele turystyczne
 - 3.4. Kształtowanie tożsamości kulturowej
- 4. Strefa ekonomiczno-gospodarcza
 - 4.1. Rozwój gospodarki i wzmocnienie potencjału innowacyjnego sektora gospodarczego
 - 4.1.1. Wsparcie rozwoju stref ekonomicznych i gospodarczych, promocja terenów inwestycyjnych oraz zapewnienie wysokiej jakości obsługi inwestora
 - 4.2. Zmniejszenie bezrobocia i zwiększenie aktywności zawodowej ludności

- 4.2.1. Wspieranie inicjatyw służących zwiększeniu aktywności zawodowej oraz zasobu miejsc pracy
- 4.2.2. Podnoszenie kwalifikacji osób zatrudnionych
- 4.2.3. Promocja włączenia zawodowego i społecznego
- 4.3. Rozwój turystyki
 - 4.3.1. Budowa spójnego wizerunku gminy i promocja produktów turystycznych
 - 4.3.2. Wsparcie rozwoju stref i ośrodków turystycznych
 - 4.3.3. Rozbudowa infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej
 - 4.3.4. Wykorzystanie turystyczne lasów, utrzymanie i powiększenie zasobów leśnych
 - 4.3.5. Współpraca samorządów w procesie tworzenia zintegrowanej oferty usług turystycznych
- 4.4. Poprawa i ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej
 - 4.4.1. Rozwój produkcji rolniczej wysokiej jakości oraz promowanie wytwarzania żywności wysokiej jakości
 - 4.4.2. Wspieranie działalności grup producenckich
 - 4.4.3. Tworzenie i wspomaganie funkcjonowania ośrodków obsługi rolnictwa
 - 4.4.4. Wspieranie przedsięwzięć służących ochronie środowiska
 - 4.4.5. Intensyfikacja rolnictwa na gruntach najwyższej jakości i ochrona gleb najwyższych klas bonitacyjnych przed zmianą przeznaczenia na cele nierolnicze
- 4.5. Gospodarcze wykorzystanie lasu
- 5. Komunikacja i transport
 - 5.1. Realizacja inwestycji celu publicznego
 - 5.1.1. Modernizacja DW156 na odc. Drezdenko – Strzelce Krajeńskie – granica woj.
 - 5.1.2. Modernizacja DW156 w gm. Stare Kurowo
 - 5.1.3. Rewitalizacja linii kolejowej nr 203 na odcinku Krzyż – Gorzów Wielkopolski
 - 5.1.4. Odbudowa budowli regulacyjnych i roboty regulacyjne na Warcie od km 0,0 (m. Kostrzyn n/Odrą) o km 68,2 (m. Santok) i na Noteci swobodnie płynącej (od km 176,2 do km 226,1) dla przywrócenia parametrów II klasy drogi wodnej – na terenie województwa lubuskiego
 - 5.1.5. Modernizacja międzynarodowej drogi wodnej E70

- 5.2. Poprawa drogowej dostępności komunikacyjnej w zakresie powiązań zewnętrznych i wewnętrznych
- 5.3. Wzrost bezpieczeństwa w obrębie wiejskich terenów zabudowanych
- 5.4. Poprawa parametrów użytkowych sieci i infrastruktury kolejowej
 - 5.4.1. Elektryfikacja linii kolejowej
- 5.5. Stworzenie spójnego systemu pasażerskich i towarowych powiązań kolejowych
 - 5.5.1. Świadczenie usług publicznych w zakresie kolejowych przewozów pasażerskich – organizowanie i zarządzanie publicznym transportem zbiorowym
- 5.6. Zwiększenie znaczenia transportu wodnego w przewozach towarów oraz turystyce
 - 5.6.1. Modernizacja śródlądowych dróg wodnych o znaczeniu międzynarodowym i krajowym
 - 5.6.2. Tworzenie powiązań z siecią drogową i kolejową
 - 5.6.3. Stworzenie regionalnego planu rozwoju infrastruktury turystycznej dróg wodnych
- 5.7. Wzrost znaczenia transportu zbiorowego
 - 5.7.1. Rozwój sieci połączeń autobusowych
 - 5.7.2. Modernizacja i zakup taboru
 - 5.7.3. Poprawa stanu infrastruktury obsługi ruchu pasażerskiego
 - 5.7.4. Tworzenie zintegrowanych węzłów przesiadkowych
- 5.8. Zwiększanie znaczenia ruchu rowerowego jako środka komunikacji
 - 5.8.1. Rozbudowa spójnej sieci dróg rowerowych
 - 5.8.2. Budowa dróg rowerowych przy drogach o dużym natężeniu ruchu;
 - 5.8.3. Rozbudowa systemu tras turystycznych;
 - 5.8.4. Wdrożenie jednolitych standardów infrastruktury.
- 6. Infrastruktura techniczna
 - 6.1. Wzrost bezpieczeństwa energetycznego w zakresie energii elektrycznej
 - 6.1.1. Realizacja inwestycji celu publicznego: Linia napowietrzna WN-110 kV relacji: GPZ Drezdenko (DRE) – GPZ Strzelce Krajeńskie (STK), planowana do modernizacji celem zwiększenia przepustowości
 - 6.1.2. Rozwój sieci przesyłowej i dystrybucyjnej energii elektrycznej:
 - 6.1.3. Zachowanie rezerw terenowych pod rozwój sieci elektroenergetycznych

- 6.2. Wzrost bezpieczeństwa energetycznego w zakresie paliw gazowych
- 6.3. Wzrost efektywności energetycznej
 - 6.3.1. Ograniczenie strat energii elektrycznej, ciepła, gazu ziemnego w przesyłce i dystrybucji;
 - 6.3.2.4. Termomodernizacja budynków i obiektów użyteczności publicznej;
 - 6.3.3.5. Racjonalizacja użytkowania energii w sektorze usługowym i przemysłowym;
 - 6.3.4.6. Upowszechnianie i promowanie postaw energooszczędnych;
 - 6.3.5.7. Stosowanie energooszczędnego oświetlenia ulicznego oraz transportu miejskiego;
- 6.4. Rozwój społeczeństwa informacyjnego
 - 6.4.1. Budowa nowej oraz modernizacja istniejącej infrastruktury teleinformatycznej
 - 6.4.2. Upowszechnianie technologii informacyjnych (Rozwój i promocja e-usług; zastosowanie technologii informatycznych w administracji i służbach publicznych; zmniejszenie liczby osób zagrożonych wykluczeniem cyfrowym.)
- 6.5. Wykorzystanie energii biomasy (budowa instalacji wykorzystujących biomasę; budowa mikroinstalacji w budynkach mieszkalnych, usługowych, przemysłowych, użyteczności publicznej.)
- 6.6. Wykorzystanie energii wodnej (Wykorzystanie rzek o dużym potencjale energetycznym; budowa małych elektrowni wodnych.)
- 6.7. Zapewnienie stałego dostępu do wody przeznaczonej do spożycia o dobrej jakości oraz pełnej obsługi w zakresie odprowadzania i oczyszczania ścieków
- 6.8. Zrównoważona gospodarka wodno-kanalizacyjna
 - 6.8.1. Realizacja inwestycji celu publicznego: Modernizacja oczyszczalni ścieków w miejscowości Stare Kurowo
 - 6.8.2. Budowa sieci kanalizacyjnej
 - 6.8.3. Uregulowanie gospodarki wodnej i kanalizacyjnej w granicach stref ochronnych ujęć wód oraz projektowanych obszarach ochronnych głównych zbiorników wód podziemnych, zwłaszcza na terenach zurbanizowanych
 - 6.8.4. Inwentaryzacja miejsc nielegalnych zrzutów nieczystości ze źródeł punktowych i ich bieżąca likwidacja
 - 6.8.5. Ograniczenie składowania osadów ściekowych poprzez ich wykorzystanie np. w celach rekultywacyjnych oraz odzysku energii
 - 6.8.6. Promowanie wśród przedsiębiorców technologii wodooszczędnych lub opartych na zamkniętych obiegach wody

6.9. Rozwój gospodarki odpadami - realizacja inwestycji celu publicznego

6.9.1. Budowa nowych punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych

7. Strefa obronności i bezpieczeństwa

7.1. Realizacja inwestycji celu publicznego

7.1.1. Zakup sprzętu do monitorowania obiektów ochrony przeciwpowodziowej województwa lubuskiego

7.1.2. Odbudowa budowli regulacyjnych i roboty regulacyjne na Warcie od km 0,0 (m. Kostrzyn n/Odrą) do km 68,2 (m. Santok) i na Noteci swobodnie płynącej (od km 176,2 do km 226,1)

7.1.3. Ochrona/zwiększanie retencji leśnej w zlewni. Opracowanie szczegółowej analizy i projektu możliwości zwiększenia retencji leśnej w powiązaniu z Kompleksowym projektem adaptacji lasów i leśnictwa do zmian klimatu – mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach nizinnych

7.1.4. Odtwarzanie retencji dolin rzek. Opracowanie programu możliwości i efektywności rozstawu lub likwidacji wałów przeciwpowodziowych w regionie wodnym

7.1.5. Modernizacja konstrukcji istniejących budynków i budowa nowych o konstrukcjach odpornych na zalanie. Uszczelnianie budynków, stosowanie materiałów wodoodpornych. Trwałe zabezpieczanie terenu wokół budynków. Identyfikacja i sporządzanie wyceny działań modernizacyjnych wraz z opracowaniem programu dopłat dla właścicieli budynków przeznaczonych do umocnienia w obszarze zagrożenia powodzią o Q1%

7.1.6. Modernizacja konstrukcji istniejących budynków i budowa nowych o konstrukcjach odpornych na zalanie. Uszczelnianie budynków, stosowanie materiałów wodoodpornych. Trwałe zabezpieczanie terenu wokół budynków. Wdrożenie i realizacja programu dopłat dla właścicieli budynków przeznaczonych do umocnienia w obszarze zagrożenia powodzią o Q1%

7.1.7. Wykup gruntów i budynków. Opracowanie programu wykupów i przesiedleń na terenach szczególnie zagrożonych powodzią

7.1.8. Budowa i usprawnienie lokalnych systemów ostrzegania przed powodzią. Wprowadzenie Elektronicznego Systemu Ostrzegania Powodziowego

7.2. Zahamowanie wzrostu i minimalizacja istniejącego ryzyka powodziowego

7.2.1. Ograniczenie wzrostu zagospodarowania na obszarach zagrożonych powodzią;

7.2.2. Określenie warunków możliwego zagospodarowywania obszarów chronionych obwałowaniami;

7.2.3. Identyfikacja obszarów zagrożonych lokalnymi podtopieniami;

- 7.2.4. Utrzymanie oraz zwiększanie istniejącej zdolności retencyjnej zlewni w regionie wodnym;
- 7.2.5. Działania ograniczające zagrożenie powodziowe, skierowane w pierwszej kolejności na obszary o najwyższym ryzyku powodziowym wyznaczone w planie zarządzania ryzykiem powodziowym;
- 7.2.6. Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym.

Załącznik nr 4 Mapy ryzyka i zagrożenia powodziowego

Spis tabel i wykresów

Tabela 1 Charakterystyka JCWP i JCWPD zlokalizowanych na terenie gminy	8
Tabela 2. Ilość i rodzaj działalności gospodarczych prowadzonych na terenie gminy Stare Kurowo.....	72
Tabela 3. Dochody i wydatki gminy Stare Kurowo w latach 2016-2020.....	73
Tabela 4. Dochody na 1 mieszkańca w latach 2016-2020.....	74
Tabela 5. Wybrane wydatki ogółem gminy Stare Kurowo wg działów Klasyfikacji Budżetowej w 2020 r.....	74
Tabela 6. Dochody własne gminy Stare Kurowo w 2020 roku.....	74
Wykres 1 Liczba ludności gminy Stare Kurowo w latach 2011-2020.....	58
Wykres 2 Udział ludności gminy Stare Kurowo według ekonomicznych grup wieku w latach 2011-2020 [w %].	59
Wykres 3 Przyrost naturalny na 1000 ludności w latach 2016-2020.....	59
Wykres 4 Ruch naturalny ludności w gminie Stare Kurowo w latach 2016-2020.....	60
Wykres 5 Ruch wędrownicy ludności w gminie Stare Kurowo w latach 2016-2020.....	60
Wykres 6 Saldo migracji na 1000 ludności w latach 2016-2020.....	61
Wykres 7. Prognoza liczby ludności gminy Stare Kurowo 2023-2030.....	61
Wykres 8 Prognoza liczby ludności gminy Stare Kurowo według ekonomicznych grup wieku 2023-2030.....	62
Wykres 9 Procentowy udział wydatków na pomoc społeczną w gminie Stare Kurowo w kategoriach: zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe; usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze oraz ośrodki pomocy społecznej w gminie Stare Kurowo w latach 2016-2020.....	63
Wykres 10 Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w gminie Stare Kurowo w latach 2016-2020.....	63
Wykres 11 Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie Stare Kurowo w latach 2016-2020.....	64
Wykres 12 Osoby korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej w gminie Stare Kurowo w latach 2016-2020.....	64
Wykres 13 Rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci w gminie Stare Kurowo w latach 2016-2020.....	64
Wykres 14 Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku w gminie Stare Kurowo w latach 2016-2020 (%).....	65
Wykres 15 Odsetek dzieci w wieku 3 - 5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w latach 2016-2020.....	66
Wykres 16 Współczynnik skolaryzacji netto w latach 2016-2020.....	66
Wykres 17 Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2021 r.....	67
Wykres 18 Biblioteki publiczne w gminie Stare Kurowo w latach 2016-2020.....	67
Wykres 19 Pracujący i bezrobotni w gminie Stare Kurowo w latach 2011-2020.....	68
Wykres 20 Pracujący na 1000 ludności w latach 2011-2020.....	69
Wykres 21 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w latach 2011-2020.....	69
Wykres 22 Struktura bezrobocia według czasu pozostawania bez pracy w gminie Stare Kurowo - stan na koniec grudnia 2020 r.....	70
Wykres 23 Struktura bezrobocia wg wieku w gminie Stare Kurowo - stan na koniec grudnia 2020 r.....	70
Wykres 24 Podmioty wpisane do rejestru REGON, osoby prowadzące działalność gospodarczą w gminie Stare Kurowo w latach 2011-2020.....	71
Wykres 25. Jednostki nowo zarejestrowane i wykreślone w gminie Stare Kurowo w latach 2011-2020.....	71
Wykres 26. Źródła dochodów gminy Stare Kurowo w latach 2016-2020 [w %].	73
Wykres 27 Korzystający z instalacji wodociągowej w % ogółu ludności w gminie Stare Kurowo w latach 2016-2020.....	75
Wykres 28 Korzystający z instalacji kanalizacyjnej w % ogółu ludności w gminie Stare Kurowo w latach 2016-2020.....	75
Wykres 29 Korzystający z instalacji gazowej w % ogółu ludności w gminie Stare Kurowo w latach 2016-2020.....	75
Wykres 30 Udział odpadów selektywnie zebranych z gospodarstw domowych w stosunku do ogółu odpadów w gminie Stare Kurowo w latach 2017-2020 [%].	76
Wykres 31 Lesistość w gminie Stare Kurowo w 2020 r.....	76
Wykres 32 Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem w 2020 r. [w %].....	77
Tabela 33 Wydatki budżetu gminy Stare Kurowo w latach 2016-2020 - gospodarka komunalna i ochrona środowiska [zł] .	77
Wykres 34 Płeć	78
Wykres 35 Wiek.....	78
Wykres 36 Poziom wykształcenia.....	78
Wykres 37 Status na rynku pracy	78
Wykres 38 Czy uważa Pani / Pan, że Gmina Stare Kurowo jest dobrym miejscem do życia?	79

Wykres 39 Co Pana/Pani zdaniem jest największą wadą, słabą stroną Gminy Stare Kurowo?.....	82
Wykres 40 Spośród wymienionych elementów infrastruktury oraz oferty dostępnej na terenie Gminy Stare Kurowo, proszę określić jak ocenia Pan(i) ich aktualny stan/dostępność. Proszę odnieść się do każdej z kategorii.	84
Wykres 41 Z poniższego katalogu problemów społecznych, proszę wskazać te, które Pani/Pana zdaniem w istotny sposób dotyczą Gminy Stare Kurowo (można wskazać dowolną liczbę odpowiedzi):	85
Wykres 42 W jaki sposób ocenia Pani/Pan poszczególne elementy związane z rynkiem pracy na terenie Gminy Stare Kurowo?	86
Wykres 43 Co zrobił(a)by Pani/Pan gdyby utracił(a) Pani/Pan pracę?	87
Wykres 44 Z zaproponowanych poniżej możliwych kierunków rozwoju Gminy Stare Kurowo proszę wybrać maksymalnie 2 kierunki, które jej władze powinny rozważyć jako najkorzystniejsze dla dalszego rozwoju gminy:.....	88
Wykres 45 Co Pana/Pani zdaniem należy zrobić (jakie przedsięwzięcie zrealizować), aby w Gminie Stare Kurowo żyło się lepiej?	89